

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 69

İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Askeralma Kanunu Teklifi (2/1940) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1940 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi6
- Madde Gerekçeleri9

• Milli Savunma Komisyonu Raporu16

• Muhalefet Şerhleri.....25

• Teklif Metni.....40

• Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Askeralma Kanunu Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

<i>Şirin Ünal</i>	<i>Özlem Zengin</i>	<i>Fatih Şahin</i>
İstanbul	Tokat	Ankara
<i>Hasan Turan</i>	<i>Salih Cora</i>	<i>İsmail Kaya</i>
İstanbul	Trabzon	Osmaniye
<i>Ramazan Can</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Serkan Bayram</i>
Kırıkkale	İzmir	İstanbul
<i>Kemal Çelik</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>
Antalya	Ağrı	Osmaniye
<i>İmran Kılıç</i>	<i>Mehmet Cihat Sezal</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>
Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Hatay
<i>Cemal Taşar</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Selim Yağcı</i>
Bitlis	Kastamonu	Bilecik
<i>Müşerref Pervin Tuba Durgut</i>	<i>Meliha Akyol</i>	<i>Arife Polat Düzgün</i>
İstanbul	Yalova	Ankara
<i>Hüseyin Şanverdi</i>	<i>Taner Yıldız</i>	<i>Ahmet Aydın</i>
Hatay	Kayseri	Adıyaman
<i>Halis Dalkılıç</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Mustafa Arslan</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Tokat
<i>Ahmet Tan</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Habibe Öçal</i>
Kütahya	İstanbul	Kahramanmaraş
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Sivas	Trabzon	Aydın
<i>Metin Yavuz</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>Şamil Ayrım</i>
Aydın	Karabük	İstanbul
<i>Mustafa Esgin</i>	<i>Abdullah Ağralı</i>	<i>İsmail Tamer</i>
Bursa	Konya	Kayseri
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Yusuף Ziya Yılmaz</i>	<i>Ali Şahin</i>
Ankara	Samsun	Gaziantep

İrfan Kartal

Van

Hamdi Uçar

Zonguldak

Fatma Aksal

Edirne

Ahmet Çolakoğlu

Zonguldak

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

Oya Eronat

Diyarbakır

İsmail Emrah Karayel

Kayseri

Yaşar Kırkpınar

İzmir

Muhammed Fatih Toprak

Adıyaman

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Asker Alma Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

23 Mayıs 2019

Orhan Yegin

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1940 esas numaralı Askeralma Kanunu Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

23.05.2019

İbrahim Aydemir

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/1940) Askeralma Kanunu Teklifine imzama koyuyorum; Gereğinin yapılmasını arz ederim.

23.05.2019

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/1940) esas numaralı Şirin Ünal ve 50 arkadaşının teklif etmiş olduğu Asker Alma Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

23 Mayıs 2019

Tülay Kaynarca

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON
(2/1940)

ESAS

Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Harp sanatını öğrenmek ve yapmak mükellefiyeti olarak tanımlanan askerlik Türk devletlerinde temelde gönüllülük esasına dayalı en eski kurumlardan biridir. Eski çağlardan günümüze kadar coğrafi şartlar, sosyal ve ekonomik değerler, iç ve dış tehditler değiştikçe askerlik ve asker alma biçimleri sürekli değişmiş ve evrilmiştir.

Hun, Göktürk, Karahanlı, Uygur, Selçuklu devletleri ve diğer Türk devletlerinde savaş halinde hükümdarın çağrısı ile toplanan eli silah tutabilecek çağa erişmiş olan tüm kadın ve erkekler ordunun asli unsuru sayılıyordu. Bu durum gönüllük değil zorunluluktur. Osmanlı Devleti döneminde ise ateşli silahların gelişmesi, çatışma alanlarının değişmesi ve çeşitlenmesi gibi sebeplerle daimi düzenli orduların kurulması ihtiyacı doğrultusunda Kapıkulu Ocakları ve Tımarlı Sipahi sistemi oluşturulmuştur. Osmanlı Devletinin çatışma halinde olduğu ülkelerin askeri güç yapısı ve unsurlarının değişmesi ve Tanzimat dönemiyle yaşanan köklü değişim ile mecburi askerlik hizmetine geçilmesine dair çalışmalar yapılmış ancak 1914 yılında çıkarılan Mükellefiyet-i Askeriye Kanun-u Muvakkatı ile tam anlamıyla zorunlu askerlik sistemi kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti döneminde ise 1927 yılında çıkarılan 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile asker alma işlemleri yeni bir nizamla kavuşturulmuştur.

1111 sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde yurt içindeki ve yurt dışındaki gelişmeler ve tehdit algıları doğrultusunda askerlik süreleri de sık sık değişiklik göstermiştir. 1927 yılında piyade sınıfı için askerlik süresi 18 ay, jandarma ve bahriye sınıfı için ise 30 ay olarak belirlenmiştir. II. Dünya savaşı başladığında ise askerlik sürelerine bir yıl daha eklenmiştir. 1950 yılında denizci ve jandarma sınıflarının askerlik süresi 30 ay olarak devam ederken piyade sınıfı 24 aya yükseltilmiştir. 1963 yılında bütün askerî sınıflar için askerlik süreleri 24 aya, 1970 yılında 20 aya, 1984 yılında 18 aya, 1992 yılında 15 aya indirilmiştir. 1995 yılında yeniden 18 aya çıkarılan askerlik süresi 2003 yılında tekrar 15 aya indirilmiştir.

Ordunun subay ihtiyacının karşılanması amacıyla oluşturulan uygulama ile askerlik yükümlülerinden 4 yıllık fakülte mezunlarının Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları doğrultusunda yedek subay olarak yükümlülüklerini yerine getirme imkanı sağlanmıştır. Ayrıca yurt dışında yaşayan veya ekonomik faaliyetini yurt dışında sürdüren Türk vatandaşlarının askerlik yükümlülüğünü yerine getirmelerine kolaylık sağlamak amacıyla dövizle askerlik sistemi kurulmuştur. Bu sistem bedelli askerlik adı ile zaman zaman Türkiye’de askerlik çağı içinde olan yükümlülere de teşmil edilmiş, elde edilen gelirler çoğunlukla savunma sanayiine kaynak teşkil etmiştir.

Süreç içinde uzun dönem askerlik, kısa dönem askerlik, yedek subaylık, bedelli ve dövizli askerlik, kamu kurum ve kuruluşlarında askerlik, Millî Eğitim Bakanlığında öğretmen askerlik gibi uygulamalar yapılmıştır.

Dünyada ve Türkiye’de askeri teknolojinin süratle gelişmesi, tehdit algısının değişmesi, yeni silah sistemleri ile araç ve gereçlerin çeşitlenmesi, muharebe sahasında yaşanan konsept değişiklikleri, bölgesel ve küresel güç dengelerinin değişkenliği, Türk Silahlı Kuvvetlerinin dünyadaki gelişmelere hızla ayak uydurmasını ve yeni donanımlarla etkin personel kullanımını zorunlu hale getirmiştir. Böylece yeniden yapılanma süreci içinde bir yanda zorunlu askerlik sisteminin geniş tabanını muhafaza etmek, diğer yandan ihtiyaçlar doğrultusunda etkin, dinamik, yetenekli ve verimli personel sayısını artırarak profesyonel yapıyı güçlendirmek gerekmektedir. Bu yolla toplumun tüm katmanlarında askerlik sistemine dahil olmaya hevesli personelin kolaylıkla sisteme dahil olmaları, sistem içinde kalmaları, kısa ve uzun vadede silahlı kuvvetlerin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilecek verimliliğe ulaşmaları beklenmektedir.

Kanun Teklifi ile askeralma ve seferberlik faaliyetlerine esas olan 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun yürürlükten kaldırılması ve bu kanunlarda düzenlenen konuların tek kanun altında toplanarak uzun yıllar boyu askeralma süreçlerinde yaşanan değişkenliğin ortadan kaldırılması, modern ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarına uygun personel seçiminin önünün açılması, ülkenin sahip olduğu nüfus gücünün daha da verimli hale getirilmesi hedeflenmektedir. Buna göre askerlik yükümlülüğünün iş hayatını bölen, aile kurulmasını engelleyen veya geciktiren, iş verimini ortadan kaldıran, işsizlik süresini uzatan ve iş bulmayı zorlaştıran bir süreç olmaktan çıkarılarak, bir yandan sayılan süreçleri hızlandırıp ekonomiye ciddi katkılar getirilmesi, diğer yandan sisteme dahil olan yetenekli personelin sistem içinde kalması ve Türk Silahlı Kuvvetlerine profesyonel katkı sağlaması umulmaktadır. Bu yolla yükümlülüğünü yerine getirirken askerlik mesleğini kalıcı bir çalışma alanı olarak seçen personelin askeri kurallar içinde rütbe bakımından yükselmesinin temini de onun moral ve motivasyonunu artırıcı, sistemi kuvvetlendirici, yetenekli ve verimli personel teminini kolaylaştırıcı bir yol olarak görünmektedir.

Bu kapsamda hazırlanan Kanun Teklifi ile;

-Modern, öngörülebilir, eşit hizmet süresine sahip, eğitilmiş insan gücü kaynağının etkin ve verimli kullanılması, zorunlu askerlik hizmetine tabi yükümlülerden azami derecede istifade edilmesi, gençlerimizin bir taraftan ordumuzun ihtiyacını karşılayarak ülkemizin ve milletimizin savunmasına katkı sağlarken diğer taraftan da kendi eğitim, öğretim ve mesleki gelişmelerini sağlamaları,

-İki yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlara yedek astsubay olma imkânının getirilmesi,

-Erbaş ve erler için hizmet süresinin oniki aydan altı aya indirilmesi ve yedek subay ve yedek astsubayların hizmet süresinin oniki ay olarak öngörülmesi; bu kapsamda kısa dönem askerlik uygulamasına son verilmesi,

-Askerlik hizmetini yerine getiren erbaş ve erlerden istekli olanlara terhislerinden sonra altı ay süreyle göreve devam etme imkânı verilmesi ve böylece Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan yetişmiş uzman personel teminine alt yapı oluşturulması,

-Askerlik hizmetini yapmakta olan erbaş ve erlere gerek silahaltında iken gerekse terhis sonrası çeşitli mali ve sosyal haklar sağlanması,

-Bedelli askerlik hizmetinin yoklama kaçağı ve bakaya durumunda olan yükümlüler hariç sürekli hale getirilmesi ve Kanunda belirtilen bedel miktarını ödemeleri ve bir aylık temel eğitimi yapmaları şartıyla askerlik hizmetini yapmış sayılmaları,

-Yabancı ülkelerde bulunan ve vatandaşlık hakkına sahip olanlar ile oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatı ile yabancı ülkelerde en az üç yıl süreyle fiilen bulunan vatandaşlara Kanunda öngörülen bedeli ödemeleri ve verilecek uzaktan eğitimi almaları şartıyla askerlik hizmetini yerine getirme imkanı sağlanması,

-Millî Eğitim Bakanlığının ihtiyacı ve Millî Savunma Bakanlığının uygun görmesi halinde, öğretmen mesleğini fiilen icra eden yükümlülerin temel askerlik eğitimini takiben Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilmesi,

-Emniyet Teşkilatı kadrolarındaki Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananların her türlü askerlik işlemlerinin ertelenmesi ve Emniyet Teşkilatında on yıllık hizmet süresini tamamlayanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılması,

-Askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getiren tabiplerin devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlamış sayılması ve temel askerlik eğitimini takiben Sağlık Bakanlığı kadrolarında devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlayanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılması,

-Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerlik yükümlülüğüne ilişkin düzenleme yapılması,

-211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu başta olmak üzere çeşitli kanunlarda Kanun Teklifi ile uyum sağlanması amacıyla değişiklik yapılması,

öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile Kanunun amacı düzenlenmektedir.

Madde 2- Madde ile Kanunun kapsamı düzenlenmiştir.

Madde 3- Madde ile Kanunda yer alan kavramlar tanımlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile kimlerin askerlik hizmeti yükümlülüğü bulunduğu, askeralma faaliyetlerinin Millî Savunma Bakanlığınca yürütüleceği ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları doğrultusunda askerlik hizmetinin yedek subay, yedek astsubay ve erbaş ve er statüsünde yerine getirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 5- Askerlik çağının dönemleri, statülere göre askerlik hizmet süreleri ve muvazafılık hizmet süresinin başlangıç tarihinin, askerlik çağı süresinin uzatılması ve kısaltılması, muvazafılık hizmet süresinin uzatılması ile yedek subay ve yedek astsubay yetiştirme sürelerini tespit etmeye yetkili makamların ve istekli erbaş ve erlerin ilave altı ay süreyle hizmete devamına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 6- Her yıl silahaltına alınacak yükümlü kaynağının ve ihtiyacın tespiti ile kaynağın kuvvet komutanlıklarına hangi oranlarda tahsisinin yapılacağına ilişkin yetkili makamların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 7- Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek subay seçimine ilişkin niteliklerin belirlenmesi ve yedek subay seçilemeyenlerden istekli olanların ihtiyaç miktarı kadarının yedek astsubay olarak, diğerlerinin ise erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetini yerine getirmesi amaçlanmıştır. Yedek subay seçiminde önceliğin Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olduğu, bunun yanında yükümlü taleplerinin de dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

Madde 8- Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek astsubayların seçimine ait nitelikler belirlenmesi ve yedek astsubay seçilemeyenlerin erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetini yerine getirmesi amaçlanmıştır. Yedek astsubay seçiminde önceliğin Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olduğu, bunun yanında yükümlü taleplerinin de dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

Madde 9- Fiili askerlik hizmetine başlamak, bakaya durumunda bulunmamak ve yoklamasının yapıldığı tarihte yoklama kaçağı veya saklı olmamak şartıyla, istekli olanlardan Bakanlıkça belirlenecek sayıda yükümlünün öngörülen bedel miktarını ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılması öngörülmüştür.

Madde 10- Millî Eğitim Bakanlığının göstereceği ihtiyacın Millî Savunma Bakanlığınca uygun görülmesi halinde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen mesleğini fiilen icra edenler arasından bildirilen yükümlülerin temel askerlik eğitimini takiben Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilmesi amaçlanmıştır.

Madde 11- Emniyet teşkilatı kadrolarındaki Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananların her türlü askerlik işlemlerinin ertelenmesi ve Emniyet Hizmetleri Sınıfında on yıllık hizmet süresini tamamlayanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılması amaçlanmıştır.

Madde 12- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların askerlik işlemlerinin ertelenmesine ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının hizmette geçirdikleri sürelerin görevlerinden ayrıldıktan ve ilişkileri kesildikten sonra askerlik yükümlülüğünden sayılmasına ilişkin esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 13- Milli Savunma Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca her celp döneminde müştereken belirlenen yerlerde ve belirlenen miktarda; askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getiren tabiplerin Devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlamış sayılmaları ve temel askerlik eğitimini takiben Sağlık Bakanlığı kadrolarında Devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlayan tabiplerin ise askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaları amaçlanmıştır.

Madde 14- Askerlik çağına gireceklerin kimlik bilgilerinin elektronik ortamda İçişleri Bakanlığından alınması, yükümlülerin yoklamaların her yıl ne zaman yapılacağı ile askerlik çağına girmeden önce veya girdikten sonra yapılacak yaş değişikliklerine ne işlem yapılacağı açıklanmıştır.

Madde 15- Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılma usul ve esasları, rapor tanzim etmeye yetkili sağlık kuruluşları, tanzim edilen sağlık raporlarının onay makamlarının belirlenmesi, haklarında mahallinde yapılan muayenelerinde sağlık kuruluşlarınca karar verilemediğinden memuriyet mahalli dışına gönderilenlere ödenecek harcırahın düzenlenmesi ile sağlık kuruluşlarında yapılan işlemler için vatandaşlardan herhangi bir ücret alınmaması amaçlanmıştır.

Ayrıca, madde ile daha önceden çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle yetkili sağlık kuruluşlarınca engel durumunu bildirir geçerli sağlık raporu verilen yükümlülerin yeniden muayeneye tabi tutulmaksızın, Milli Savunma Bakanlığınca bu raporlara göre askerliğe elverişli olup olmadıkları kararının verilerek yükümlülerin mağduriyetlerinin ortadan kaldırılması hedeflenmiştir.

Madde 16- Yükümlülerin yoklamaları sırasında, sağlık yetenekleri bakımından askerliğe elverişli olanlar, geçici rahatsızlığı bulunanlar veya askerliğe elverişli olmayanlar olmak üzere tespit edileceği, bunlardan askerliğe elverişli olmayanların silahaltına alınmayacağı ifade edilmiştir.

Madde 17- Yükümlülere, haklarında verilen her türlü sağlık raporlarına karşı itiraz etme hakkı verilmesi amaçlanmıştır.

Madde 18- Yükümlülerin almış oldukları raporların gerçeği yansıtmadığı hususunda diğer vatandaşlar tarafından idareye şikâyet ve ihbarlarda bulunulabileceğinden, şikâyet ve ihbarlara karşı yapılacak işlemlerin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Söz konusu raporların usul ve esaslar yönünden mevzuata uygun olmaması durumunda idarece yapılacak işlemlerin düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Madde 19- Yoklama ile celp ve sevk faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için yükümlüler tarafından yerine getirilmesi gereken görev ve sorumluluklar düzenlenmiştir.

Madde 20- Geçici rahatsızlıkları veya hapiste bulunmaları nedeniyle askere sevki mümkün olmayanların iyileşinceye veya tahliye oluncaya kadar, maddede belirtilen yaşlar ile sınırlı olmak üzere eğitim öğretimine devam edenlerin öğrenimleri süresince, sanatta yeterlilik, doktora veya ihtisas yapanlar ile çalıştıkları bilim dallarında dünya ölçüsünde bir yenilik getiren orijinal çalışmalarda bulunanların, aktif spor hayatına devam edenlerin ve iki kardeşin aynı anda silahaltına alınma sırası gelmesi halinde anne veya babanın talebine göre kardeşlerden birinin askere alınmasının ertelenmesinin öngörülmektedir.

Madde 21- Yoklama kaçağı, saklı, bakaya ve geç iltihak bakayasız kalanların Kanunda yazılı mazeretleri yoksa statülerine uygun olarak silahaltına alınma tarihleriyle ilgili usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 22- Silâhaltına alınacak yükümlülerin ihtiyaca göre sınıflandırılması, celp ve sevk dönemleri ile alınma şekillerinin belirlenmesindeki yetkili makamın tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 23- Sevk dönemi geldiği halde; hayatın doğal akışı içerisinde meydana gelebilecek ölüm, doğum, hastalık, evlilik, tutukluluk gibi hallerde yükümlüler askere gitmek yerine bakaya kalmayı tercih etmektedirler. Bahsi geçen mazeret halleri toplumsal ve kültürel hayatımızda dikkate alınması gereken durumlardır. Bu mazeret hallerinde yükümlülerin bakaya durumuna düşerek cezai yaptırıma maruz kalmadan bu mazeretlerine binaen sevklerinin geriye bırakılması amaçlanmıştır.

Madde 24- Kanun kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmediklerinden cezalı duruma düşenlerin; verilecek cezanın miktarı, suç başlangıç tarihleri ile suçun mükerrerliği halinde yapılacak işlemler tespit edilerek, yükümlülüğün zamanında yapılması hususunda caydırıcılığın sağlanması amaçlanmıştır.

Zaman, emek ve para tasarrufu sağlanması, askerlik şubeleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının iş yoğunluğunun azaltılması, işlemlerin hızlı ve etkin olarak yapılması maksadıyla askerlik şubesi başkanlıklarına idari para cezası verme yetkisi tanınmıştır.

Madde 25- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olanların silâhaltına alınma esaslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 26- Askerlik şubeleri ile kolluk kuvvetlerinin iş yoğunluğunun azaltılması, teknolojinin imkânlarından azami derecede faydalanarak arama ve takip faaliyetinin etkin olarak icra edilmesi maksadıyla yoklama kaçağı ve bakayaların yurt genelinde kolluk kuvvetlerince aranmaları hedeflenmiştir.

Madde 27- Teknoloji ve iletişim imkânlarının artması ve yaygınlaşması nedeniyle yükümlülere münferit tebligat yapılmayarak zaman, emek ve para tasarrufu sağlanması hedeflenmiştir. Duyuruların ulusal yayın yapan televizyon ve radyo kanallarınca vatandaşlarca yayımların en çok izlendiği saat diliminde yayınlanarak duyurulması ve e-Devlet sisteminden ilan edilerek vatandaşların bilgi sahibi olmasının sağlanması, böylece cezalı duruma düşmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 28- Anayasal bir hak olan dinlenme hakkının verilmesi, çeşitli mazeretler nedeniyle diğer kanunlarla kamu çalışanlarına verilen izinlerle paralellik sağlanması, silâhaltına alınanların moral ve motivasyonlarının artırılması ve emsallerine göre üstün başarılı olan yükümlülere pozitif ayrımcılık sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca erbaş ve er statüsündekilere verilecek olan kanuni ve mazeret izinlerinde erbaş ve erlere ekonomik yönden destek olmak, maddi imkânı olmayanların izin kullanmasını sağlamak ve birliğin izin planlamasını bozmamak maksadıyla yol masraflarının devlet tarafından karşılanması hedeflenmiştir.

Madde 29- Askerlik hizmetini yapmakta iken çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle hava değişimi veya istirahat alan yükümlülerin bu sürelerinin bir kısmının askerlik hizmetinden saymak suretiyle moral ve motivasyonunun artırılması amaçlanmıştır. Ayrıca yedek subay/astsubay adaylarının kanuni mazeretlerine dayalı olarak eğitim ve öğretime devam edememeleri halinde yapılacak esasları belirlemek amaçlanmıştır.

Madde 30- Silâhaltında iken firar eden veya hava değişimi/izin tecavüzünde bulunan yükümlülerin en kısa zamanda hizmete dönmesini sağlamak amacıyla; suçun oluşması için öngörülen sürelerin geçmesini müteakip, soruşturma izni vermeye yetkili komutan veya askeri kurum amiri tarafından ilgili Kanun hükümleri uyarınca soruşturma izni verilmesi halinde, suç dosyasının yetkili Cumhuriyet savcılıklarına gönderilmesi ve yakalama kararı çıkarılması, kolluk kuvvetlerince aranması ve yakalanması hususları düzenlenmiştir. Ayrıca bunlardan ele geçen veya kendiliğinden askerlik şubesine gelenlerin birlik/kurumlarına sevk işlemleri esasa bağlanmıştır.

Madde 31- Silâhaltında iken; rahatsızlanan yükümlülerin teşhis ve tedavi için hastanelerde geçen veya yargılamaları sonucu beraat edenlerin gözaltı ve tutukluluk sürelerinin tamamının askerlik hizmetinden sayılması amaçlanmıştır.

Ülkemizde yaşanabilecek terör nedeniyle silâhaltında bulunan yükümlülerin görev sırasında veya görevleri esnasında terör örgütlerince alıkonulması veya kaybolmaları durumunda yeniden görevlerine dönmeleri halinde durumlarının değerlendirilmesi esas alınmıştır. İlgili kuvvet komutanlıklarınca yapılacak idari soruşturma neticesinde kusursuz görülenler ile adli makamlarca yapılacak soruşturma ve yargılama sonucunda haklarında kovuşturmayaya yer olmadığı veya beraat kararı verilenlerin bu sürelerinin askerlik hizmetinden sayılması hedeflenmiştir.

Madde 32- Yüklümlüler hakkında tesis edilen adli işlemlerden dolayı veya kendi kusur ve disiplinsizlikleri nedeniyle fiilen askerlik hizmetinden ayrı kalınan sürelerin askerlik hizmetinden sayılmaması amaçlanmıştır.

Madde 33- Yürürlükteki mevcut kanunlarda subay veya astsubay olmaya engel hallerin yedek subay ve yedek astsubay olmaya engel hal olması gerekmektedir. Ayrıca yedek subay veya yedek astsubay öğreniminde başarısızlık ile disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle yedek subay veya yedek astsubay çıkarılması yetkili makamlarca uygun görülmeyenlerin yedek subay veya yedek astsubay olmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 34- Askerlik hizmetine alınan yüklümlülerin askerlik safahatı boyunca kayıtlarının güncel ve doğru olarak tutulabilmesi için görev ve sorumluluklar belirlenmiştir. Ayrıca, askerlik hizmetini yerine getirmelerine ilişkin kanıtlayıcı belge tanzim edilerek yüklümlülere verilmesi, askerlik hizmetini yapmakta iken yedek subay veya yedek astsubay olma hakkını veren öğrenim kurumlarından mezun olanların yedek subay veya yedek astsubay olarak statü değişikliğinin dikkate alınmaması amaçlanmıştır.

Madde 35- Terhis edilmelerini müteakip çeşitli nedenlerle hizmet süresinin eksik kaldığı anlaşılan yüklümlülerin askerlik hizmet sürelerinin tamamlanabilmesi amacıyla yapılacak çağrı ve yapılan çağrıya uymayanların takip ve yakalama esasları ile haklarında uygulanacak yaptırımın belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 36- Askerlik hizmetine başlamadan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı, bir yıl ve daha az süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilenler ile 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50'nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentlerinde yazılı tedbirler veya adli para cezasına mahkûm edilen yüklümlüler hakkında verilen ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılarak askerlik hizmetinin kesilmemesi, birliklerde personel zafiyetinin yaşanmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 37- Askerlik yüklümlülüğünü yerine getirenlerin meslek icrasına yönelik daha önceden sahip oldukları belgelerin vermiş olduğu yetkilerin Türk Silahlı Kuvvetlerince ihtiyaç duyulan hallerde kullanılması amaçlanmıştır.

Madde 38- Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın o ülkelerde hayatlarını devam ettirmelerini sağlamak, kazanımlarında hak kayıplarına uğramalarının önüne geçebilmek ve askerlik nedeniyle sosyal haklardan mahrum kalmalarının önüne geçebilmek, yurt dışında ikamet eden çok vatandaşlık hakkına sahip vatandaşlarımızın o ülkelerde elde etmiş oldukları kazanımlarını devam ettirmelerinin sağlanması amacıyla askerliklerinin geçici süreyle 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar ertelenmesi amaçlanmıştır.

Madde 39- Yurt dışında oturma ve çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren sıfatıyla veya bir meslek ya da sanatı icra edenler ile yurt dışında ikamet eden çok vatandaşlık hakkına sahip vatandaşlarımızın o ülkelerde elde etmiş oldukları kazanımlarını devam ettirmelerinin sağlanması, askerlik hizmetini yerine getirmek için ülkemize gelmeleri halinde yurt dışındaki faaliyetlerinde aksaklığa düşmelerini önlemek için temel askerlik eğitimi ihtiyacının uzaktan eğitimle yerine getirilerek, öngörülen döviz miktarını ödemek suretiyle askerlik hizmetinin yerine getirilmiş sayılması amaçlanmıştır.

Madde 40- Bu kanun kapsamında askerlik hizmetini yerine getirenlere mali, sosyal ve diğer hakların düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, teknik bilimler meslek yüksekokulu ve meslek lisesi mezunları ile tarım, turizm ve mevsimlere bağlı olarak çeşitli sektörlerde faaliyet gösterenlerin istedikleri celp döneminde silahlıta alınmasının düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 41- Bu Kanunla tanınan erteleme hakkı ile anayasal hak olan eğitim hakkının korunması amaçlanmakla birlikte yine anayasal bir hak ve ödev olan askerlik hizmetinin Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan fiziki yeterliliğe sahip yaş aralığında yerine getirilmesi öngörülmekte bu maksatla yapılan düzenleme ile kendilerine tanınan erteleme süreleri dikkate alınmak şartıyla askerlik yükümlülüğünü yerine getirmeyen öğrencilerin kayıtlarının askerlik hizmetini yerine getirene kadar Bakanlığın talebi üzerine ilgili orta ve yükseköğretim kurumlarının geçici olarak dondurulması amaçlanmıştır.

Madde 42- Askerlik hizmetinin sebep ve tesiri ile veya askerlik hizmetinin gereklerinden kaynaklanmayan nedenlerle hayatını kaybedenler ile maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanların kardeşlerinden birine, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybeden yükümlü, kamu personeli ve sivillerin çocuklarının tamamına ve durumlarına göre kardeşlerinden tamamına veya birine askerlikten muafiyet hakkı getirilerek görevlerinden kaynaklanan veya askerlik hizmetindeyken meydana gelen elim olaylar neticesinde hayatını kaybeden personelin yakınlarına destek olunması amaçlanmıştır.

Ayrıca, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemlere, görevi olmadığı halde mukavemet ederken şehit olanların kendinden olma erkek çocukları ile aynı anne ve babadan kardeşlerine tanınmış bulunan askerlik muafiyet hakkının devamı amaçlanmıştır.

Madde 43- Sonradan Türk vatandaşlığına alınan yükümlülerin askerlik hizmetlerinin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Bunlardan 22 yaşından sonra Türk vatandaşlığına alınanların doğrudan askerlik hizmetinden muaf tutulacağı, 22 yaşından küçüklerin ise Türkiye’de askerlik hizmeti yapmak mecburiyetinde olduğu ancak geldiği ülkede askerlik hizmeti yapanların bu hizmeti yerine getirmiş sayılacağı amaçlanmıştır.

Ayrıca, askerlik hizmetine tabi tutulacakların vatandaşlığı alındıkları tarihten itibaren iki yıl süreyle ertelenebilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca bu madde hükümlerinden soybağına bağlı olarak Türk vatandaşlığına sonradan alınanların yararlandırılmaması amaçlanmıştır.

Madde 44- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde zorunlu askerlik hizmetini yerine getiren yükümlülerin, bu hizmetlerinin sayılarak ayrıca ülkemizde mükerrer olarak askerlik yapmaması amaçlanmıştır.

Madde 45- İki ülkeden birinde yapılan askerlik hizmetinin sayılmasına dair ikili anlaşmalar kapsamında askerlik hizmetinden muaf tutulacak ya da ertelenecek yükümlülerin işlemlerinin anlaşma hükümlerine göre yürütülmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca barışta ve olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinde askerlik hizmetini yapmadan Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda görevlendirilen ve Cumhurbaşkanınca belirlenen şartlara uyanların askerlik hizmetinden muaf tutulması amaçlanmıştır.

Madde 46- Askeri öğrenci olarak okudukları Milli Savunma Üniversitesi veya diğer üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından ilişiği kesilenlerin bu okullarda geçen sürelerinin ay olarak üçte birinin askerlik hizmetinden sayılacağı bu sürenin yapması gereken askerlik hizmetini karşılama halinde talepleri halinde askerlikten muaf tutulması amaçlanmıştır.

Madde 47- Askerlik yükümlülüğünü yerine getirmek amacıyla silahlı altına alınan erbaş ve er, yedek subay veya yedek astsubaylardan çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle silahlı altında iken ölen veya sakatlanma nedeniyle terhis edilmiş ya da yapılan tedaviye rağmen askerliğe elverişsiz hale gelenlere diğer mevzuata göre tazminat ödenmemesi halinde, kendileri veya kanuni mirasçılarının hayatlarını idame ettirebilmelerini sağlamak amacıyla tazminat ödenmesi ve tedavisi devam edenlere ise sağlık yardımı yapılması amaçlanmıştır.

Madde 48- Türk Silahlı Kuvvetleri adına okudukları Milli Savunma Üniversitesi veya çeşitli üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından mezun olduktan sonra muvazzaf subay ve astsubay nasbedilenler ile çeşitli statülerde sonradan Türk Silahlı Kuvvetlerine katılan personelin herhangi bir nedenle ilişiğinin kesilmesi halinde yapmış oldukları hizmetlerin askerlik yükümlülüğüne ne kadarının sayılacağı, ayrıca özel kanunlarda yer alan askerlik yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerden bu Kanun hükümlerine aykırı olanların uygulanmayacağı esasa bağlanmıştır.

Madde 49- Seferberlik sisteminin esasını oluşturan seferberlik kaynağında, hangi personelin bulunduğu açıklanmıştır. Seferberlik kaynağında bulunan yedek personelin, seferberlik ve savaş halinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacına göre silahaltına alınacağı belirtilmiştir.

Madde 50- Seferberlik kaynağında bulunan personele hangi yaş sınırına kadar yükümlülük verileceğİ açıklanmıştır.

Madde 51- Seferberlik ve savaş halinde, olağüstü hallerde ve barış döneminde seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimleri kapsamında, yedek personelin bir kısmının veya tamamının Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacına göre silahaltına alınabilmesi amaçlanmıştır. Barış döneminde seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerinin sürelerinin en fazla kırkbeş gün olduğu, bu sürenin seferberlik ve savaş halinde Cumhurbaşkanınca uzatılabileceğİ açıklanmıştır.

Madde 52- Seferberlik ve savaş halinde seferberlik kaynağında bulunacak yedek personele sefer görev emirlerinin barış şartlarında en son görev yaptığİ birlikte, bedelli askerlikten yararlanarak temel askerlik eğitiminden sonra terhis olanlara er eğitim merkezlerinde tebliğ edilmesi hedeflenmiştir.

Barış döneminde seferberlik tatbikatları ile ferdi seferberlik eğitimlerine katılacak yedek personelin askerlik şubesine gelerek silahaltı davetiyesi alması ve askerlik şubelerince yedek yükümlüye tatbikat ve eğitimle ilgili bilgi verilerek, görevlendirildiğİ birliğe katılması amaçlanmıştır.

Madde 53- Seferberlik ve savaş hali ile barışta seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimleri kapsamında silahaltına alınan devlet memurlarının silahaltında buldukları sürece izinli sayılması ve terhisi müteakip atanmış olduğu memuriyet görevine geri dönme hakkının bulunması amaçlanmıştır. Ayrıca Devlet memurlarında olduğu gibi işçi olarak çalışan yedek yükümlülerin; terhis sonrası özlük hakları açısından ilgili Kanun hükümlerinin uygulanması amaçlanmıştır.

Madde 54- Yedek subay ve yedek astsubayların terfilerine ilişkin usul ve esaslar hakkında 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yedek yükümlülerin silahaltına alındıklarında, silahaltında bulunduğu sürede askeri üniforma giymesi kanun hükmüne bağlanmıştır.

Madde 55- Seferberlik ve savaş halinde seferberlik kaynağının artırılması maksadıyla, silahaltında bulunan ve silahaltına alınacak yedek yükümlülerin devam eden ve tamamlanan adli kovuşturmalarının ve ceza infazlarının nasıl icra edileceğİ hükme bağlanmıştır.

Madde 56- Seferberlik ilan edildikten sonra yükümlülerin Madde kapsamında birliğine katılacağı süre açıklanmış, seferberlik ve savaş hali ile barışta seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerine sevk için çağrıldıkları halde, birliğine katılmayanlar ile geç katılanlara uygulanacak ceza işlemleri ve eksik hizmetlerinin tamamlanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 57- Yedek yükümlülerin seferberlik ve savaş halinde ertelenmesine ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 58- Gerek seferberlik ve savaş halinde gerekse barış döneminde, terhis olduğu sağlık durumunda değişiklik olduğunu askerlik şubesine bildiren sefer görev emri verilen yedek yükümlülerin, askerlik şubesinde Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın sağlık kurullarına sevk edileceği ve buradan alacakları askerliğe elverişli değildir veya askerliğe elverişlidir kararlı sağlık raporuna göre seferberlik kaynağından çıkarılıp çıkarılmayacağı ile birliğine sevk belgesini aldıktan sonra istirahat raporu alanların istirahatleri sonunda askerlik yükümlülüklerinin tamamlanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 59- Seferberlik ve savaş halinde ihtiyaca göre terhis tarihinin Cumhurbaşkanınca belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 60- Askerlik şubeleri kendisine kayıtlı veya başka bir askerlik şubesine kayıtlı yükümlülerin işlemlerini yapmakla görevli olduğu, yapılan işlemin yükümlülerin kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine bildirme sorumluluğu olduğu düzenlenmiştir.

Madde 61- Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip uygulamaya ilişkin usul ve esasların belirlenmesi maksadıyla hazırlanacak Yönetmeliğin çıkarılması, ayrıca bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 62- Bu Kanun ile yedek astsubaylık statüsü ihdas edilmiştir. Madde ile, söz konusu ekleme doğrultusunda yasal uyum sağlanması amacıyla diğer mevzuatta değişiklikler yapılmaktadır.

Madde 63- Bu Kanunun yürürlüğe girmesi durumunda uygulama alanı kalmayacak olan kanunların mülga edilmesi, ayrıca bu Kanun ile mülga edilen 1111 sayılı Askerlik Kanunu ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa mevzuatta yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılması amaçlanmıştır.

Geçici Madde 1- Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce, mülga 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu kapsamında erteli durumda bulunan yükümlülerin, erteleme şartlarını kaybetmedikleri sürece mülga Kanundaki yaş sürelerine kadar askerliklerinin ertelenmesine devam edilmesi, yine bu Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilenlerin sayı, istek, tercih durumları ve özlük hakları bu Kanun hükümlerine uygun olarak ilgisine göre Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yoklama kaçağı, bakaya veya saklı durumunda olanlardan, istekli olanlar bir defaya mahsus olmak ve Bakanlıkça belirlenecek ilk bedelli askerlik kurasına girmek üzere bedelli askerlik müracaatında bulunabilmesi öngörülmüştür.

Madde ile ayrıca Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik hizmetine erbaş ve er olarak devam edenlerden altı aylık hizmet süresini tamamlayan ve 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam etmek için istekli olanlar hakkında 5 inci maddede belirtilen esasların uygulanması, bunlardan talepleri kabul edilenlerin altı ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetine devam etmesi amaçlanmıştır.

Madde 64- Yürürlük maddesidir.

Madde 65- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

26/5/2019

Esas No: 2/1940

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1940 esas numaralı “Askeralma Kanunu Teklifi” Komisyonumuzun 23/5/2019 tarihinde yapılan 3 üncü toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

1. Giriş

İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem ZENGİN ile 49 Milletvekili tarafından 23/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/1940 esas numaralı “Askeralma Kanunu Teklifi”, Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonumuzdaki görüşmelerine 48 saat geçmeden başlanması, İçtüzük'ün 36 ncı maddesi gereğince Danışma Kurulunca 23/5/2019 tarihinde Komisyonumuza tavsiye edilmiştir. Danışma Kurulunun mezkûr tavsiyesine istinaden Komisyonumuz, Kanun Teklifi'nin görüşmelerine Başkanlıkça havale edildiği tarih üzerinden 48 saat geçmeden başlamıştır.

Komisyonumuzun 23/5/2019 tarihli 3 üncü toplantısında 2/1940 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL ile Cumhurbaşkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. Teklif'in İçeriği

2/1940 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklif ile;

- Askerlik yükümlülüğünün genel esaslarının belirlenmesi; askerlik hizmetinin yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirilmesi; muvazzaf askerlik süresinin erbaş ve erler için 6 ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için 12 ay olarak belirlenmesi; erbaş ve erlerden istekli olanların, gerekli şartları taşımaları halinde 6 ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetlerine devam edebilmeleri,

- Dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan ihtiyaç miktarı kadarının askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getirmeleri; yedek astsubayların iki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olup istekli olanlar arasından seçilmeleri,

- İstekli olanlardan Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecek sayıda yükümlünün, 240.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel tutarını silahaltına alınmadan önce peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaları; istekli sayısının bedelli askerlik için belirlenen sayıdan fazla olması hâlinde, bedelli askerlikten yararlanabilecek olanların kura ile belirlenmesi; istekli sayısının yararlandırılacak sayısından az olması durumunda kura çekimi yapılmadan tüm isteklilerin bedelli askerlik hizmetinden yararlanabilmesi; bedelli askerlik için tahsil edilen tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

- Milli Savunma Bakanlığının uygun görmesi üzerine yedek subay adayı olarak silahaltına alınacaklardan, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlik mesleğini fiilen icra edenler arasından bildirilenlerin, temel askerlik eğitimini takiben Milli Eğitim Bakanlığı enirine verilmeleri; Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenlerin veya bu kurumların giriş sınavını kazananların her türlü askerlik işlemlerinin ertelenmesi, emniyet hizmetleri sınıfında on yıllık hizmet süresini tamamlayanların askerlik hizmetini tamamlamış sayılmaları; Milli Savunma Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca müştereken belirlenen yer ve miktarda yedek subay adayı olarak silahaltına alınacak tabiplerin temel askerlik eğitimini takiben Sağlık Bakanlığı emrine verilmeleri,

- Lise veya dengi okullarda öğrenim görenlerin 22, mesleki ve teknik lise mezunlarının 25, fakülte, yüksekokul ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenlerin 28 yaşını geçmemek kaydıyla askerliklerinin ertelenmesi,

- Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde askerlikleri takdiren ertelenebilecek grupların belirtilmesi; sevklerini yaptırmayanlara ilişkin mazeret hallerinin sayılması,

- Yoklama kaçağı, saklı ve bakayalara verilecek cezaların düzenlenmesi,

- Erbaş ve erlere muvazaflık hizmetinin her ayı için bir gün izin verilmesi; askerlik hizmetinden sayılan ve sayılmayan sürelerin belirtilmesi; öne çıkan sürelerden biri olarak erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahatte geçen sürelerinin tabi oldukları hizmet süresinin her ayı için bir günlük kısmının askerlik hizmetinden sayılması; benzer şekilde, muvazaflık hizmeti esnasında sağlık kuruluşlarında tanı ve tedavide geçen sürelerin askerlik hizmetinden sayılması,

- Tutuklu ve hükümlülere ilişkin işlemlerin düzenlenmesi; yurt dışı ertelemeye ve dövizle askerliğe ilişkin şartların belirtilmesi,

- Askerliğini bedelli yapmayan askerlerin muhtaç durumdaki ailelerine aylık net asgari ücretin en az yüzde ellisi tutarında yardım yapılması, bu kişilerin TOKİ konutlarından öncelikli olarak yararlanması, hizmette geçen sürede toplu taşımaya ve müze gibi yerleri ücretsiz kullanmaları; askerlik hizmetini yerine getirirken hayatını kaybedenlerin yakınlarına ilişkin muafiyet haklarının düzenlenmesi,

- Türk vatandaşlığını sonradan kazananların askerliklerini yaş ve öğrenim durumlarına göre o yıl askerlik çağına giren yükümlüler gibi yapmaları; vatandaşlığa alındıkları yıl yirmiki ve daha büyük yaşta olanların ise askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaları,

- Askerlik yükümlülüğünü yerine getirmek amacıyla silahaltına alınan erbaş ve erler ile yedek subay veya yedek astsubaylardan çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle silahaltında iken ölen veya sakatlanan ya da yapılan tedaviye rağmen askerliğe elverişsiz hale gelenlerin tazminat ve tedavi giderlerine ilişkin hükümlerin düzenlenmesi,

- Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan veya ilişkisi kesilenlerin hizmette geçen sürelerinin ne kadarının ve hangi şartlarda askerlik hizmetinden sayılacağına ilişkin esasların belirtilmesi,

- Seferberliğe ilişkin olarak erbaş ve erlere askerlik çağının sonuna kadar yükümlülük verilebilmesi; seferberlik ve savaş halinde terhis tarihinin Cumhurbaşkanınca belirlenmesi,

- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yoklama kaçağı, bakaya veya saklı olanlardan istekli olanların bir defaya mahsus olmak ve ilk bedelli askerlik kurasına girmek üzere bedelli askerlik müracaatında bulunabilmeleri; hâlihazırda askerliklerini erbaş ve er olarak yapmakta olanların ise istemeleri halinde altı ay daha askerlik hizmetine devam edebilmeleri

öngörülmektedir.

3. Teklifin Görüşülmesi

3.1. Teklifin Genel Üzerindeki Görüşmeler

Kanun Teklifi'nin geneli üzerindeki görüşmelerde Teklif sahiplerinden İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL;

- Teklif'in, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı, öngörülebilir olması, sürekliliği sağlaması, eğitim ve mesleki gelişim ihtiyacını karşılaması, eğitimli insan gücü kaynağının etkin ve verimli şekilde kullanılması amaçlarıyla hazırlandığını,

- Teklif'in yasalaşmasıyla birlikte 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun yürürlükten kaldırılacağını, bu Kanun Teklifi ile bağlantılı olarak değişiklik yapılması gereken ana kanunların ise 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu olduğunu,

- Yüklümlü kaynağının, yani bir doğum yılındaki ortalama erkek nüfusumuzun yaklaşık olarak 700 bin kişi olduğunu, bu sayının 280 bininin yüklümlüler dışında kalacağını, 420 bininin ise askere alınacağının tahmin edildiğini,

- Teklif ile dövizli askerlik ve bedelli askerliğin kalıcı hâle geleceğini, yüklümlü erbaş ve er sisteminin geliştirilerek devam edeceğini, ilk defa yedek astsubaylık ihdas edileceğini, yedek subaylık müessesesinin ise devam edeceğini,

- Er ve erbaşlara birinci altı ayda harçlık verileceğini, ikinci altı ayda da asgari ücretten az olmamak üzere yine harçlık verileceğini, muhtaç asker ailelerine yapılacak yardımın asgari ücretin en az yarısı kadar olacağını, toplu taşıma hizmeti ile müze ve ören yerlerinin bedava olacağını; askerlik hizmeti sonrasında ise Türk Silahlı Kuvvetlerine personel temininde ilave puan ile TOKİ'de öncelik verileceğini ve hizmet borçlanmalarını Devletin karşılayacağını,

- Yüklümlü er ve erbaşların lise mezunu ve altı eğitim kurumlarından gelenlerden oluşacağını, ancak isteğe bağlı olarak lisans ve lisansüstü düzeyinde eğitim görenlerden veya meslek yüksekokullarından da yüklümlü erbaş ve erler olabileceğini, temel askerliğin altı ayı mecburi, diğer altı ayı da isteğe bağlı olacağını, birinci altı ayın ilk ayında temel askerlik eğitimi, kalan beş ayında da kıta hizmeti görüleceğini,

- Yedek astsubayların, meslek yüksekokullarını bitiren adaylar arasından seçileceğini, ancak isteğe bağlı olarak lisansüstü ve lisans bölümünü bitirenlerin de bu sistemin içine girebileceklerini, bunların temel eğitimi ve sınıf eğitimlerinin toplam iki ay olacağını, bu süre içerisinde yine harçlıklarını almaya devam edeceklerini, temel eğitimden sonra maaşlı olarak on ay kıta hizmetleri olacağını, toplam on iki ayı tamamlayanların terhis olabileceklerini,

- Erteleme yaş sınırlarında öğrenim durumları bazında birkaç yıllık bir kısaltma söz konusu olacağını,

- Maaş, OYAK hakkı, lojman hakkı, sağlık, hastane ve diğer sosyal güvencelerle askerlerimizin durumlarının şu andaki konularından daha iyi bir konuma taşımanın amaçlandığını,

- Yeni askerlik sisteminin devletimize ilave maliyetinin yaklaşık olarak 3,15 milyar Türk lirası civarında olacağını, buna karşılık tahmini gelirin bedelli askerlikten yaklaşık 4,5 milyar Türk lirası, dövizli askerlikten de 620 milyon Türk lirası olmak üzere toplam 5 milyar Türk lirasından fazla olmasını beklediklerini

dile getirmiştir.

Teklif'in geneli hakkında Milli Savunma Bakanlığı adına Bakan Yardımcısı şuay ALPAY;

- Mevcut askerlik sisteminin çok eski olduğunu, Teklifin 1927 tarihli 2 kanunun ilga edilmesi yaklaşımı üzerine bina edildiğini ve yine bununla ilgili olarak 211 sayılı İç Hizmet Kanunu, 926 sayılı Personel Kanunu ve toplamda 18 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik öngördüğünü,

- Bu sistemle bedelli askerliğin sistemin bir parçası hâline getirildiğini, bedelli askerlikte temel prensibin kanun metninde olduğu gibi, yoklama kaçağı ve bakaya olunmaması şartı olduğunu, yaş şartının çıkartıldığı, bedelli askerlik için öngörülen ücretin 40 bin gösterge rakamının ilgili katsayıyla çarpımı ve onun da altı aylık yedek subay maaşıyla çarpımıyla ortaya çıkan rakam olan, şu an itibarıyla takriben 31 bin Türk lirası civarında olduğunu,

- 420 bin civarında yoklama kaçağı ve bakaya durumunda olan yüklümlü bulunduğunu, bir defaya mahsus olmak üzere hâlihazırda yoklama kaçağı ve bakaya olanların müracaat etmeleri hâlinde bedelli kurasına girebileceklerini,

- Yurt dışında üç yıl süreyle oturma ve çalışma izni bulunan vatandaşlara tanınan bir hak olan dövizli askerliğin de yine sistemin önemli bir parçası olarak devam edeceğini, bedelli askerlikte olduğu gibi 40 bin gösterge rakamının maaş katsayısı ile altı aylık yedek subay maaşıyla çarpımıyla ortaya çıkacak rakamın dövizli askerlik tutarı olarak belirlendiğini,

- Silahaltına alınan er ve erbaşların ilk bir ay temel askerlik yapacağını, ardından beş ay kıta hizmeti yapacağını ve bu süre içerisinde mevcut harçlık uygulamasının devam edeceğini, birinci altı ayı bitiren yükümlülerin talep etmeleri ve gerekli şartları sağlamaları hâlinde ikinci altı ay için askerlik hizmetine devam edebileceklerini, bununla ilgili olarak sağlanan birtakım hak ve imkânların olduğunu,

- Bir bütün olarak bakıldığında Türk Silahlı Kuvvetlerinin saygınlığını, caydırıcılığını ve operasyon gücünü artırmaya dönük, dönemin şartlarına, çevresel risk ve tehditlere cevap verebilecek yaklaşımlar içerisinde bir yapı oluşturulmaya çalışıldığını

ifade etmiştir.

Teklif hakkında Milli Savunma Bakan Yardımcısı Alpaslan KAVAKLIOĞLU, Teklifin temel olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin yükümlü ihtiyacı ile milletimizin ihtiyaçlarını karşılayan sürdürülebilir bir teklif olduğunu belirtmiştir.

Teklif'in geneli hakkında söz alan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ;

- On iki ay askerlik yaparken dahi yetmeyen asker kaynağının, askerlik süresi altı ay yapılnca yetmeyeceğini, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacının yılda 400 bin olduğunu, altı aya düştüğünde bu sayının en azından 700-800 bine çıkacağını, aynı dönemde bir kişi yerine iki kişiye ihtiyaç olacağını,

- Erteleme yaş limitlerinin düşürüldüğünü, sonraki süreçte de yüzde 90 ve üzerinde lise ve altı artık yükümlü er ve erbaş olarak devam edeceğini, bunun lise ve altını askere çekmeye yönelik hamleler olduğunu,

- Askerlik hizmeti yükümlüsü er ve erbaşlar için öngörülen asgari ücret kadar harçlık, TOKİ'de öncelik, ferdi kaza sigortası, terhis müteakip hizmet süresi kadar GSS, personel alımlarında ilave puan gibi altı aydan sonraki askerlik hizmetini cazip kılma amaçlı hamleler olduğunu;

- Bedelli askerlik için öngörülen 145-150 bin gibi bir rakam dolayısıyla, zaten sınırlı olan kaynağın bir beka sorununa evrilebilecek bir duruma gelebileceğini,

- Yedek astsubaylığın gereksiz bir statü olduğunu, diğer ordularda da uygulanmayan bir model olduğunu, "İstekli olanlar yedek astsubay olabilir" ifadesinin içeriğinin açılması gerektiğini, istekli fazla olursa alımların nasıl belirleneceğinin belli olmadığını,

- Eğitim süresi 8 haftadan 4 haftaya düşünce özellikle terörle mücadele harekâtı ve hudut birliklerine sevk edilecek yükümlülerde eğitim zafiyeti olacağını,

- Bedelli askerlik uygulamasının sürekli hâle gelmesiyle lise ve üstü eğitim alan yükümlü adayı kitlede yüzde 40 insan kaybı olacağını, bir üniversite mezununu eğitmek için harcanacak süre ile diğerlerine harcanacak sürenin farklı olacağını, bunların planlanması gerektiğini,

- Bu sistemde "ilköğretim mezunu er/erbaş olan bir kişi general olabilecek" ifadesinin gerçeği yansıtmadığını,

- Bedelli askerlikte ödenmesi gereken tutarın yüksek olduğunu,

- Er ve erbaşlara verilen TOKİ gibi ayrıcalıkların tüm askerlere verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Teklif'in geneli hakkında Denizli Milletvekili Haşim Teoman SANCAR;

- İlkokul mezunu olarak orduya giren bir kişinin generalliğe yükselebilecek olması ya da "devamlı askerlik yasası" denildiğinde, kışlaya er olarak giren birisinin general olmasını çok tutarlı bulmadığını,

- 2020’de 145 bin bedelli askerlikten faydalanacak bir kontenjan olduğunun söylendiğini, 600 bin kişi de bakaya ve yoklama kaçağı olduğunu, bunlar bedelli askerliğe müracaat ederlerse kura dışında kalan 450 bin kişinin yoklama kaçağı olduğu için askere alınabileceğini, bunlar için ayrı bir düzenlenmeye ihtiyaç duyulduğunu,

- Bedelli askerlik için istenen tutarların geçmiş dönem uygulamalarından değişiklik arz ettiğini, bu tutarın nasıl hesaplandığını merak ettiğini, geçen yıl belirlenen 15 bin Türk lirası ile 31 bin Türk lirası arasında çok büyük bir fark olduğunu,

- Bedelli askerlik ile dövizli askerlik tutarının aynı olmasının adil olmadığını, yurt dışında çalışanların gelirlerinin daha yüksek olduğunu, yurt içindeki vatandaşlarımızın 31 bin Türk lirasını daha zor biriktirebileceğini,

- Yedek astsubaylığa alımın nasıl gerçekleşeceğini teklifte belirtilmediğini, bunun belirlenmesi gerektiğini,

- Er ve erbaşlar için getirilen TOKİ gibi vaatlerin hoş olmadığını, ayrıca tüm askerler açısından da adil olmadığını

dile getirmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah ERDOĞMUŞ, genel olarak teklifi olumlu bulduğunu, bedelli askerlik tutarının herkes için eşit olmasını adil bulmadığını, dünya çapında çok yaygın olan “vicdani ret” uygulamasına da yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan Muğla Milletvekili Mehmet Yavuz DEMİR, bedelli askerlik tutarının kendi içinde tutarlı olarak belirlendiğini, TOKİ’nin bedava ev dağıtmadığını, er ve erbaşlar için getirilen ayrıcalıkların normal olduğunu, erlere imkân verilirse generalliğe kadar yükselebileceklerini ifade etmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan Nevşehir Milletvekili Yücel MENEKŞE, bugün 280 bin askerle Türkiye’nin dış güvenliğini sağlayabildiğimizi, bunun planlamasını zaten Milli Savunma Bakanlığının yaptığını, yurt dışında çalışanların gelirlerinin yüksek olmasına rağmen hayatın orada daha pahalı olduğunu, dolayısıyla dövizli askerlikte belirlenen tutarın adil olduğunu ifade etmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan İstanbul Milletvekili Zafer SIRAKAYA, şu anda Almanya’da yaşayan vatandaşlarımızın yüzde 65’inin mesleki eğitimlerini tamamlamadıklarını, yoksulluk sınırının altında yaşayan insanlarımızın sayısının oldukça fazla olduğunu, bu insanlardan daha fazla bir meblağ istenmesi düşüncesine kesinlikle katılmadığını ifade etmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU;

- Bölgemizin, küresel konjonktür yanında bölgeye yönelik özel planlar doğrultusunda kaynak ve her an riskle karşı karşıya gelebilecek bir durumda olduğunu, yüz otuz bin civarında yetişmiş ve tecrübe kazanmış yükümlünün terhis edilmesiyle Türkiye’nin savunmasında olumsuzluklar olabileceğini, bunların planlanması gerektiğini,

- Yeni sistem ile eğitimsizlerin askerlik hizmetinde ödüllendirildiğini, eğitimlilerin ise cezalandırıldığını,

- Askerliğin sadece erkeklere özel bir görev olmasından vazgeçilmesi gerektiğini,

- Teklif’te bazı basit konularda Cumhurbaşkanına yetki verilmesi ile er ve erbaşlara yönelik TOKİ gibi vaatleri doğru bulmadığını belirtmiştir.

Teklif’in geneli hakkında söz alan Kocaeli Milletvekili Saffet SANCAKLI, Türk Silahlı Kuvvetlerinin çıkarmış olduğu bir yasayı doğal olarak herkesin desteklediğini, Milliyetçi Hareket Partisi olarak “Türk Silahlı Kuvvetleri” denildiğinde düşüncelerinin ne olduğunu söylemelerine bile gerek olmadığını, fakat Teklifte birtakım eksiklikler olduğunu, bunların düzeltileceğine inandığını ifade etmiştir.

Teklif'in geneli hakkında söz alan Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait KİRAZOĞLU;

- Erlikten generalliğe gidişi düzenleyen hükmün Teklifte olmadığını, bunun zaten mevcut düzenlemelerimiz içerisinde var olduğunu, kendi iç sistematığı içerisinde terfilerin de yine düzenlenmiş olduğunu,

- Bedelli askerlikten yararlanacak 145 bin sayısının kesin bir sayı olmadığını ve ihtiyaca göre her yıl yeniden belirlenebileceğini,

- Önceki bedelli askerlik uygulamasından yararlanamayan, celp dönemini kaçırmış veya bir şekilde sıkıntıya düşmüş kişilerle, hâlihazırda elimizde birikmiş olan bakaya ve yoklama kaçakları için Teklif görüşülürken konunun teknik olarak incelenip yapılabilecek bir şey varsa onu da yapmanın faydalı olacağını

ifade etmiştir.

Teklif'in geneli hakkında tekrar söz alan Milli Savunma Bakan Yardımcısı Şuay ALPAY, şu anda 460 bin civarında yoklama kaçağı ve bakayanın olduğunu, bunların da bedelli askerlikten yararlanmasının önünü bir kereliğine açtıklarını, bunlardan bedelli askerlikten yararlanamayanlar hakkında uygulama esaslarıyla ilgili bir sorun olduğunu, yedek astsubaylığa alımın aynı yedek subaylıktaki gibi bir sistem dâhilinde bilgisayar ortamında gerçekleşeceğini, Kanunda yer almayan ayrıntıların çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceğini ifade etmiştir.

3.2. Teklifin Maddeleri Üzerindeki Görüşmeler

- Kanun Teklifi'nin 4 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU, talep hâlinde kadınların da er, astsubay, yedek astsubay ya da yedek subay olarak askerlik yapabileceğine dair bir hüküm konulabileceğini ifade etmiştir.

- Komisyon Başkanı İsmet YILMAZ, son raddeye geldiğinde kadını erkeği, çocuğu çocuğu herkesin vatan savunmasında kendisine düşen görevi yerine getireceğini, ama bu konu üzerinde biraz daha çalışılabileceğini ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 8 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ ile Denizli Milletvekili Haşim Teoman SANCAR, yedek astsubaylık için ayrı bir kanuni düzenleme yapıp yapılmayacağını sormuşlardır.

- Askeralma Genel Müdürü Tuğgeneral Davut ALÂ, yedek astsubayların seçiminin kura usulü olmayacağını, hâlihazırda yedek subaylar nasıl seçiliyorsa o şekilde devam edeceğini, Silahlı Kuvvetlerin etkinliğine, saygınlığına ve caydırıcılığına etki edecek insanları yedek astsubay olarak seçeceklerini, yani isteyen herkesi değil Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacını karşılayabilecek olanları seçeceklerini, projeksiyonlarına göre yıllık 5 bin yedek astsubay almayı planladıklarını, Milli Savunma Bakanlığında hukukçu, subay, avukattan oluşan yaklaşık 11 kişilik bir komisyonun bulunduğunu, adayları elektronik ortamda, bu komisyonun huzurunda seçtiklerini ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 9 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ, bedelli askerlik tutarının düşük belirlenip, aynı zamanda belirli kontenjan dâhilinde az kişinin uygulamadan yararlanabileceğini, yani tutarı düşük tutmakla sayının artmayacağını belirtmiştir.

- Aynı madde hakkında söz alan Denizli Milletvekili Haşim Teoman SANCAR, bedelli askerlik tutarının yüksek olduğunu ve düşürülmesi gerektiğini, ayrıca bedelli ve dövizli askerliğin özde aynı şeyler olduğunu bu ayrımın kaldırılması gerektiğini ifade etmiştir.

- Aynı madde hakkında söz alan Trabzon Milletvekili Hüseyin ÖRS de bedelli askerlik tutarının bir önceki uygulamaya göre çok yüksek olduğunu ve düşürülmesi gerektiğini belirtmiştir.

- Aynı maddenin görüşmesi sırasında söz alan Osmaniye Milletvekili İsmail KAYA, mevcut sistemde yedek subaylığa alımın objektif kriterlerle gerçekleştiğini, aynı sistemin yedek astsubaylık için de geçerli olacağını, bedelli askerlik kalıcı olacağı için istenen tutarın da buna göre belirlendiğini, dövizli askerlik tutarının çok yüksek belirlenmesi durumunda yurt dışındaki vatandaşlarımızın vatandaşlık bağlarının zarar görebileceğini, Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalmak isteyenlere ek puan verilmesinin gayet normal olduğunu ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 10 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı mensupları ile tabielerin bir temel eğitim almadan görev almamaları gerektiğini, ayrıca Milli Eğitim Bakanlığında çalışmayan öğretmen formasyonuna sahip kişilerin de bu imkândan yararlanması gerektiğini ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 24 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Denizli Milletvekili Haşim Teoman SANCAR'ın, yoklama kaçağı ve bakaya için bu maddede geçen cezaların bedelli askerlikten yararlananlar için geçerli olup olmayacağına dair sorusuna, Askeralma Genel Müdürü Tuğgeneral Davut ALÂ cezaların silinmeyeceği cevabını vermiştir.

- Kanun Teklifi'nin 40 ncı maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Kültür ve Turizm Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdür Vekili Metin DEDE, "Hizmette geçen süre içinde müze ve ören yeri gibi yerlerden ücretsiz yararlanır." ifadesinin çıkarılmasının iyi olacağını, bu imkânın zaten Bakanlıkça tanındığını belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 43 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan İzmir Milletvekili Dursun Müsavat DERVİŞOĞLU, vatandaşlığa sonradan alınanlar için erteleme ve muafiyetten bahsedildiğini, Türkiye'de çok sayıda mültecinin bulunduğunu, ileride bunların nüfuslarının da ne olacağını belli olmadığını, uzun vadede bunun bir millî güvenlik problemi yaratacağı endişesi içerisinde olduklarını belirtmiştir.

- Aynı madde hakkında söz alan Denizli Milletvekili Haşim Teoman SANCAR, Suriye'nin durumunun ortada olduğunu, hangi askerlik belgesi veya resmî yazıyla o kişilerin askerlik rüşünü ispat edebileceğini, böyle bir belgeyi getiremediği takdirde kişisel beyanın mı kabul edileceğini, tamamı vatandaşlığa geçenlerin de askerlikle ilgili yaş sınırının ne kabul edileceği konusunda endişelerinin olduğunu belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 46 ncı maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU, maddede Milli Savunma Üniversitesi yanında Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin de bulunması gerektiğini belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 48 inci maddesinin görüşmeleri sırasında sorulan sorulara yanıt veren Askeralma Genel Müdürü Tuğgeneral Davut ALÂ, Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişki kesilenlere yaptıkları görevlere ve okudukları okulların sürelerine göre muafiyet verileceğini, görevin veya okulun belirli bir yılında ayrılması hâlinde, maddede geçen miktar kadar askerlikten düşüleceğini, eğer eksik kalıyorsa onun da tamamlattırılacağını ifade etmiştir.

4. Komisyonun Maddeler Hakkında Kararı

Kanun Teklifi'nin geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifi'nin;

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

- 13 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının birinci cümlelerine "her celp" ibarelerinden sonra gelmek üzere "ve/veya atama" ibareleri eklenmek suretiyle, madde verilen önerge doğrultusunda değiştirilerek kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle, askerlik hizmetini yapan yükümlü tabielerin

Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması ve temel eğitimden sonra Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getiren tabiplerin de askerlik hizmetini yapmış sayılması bakımından Milli Savunma Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının müştereken yapacağı yer ve sayı belirlemesinde, celp dönemiyle birlikte Devlet hizmeti yükümlülüğü atama döneminin de dikkate alınması amaçlanmıştır.

- 14,15, 16,17,18,19, 20,21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,35, 36, 37, 38 ve 39 uncu maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

- 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi “Muhtaç asker ailelerine yapılan yardım miktarı aylık net asgari ücret tutarının yüzde ellisine kadar artırılabilir.” şeklinde değiştirilmesine dair önerenin kabul edilmesiyle, madde değiştirilerek kabul edilmiştir.

- 41,42,43,44,45,46,47,48,49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,60, 61,62, 63, Geçici Madde 1, 64 ve 65 inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklif, son oylamasında hazır bulunan üyelerin oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Ayrıca, Teklifin tamamı, değiştirilen maddeler dâhil olmak üzere, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

5. Komisyonun Özel Sözcüler Hakkında Kararı

İçtüzük’ün 45 inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait KIRAZOĞLU, Manisa Milletvekili Mehmet Ali ÖZKAN ve Osmaniye Milletvekili İsmail KAYA özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Refik Özen</i>	<i>Cemal Bekle</i>
Sivas	Bursa	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Hidayet Vahapoğlu</i>	<i>Yasin Uğur</i>	<i>Haşim Teoman Sancar</i>
Bursa	Burdur	Denizli
Üye	Üye	(Muhalefet şerhi ektedir)
<i>Zülfü Tolga Açar</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	Üye
Elazığ	Gaziantep	<i>Mehmet Uğur Gökgez</i>
Üye	(Bu raporun özel sözcüsü)	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Çelebi</i>	<i>Dursun Müsavat Dervişoğlu</i>	<i>Saffet Sancaklı</i>
İzmir	İzmir	Kocaeli
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Yücel Menekşe</i>
Manisa	Muğla	Nevşehir
(Bu raporun özel sözcüsü)	Üye	Üye
Üye	<i>Nimetullah Erdoğan</i>	<i>Hüseyin Örs</i>
<i>İsmail Kaya</i>	Şanlıurfa	Trabzon
Osmaniye	(Son oylamada bulunamadı,	(Muhalefet şerhi ektedir)
(Bu raporun özel sözcüsü)	muhalefet şerhi ektedir)	

MUHALEFET ŞERHİ

2/1940 esas numaralı “Askeralma Kanunu Teklifi” ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir. Bilgilerinize sunarız.

1-GENEL DEĞERLENDİRME

23.05.2019 tarihinde Milli Savunma Komisyonuna sevk edilen 2/1940 esas numaralı Askeralma Kanunu Teklifinde iki büyük sorun bulunmaktadır. Böylesi büyük bir dönüşümün objektif ilkeleri belirlenmemiştir; bu teklifin objektif bir çerçevesi ve netliği yoktur. Bu net olmayış da bizi ikinci büyük soruna getirmektedir; keyfilik, belirsizlik içerisine gizlenmiş politik ajanda sorunu. Yani gözbebeğimiz olan TSK'nın politik ve partici emellere alet edilmesi.

Objektif kriterlerin yokluğu, gizli politik ajanda ile birleştiğinde ürkütücü bir manzara ile karşı karşıya kalmaktayız. Türk Milleti'nin gözbebeği olan TSK ordu-millet anlayışından koparılarak ve cemaatlerin oyun sahasına dönüştürülerek, Cumhuriyet'in kurucu iradesi ve hafızası, aklın ışığına dayanan ehliyet-liyakat-bilimsellik anlayışı tasfiye edilmek istenmektedir.

Böylesine köklü bir değişiklik teklifinden TSK'nın tarihsel geleneklerini, genetik kodlarını da koruyarak geliştirmesi beklenir. TSK, Türk Milletinin tarihinde çıkarsız vatan-millet sevgisi demektir ve aynı zamanda bilim, akıl ve objektif kesinlik demektir. Doğru hedefe uygun araçlarla ilerlemek demektir. Bu teklif, hedefleri ve bu hedeflere ilerlenecek araçları itibarıyla TSK'nın tarihsel mirasına sadık bir teklif değildir.

Reform paketi olduğu belirtilmesine rağmen ordumuzun kahraman sözleşmeli erbaş ve erlerinin, uzman erbaşlarının, astsubaylarının, subaylarının, sözleşmeli subay/astsubayların can yakıcı sorunlarına teklifte yer verilmemiştir.

Kanun teklifi ile eski sisteme aşağıdaki yenilikler getirilmektedir:

1-Tek tip askerlikle kısa uzun dönem ayrımı kalkmakta tek tip 6 aylık olmaktadır. Bu sayede ilkokul, ortaokul, lise mezunlarına 12 ay olan askerlik 6 aya inmektedir.

2-Bedelli askerlik, sistemin ayrılmaz parçası yapılmaktadır.

3-MYO mezunları için yedek astsubaylık statüsü gelmektedir.

TEK TİP ASKERLİK: Bu uygulama özü itibarıyla doğrudur. Genelkurmay Başkanlığı yapan Işık Koşaner Paşamız zamanında başlayan bir projedir. Toplumsal beklentiler, teknolojik gelişmeler ve insan kaynağının etkin kullanımının hedeflenmesi bakımından ortaya çıkmış tarihsel bir sonuçtur. Yani toplumsal, ekonomik, askeri açıdan bir gereklilik vardır.

Ancak 12 ay zorunlu olarak yerine getirilmesinde bile karşılanamayan erbaş/er mevcut durumu askerliğin 6 aya kısılması ve bedelli askerlik etkisiyle zafiyet yaratacak seviyeye düşebilecek, vazifede devamlılık sağlanamayacak bu da beka sorunu yaratabilecektir. Kaynak sıkıntısını önlemek için teklifte 2 yaklaşımın öne çıktığı görülmektedir:

- a) **Erteleme Yaş Sınırını Düşürme Yaklaşımı:** Halihazırda askerliğini erteleyenler 1,6 milyon kişidir. Bu kişilerin daha erken sisteme katılmasının hedeflendiği görülmektedir. Özellikle lise mezunlarında erteleme sınırının 29'dan 22'ye çekilmesi kaynak yaratma açısından doğru bir hamledir. Ortalama 1 milyon kişilik bir kaynak yaratılabilir, zaman kazanılarak %30 eksik olan sözleşmeli erbaş/er ve uzman erbaş kadroları tamamlanabilir.

b) Yükümlü Erbaş/Erliği Cazip Kılma Yaklaşımı: Kaynak sorunu yaşanacağı düşünülerek yükümlü erbaş/erliği özendirmek için ciddi destekler planlanmıştır: Asgari ücret kadar harçlık, TOKİ’den öncelikli ev edinme hakkı, profesyonel kadrolara alımda ilave puan, ücretsiz toplu taşıma, müze ören yerlerine ücretsiz giriş, muhtaç asker ailelerine yardım.

- 6 ay askerlik yapacak erbaş ve erlerimize TOKİ’den öncelikli konut edinebilme hakkı veriliyorsa, bu memleket için peşinen ölüm tercihi yapmış, daha riskli ortamlarda görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlerimize, uzman erbaşlarımıza, astsubaylarımıza, subaylarımıza, jandarmamıza, polisimize de TOKİ’den öncelikli konut edinebilme hakkı sağlanmalıdır. Mevcut haliyle teklif silah arkadaşlığını, meslek adaletini zedeleyici mahiyettedir.
- Yükümlü askerlik hizmetini tamamlayanlara askeri öğrenci, dış kaynaktan muvazzaf subay/astsubay, sözleşmeli subay/astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş/er temininde, sınav tam notunun yüzde yirmisine kadar ilave puan verilebilmesinin, bunlardan meslek yüksekokulu veya meslek lisesi mezunu olanlara sınav tam notunun yüzde yirmi beşine kadar ilave puan verilebilmesinin net tarifi kadrolaşmadır, ordunun genleriyle oynamaktır. İlave puan verme kriterleri belirsizdir, esnek bırakılarak ayrımcılık yapmanın kapısı aralanmıştır. Bir kereye mahsus olduğu da kanunda belirtilmemiş olduğundan muğlaktır, bu nedenle hakkın kötüye kullanılması engellenmelidir.
- Muhtaç asker ailelerine yapılacak yardımın miktarının aylık net asgari ücretin yarısından az olmayacağı belirtilmiştir. Bu yardım yetersizdir, asgari ücret seviyesine çekilmesi mevcut ekonomik şartlarda daha doğru olacaktır.

BEDELLİ ASKERLİK: Bedelli askerlik erbaş ve er ihtiyacının öncelikle karşılanması sonrasında ihtiyaç fazlası yükümlülerin bedelliden faydalanması şartıyla olmalıdır. Sabit bedelli sayısı işin ranta çevrilmesi demektir. İhtiyaca göre dinamik planlama yapılmalıdır. Bu konuda teklifte net hükümler bulunmamaktadır.

Halen 15binTL verip bedelli askerlik sırasını bekleyenler varken ücretin 31bin TL seviyesine keskin bir şekilde çekilmesi toplumsal adalet duygusunu zedelemiştir. Bedelli askerlik-dövizle askerlik ödeme dengesi alınan asgari ücretler değerlendirildiğinde adil hesaplanmamıştır.

Mevcut 460bin yoklama kaçağı ve bakayanın bir kereye mahsus bedelli askerlikten faydalanmaları düzenlenmiştir. Ancak kurada çıkmamaları halinde ciddi bir yığılma yaşanabileceği, mağduriyetlerin oluşacağı ve kanundan beklenen faydanın yerine gelmeyeceği değerlendirilmektedir.

YEDEK ASTSUBAYLIK: Diğer ordularda uygulanmayan bir modeldir. Bu kadar statü artması insan kaynakları yönetiminde başarısızlık doğuracaktır. 2020 sonrasında Astsubay kadroları doluluk oranı yüksek seviyelere çıkabileceğinden söz konusu yedek astsubaylık statüsünün uygulanmasına ihtiyaç yoktur.

Kanun Teklifinin 45.maddesinde barışta, olağanüstü hal veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllülerin askerlikten muaf tutulabilmesi bir ihtiyaç değil keyfiliktir. Hangi sahalarda görevlendirme yapılacağı, gönüllülerin kimlerden oluşacağı yasada net tarif edilmelidir, edile dahi demokratik bir düzende böyle bir maddenin yeri olamaz.

2-MADDELER ÜZERİNDE DEĞERLENDİRME

MADDE 5

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin 5.maddesi 2.fıkrası uyarınca askerlik hizmeti erbaş ve erler için 6 aya düşürülmüştür. Bu durumun yaratabileceği sorunlar aşağıda sıralanmıştır:

1-12 ay zorunlu olarak yerine getirilmesinde bile karşılanamayan erbaş/er mevcut durumu askerliğin kısılması ve bedelli askerlik etkisiyle zafiyet yaratacak seviyeye düşebilecektir. Kadrolarının %60'ının yükümlü personelden müteşekkil olduğu değerlendirildiğinde, vazifede devamlılık sağlanamayacak, telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğacaktır. Kadrolarının yeterince desteklenememesi beka problemi yaratacak, ordumuz vazifesini yerine getirmede problem yaşayacaktır.

2- 1 kadroda 12 ayda 1 kişi istihdam edilecekken 6 aya düşünce aynı kadroda 2 kişi istihdam edilmek zorunda kalacağından halihazırdaki yıllık celp ihtiyacı 2 katına çıkacak Eğitim Merkez Komutanlıklarında kapasite sıkıntısı yaşanacaktır.

3-%120 desteklenmesi gereken TMH ve Hudut birliklerinde oryantasyon ve görev zafiyeti yaratacaktır.

4-8 hafta eğitim süresi 24 gün izin KTM'lerde geçen süreler değerlendirilince kıtada geçen verimli süre azalacak, vazifede devamlılık sağlanamayacak, kışlalarda yerine getirilen idari hizmetlerde ve kadrolarında zafiyet yaşanacaktır.

5-Eğitim süresi 8 haftadan 4 haftaya düşünce özellikle TMH ve hudut birliklerine sevkedilecek yükümlülerde eğitim zafiyeti yaratacak, geri dönülemez hukuki ve idari sorunlar yaşanacaktır. Ayrıca eğitim ve hizmet süresi kısılması şekil ve ruh disiplinine yansıyacak, muharebeye hazırlanma süresini uzatacak/hazırlıklar yetersiz kalacaktır.

6-Bedelli askerlik uygulamasının sürekli hale gelmesiyle lise ve üstü eğitimi olan yükümlü adayları kitlesinde oluşacak %40 civarındaki kaynak kaybı, askerlik yapmaya gelen kitlenin niteliğini olumsuz manada etkileyecektir. Bu durum ise mürettebatla kullanılan sistem bazlı harp vasıtalarının(top, obüs, havan, zırhlı araçlar, yeni nesil tekerlekli araçlar, silah üstü ve personel teçhizatı olarak kullanılan yeni nesil elektronik/yazılım bazlı sistemler ve optikler) beklenen verimliliği azaltacak, sistemlerin yanlış kullanımından kaynaklanacak sorunlar nedeniyle işletme bakım ve idame giderleri artacak, ömür devrini kısaltacaktır.

7-Yükümlü kaynağı niteliği azalması ile eğitim gayretleri artacaktır.

8-Eğitim merkezlerinde tatbik edilecek eğitim sisteminin yenilenmesi ihtiyacı doğacaktır. Yeni modelde yükümlülerin kıtalarda kalış süresini arttırmak maksadıyla, eğitim merkezlerindeki eğitim süresinin (3 hafta temel, 3-5 hafta ihtisas) kısaltılmasının kaçınılmaz olacağı öngörülmektedir. Bu durum harbe hazır olma seviyesine olumsuz etki edecektir.

9-Tüm eğitim sistemi değişecektir. Ferdi/ sınıf/ brans/ oryantasyon/ mürettebat/ birlik/ MDE/ DDE/ Harbe hazırlık eğitimlerinin yeniden incelenip değiştirilmesi gerekecektir.

10-Azalacak eğitim niteliği seferberlik sistemine de olumsuz tesir edecektir. Ferdi ve birlik eğitiminde öngörülen olumsuzluklar nedeniyle mevcut eğitim ve harbe hazırlık standartları düşecektir.

11-Birliklerde işlenen disiplin ve diğer suçların mahkeme süreçlerinin çok yüksek ihtimalle kişilerin askerlik sürecinde sonuçlanmayacağı ve kişilere yükümlü iken yansımayacağı için disiplinin tesisi ve kışlalarda işlenen diğer suçların engellenmesi bakımından olumsuz etki yaratacaktır.

MADDE 8

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin 8.maddesi ile ordumuzda yeni oluşturulacak bir statü olan yedek astsubayların seçimi düzenlenmiştir. Bu statünün doğurabileceği mahsurlar aşağıda sıralanmıştır:

1-2020 sonrasında Astsubay kadroları doluluk oranı yüksek seviyelere çıkabileceğinden söz konusu yedek astsubaylık statüsünün uygulanmasına ihtiyaç yoktur.

2-Diğer ordularda uygulanmayan bir modeldir. Bu kadar statü artması insan kaynakları yönetiminde başarısızlık doğuracaktır.

3-2 yıllık yüksekokul mezunlarının söz konusu statüye geçmeleriyle erbaş ve er kaynağı ve niteliği düşecektir.

4-Kısa bir eğitimi müteakip ağır sorumluluk gerektiren veya komutanlık görevlerine atanan yedek astsubayların görevlerinde başarısız olma riski vardır.

5-Sınıf Okul kapasitelerinin artırılması, öğretmen, eğitim yardımcı malzemesi vb.. ihtiyaçlarla birlikte ilave maliyet gelecek maliyet-etkin olmayacaktır.

MADDE 9

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin 9.maddesi ile artık sistemde kalıcı hale getirilen bedelli askerlik düzenlenmiştir.

1-Halen 15bin TL vererek bedelli askerlikten yararlananlar ortadayken bedelli askerlik ücretinin keskin bir geçişle 31bin TL yapılması doğru değildir.

2-Madde ile yükümlü kaynağı ve niteliği düşecek, bu durum destekleme oranlarına %20-25 olumsuz katkı sağlayacaktır.

3-Maddede erbaş ve er ihtiyacının öncelikle karşılanması ve ihtiyaç fazlası yükümlülerin bedelli askerlikten yararlanmasına dair net hükümler bulunmadığından; ekonomik kaygılar güdülerek beka sorununa dönüşebilecek bir kaynak açığına sebep olunabilecektir.

4-Bedelli Askerlik-Dövizle askerlik ödeme dengesi alınan asgari ücretler açısından değerlendirildiğinde adil bir şekilde çözüme kavuşturulmadığından toplumsal vicdanı sürekli kanatacaktır.

5-Temel eğitim süresi -21 gün- eğitim merkez komutanlıklarının kapasitesini büyük oranda düşürecek, yükümlülerin bir kısmının ihtisas eğitimi almadan kıtalara sevk edilmesine neden olacaktır.

6-Bedelli askerliğin kalıcı hale gelmesiyle; zengin fakir ayrımının yapılmadığı, insanların sosyal statüleri, memleketleri gözetilmeden aynı muameleye tabi tutulduğu, vatandaşların eşitlendiği tek alan olan asker ocağı da eşitsizlikten nasibini almış olacaktır.

MADDE 40

- 2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin 40.maddesi 1.fıkra (a) bendinde Muhtaç asker ailelerine yapılacak yardımın miktarı aylık net asgari ücretin yarısından az olmayacağı belirtilmiştir, asgari ücret seviyesine çekilmesi mevcut ekonomik şartlarda daha doğru olacaktır.
- 1.fıkra (b) bendinde askerlik hizmetini tamamlayanlara askeri öğrenci, dış kaynaktan muvazzaf subay/astsubay, sözleşmeli subay/astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş/er temininde, sınav tam notunun yüzde yirmisine kadar ilave puan verilebilmesinin, bunlardan meslek yüksekokulu veya meslek lisesi mezunu olanlara sınav tam notunun yüzde yirmi beşine kadar ilave puan verilebilmesinin net tarifi kadrolaşmadır. Maddede verilecek ilave puanın esnek bırakılması (1'den 20-25'e), iktidarın kendine yakın gördüklerine yüksek puanlar muhaliflere düşük puanlar verdirerek orduda kadrolaşmaya dönük hamlelerini serbest kılmaktadır. Hiçbir sınav öncesinde bu kadar yüksek puanlar kimseye verilmez, anayasaya eşitliğe aykırıdır. Siyasetin orduya müdahalesi mümkün kılınmaktadır. Ordu siyasetin emrindedir ama siyasetin oyuncuğu olmamalıdır. İlave puanın kaç sınavda verileceğine dair net hüküm bulunmamaktadır. Askerlik hizmetini yapıp ilave puanla uzman erbaş olan bir kişi, uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçerken, astsubaylıktan subaylığa geçerken de ilave puan alacak mıdır? Bir kereye mahsus olduğu maddede belirtilmelidir.
- 1.fıkra (c) bendinde vatan hizmeti diye tabir ettiğimiz ve süresini azalttığımız askerliği yapсын diye erbaş ve erlerimize TOKİ'den öncelikli konut hakkı veriyorsak, bu memleket için peşinen ölüm tercihi yapmış, daha riskli bölgelerde görev yapan sözleşmeli erbaş ve erlerimize, uzman erbaşlarımıza, astsubaylarımıza, subaylarımıza, jandarmamıza, polisimize de TOKİ'den öncelikli konut edinebilme hakkı sağlanmalıdır. Mevcut haliyle silah arkadaşlığını zedeleyici mahiyettedir.

MADDE 45

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin 45.maddesinde barışta, olağanüstü hal veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllülerin askerlikten muaf tutulabilmesi bir ihtiyaç değil keyfiliktir. Hangi sahalarda görevlendirme yapılacağı, gönüllülerin kimlerden oluşacağı net tarif edilmemiştir, edilse dahi demokratik bir düzende böyle bir maddenin yeri olamaz.

GEÇİCİ MADDE 1

2/1940 esas numaralı Kanun Teklifinin Geçici Madde 1 3.fıkrasında mevcut 460bin yoklama kaçağı ve bakayanın bir kereye mahsus bedelli askerlikten faydalanmaları düzenlenmiştir. Ancak kurada çıkmamaları halinde ciddi bir yığılma yaşanabileceği, mağduriyetlerin oluşacağı ve kanundan beklenen faydanın yerine gelmeyeceği değerlendirilmektedir.

Mehmet Ali Çelebi

İzmir

Haşim Teoman Sancar

Denizli

MUHALEFET ŞERHİ

Meclis Başkanlığınca 23 Mayıs 2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/1940) esas numaralı kanun teklifine ilişkin muhalefet şerhimiz ekteki gibidir.

I. Esas açısından değerlendirme

Bu kanun teklifi ile 211 sayılı TSK İç Hizmet Kanunu ve 926 Sayılı TSK Personel Kanunu'nun bazı maddeleri üzerinde teknik ve yeni bir takım düzenlemeler yapılmaktadır. AKP iktidarı askerileştirmeyi hem gençleri ideolojik tornadan geçirmek hem de toplumdaki militarizasyon düzeyini yüksek tutmak için bilinçli bir şekilde kullanmaktadır. Bunun yanı sıra AKP iktidarı ile birlikte bedelli askerlik, ekonomik durum kötüye gittikçe başvuru bir “para kaynağı” olarak kullanılmaya da başlanmıştır.

HDP olarak zorunlu askerliğin kaldırılmasını savunuyoruz. Zorunlu askerlik siyasi iktidarlar tarafından toplumun militarize edilmesinin araçlarından biri olarak kullanılmaktadır. Zorunlu askerlik, gençlerin sosyal ve ekonomik yaşamdan uzaklaşmasına neden olmaktadır. Bize göre zorunlu askerlik kaldırılmalıdır. Kimse zorla askere alınmamalıdır. Zorunlu askerliğin devam ettiği durumlarda ise Vicdani Ret Hakkı tanınmalıdır.

Türkiye'nin imzasının bulunduğu uluslararası sözleşmeler, AIHM kararları ve aynı zamanda inanç ve vicdan özgürlüğü hakkını kabul eden Türkiye Anayasası, vicdani ret hakkının yasalaştırılmasını gerekli kılar. Eline silah almak istemeyen, militarizme karşı olan gençlerin zorunlu askerlik yapmama hakkının güvence altına alınması gerekir. Zorunlu askerlik yapmak istemeyen gençler için kamu hizmeti bir opsiyon olarak düşünülebilir. Bunun örneklerine Avrupa'da rastlamak mümkündür.

Bu bağlamda olması gereken Komisyonca kabul edilen bu yasa teklifinin genel kurula getirilmemesidir. Zorunlu askerliğin olmadığı, değilse vicdani ret hakkının tartışılabildiği bir zemin üzerinde konuşmamız gerekir. Avrupa Konseyi üyesi ülkeler arasında vicdani reddi hak olarak tanımayan sadece Türkiye ile Azerbaycan bulunmaktadır. Buna uygun düzenlemelerin yapılması da yine komisyonumuzun görevlerinden biri olmalıdır.

Yasa teklifinde özellikle karşı olduğumuz maddeler şunlardır:

II. Maddeler üzerinden değerlendirme

Madde 5

Bu madde teklifi ile Askerlik hizmet süresi er ve erbaşlar için 6 ay, yedek subay ve yedek ast subaylar için 12 ay olarak düzenlenmektedir. Bu sürelerin bir katına kadar artırımına Cumhurbaşkanını karar verebilir denilmektedir.

Askerlik süresinin kısaltılmasını olumlu bir düzenleme olarak görmekte birlikte bize zorunlu askerlik bize göre tarihe karışması gereken bir mekanizma olmalıdır. Birçok uzman tarafından zorunlu askerlik toplumun militaristleşme sürecinin temel bir parçası olarak görülmektedir. Askerliğin zorunlu olduğu Türkiye’de gençler için askerlik zorunlu bir işkenceye dönüşmüş durumdadır. Asker kaçaklarının bu kadar çok olduğu başka bir ülkeye rastlamak zordur. Gençler bedelli beklentisi içindedirler. Askerlik üzerine söylev çeken birçok sanatçı, siyasetçi ve kişilerin kendilerinin ya da çocuklarının askerliklerini bedelli yaptıkları bilinen bir gerçekliktir. Bunun nedenleri üzerinde düşünmek ve çözüm yolları geliştirilmek zorundadır. Öte yandan askere giden gençlerin psikolojilerinin bozulduğu, gençlerin çoğunun verimli yaşlarda alınıp askerde angarya işlerle uğraştırıldığı da bir realite olarak bilinmektedir.

Zorunlu askerlik, belirli bir yaşa ulaşmış (genellikle erkek) nüfusun belirli bir süre boyunca kamu hizmeti yerine getirmesi anlamına gelmektedir. Söz konusu kamu hizmeti çoğunlukla zorunlu askerlik şeklinde olsa da, bazı ülkelerde askerlik yerine başka alanlarda hizmet şekline bürünebilmektedir. Alternatif Kamu hizmeti, adil çözümün ikinci ve en etkili aşamasıdır. Vicdani ret yasası çıkıncaya kadar devlet birikmiş askerlik problemlerini Alternatif kamu hizmetleri yoluyla çözebilir. Örneğin, Almanya’da her yetişkin askerlik hizmeti yapmak zorunda. Ancak vicdani ret hakkı da var. Askerlik yapmak istemeyenler genelde, 9 ay anaokulları, hastaneler, rehabilitasyon merkezleri ve huzurevleri gibi kurumlarda çalışıyor. Sivil hizmeti yerine getiren vicdani retçi, askeri kıışlada değil evinde yaşıyor. Vicdani retçiler, Kızıl Haç’ın da başlıca personeli arasında yer alıyor. Avusturya’da vicdani retçiler için 8 ay zorunlu askerliğe karşılık 12 ay kamu hizmeti şartı bulunuyor. Yunanistan’da, 12 ay zorunlu askerlik hizmetine karşılık 24 ay kamu hizmeti, Polonya’da 12 ay askerlik hizmetine karşılık 18 ay kamu hizmeti, İsveç’te ise 7.5 ay askerlik hizmetine karşılık yine 7.5 ay kamu hizmeti öngörülüyor.

Zorunlu askerliğin tarihi ise oldukça eskilere, Fransız Devrimi dönemlerine kadar gitmektedir. Özellikle ulus devletlerin ortaya çıkışı ve iki dünya savaşı da zorunlu askerliğin ve dolayısıyla geniş nüfuslu orduların da yerleşmesi demek oldu.

Avusturya, Estonya, Finlandiya, İsviçre, Yunanistan ve Tayvan'da askerlik hizmeti yerine kamu görevi seçeneği mevcuttur. Bolivya ve Danimarka'da ise zorunlu askerlik hizmeti ancak ordudaki gönüllülerin sayısının yetersiz olduğu durumlarda geçerlidir. Nitekim Danimarka ordusunun çoğunluğu gönüllü askerlerden oluşmaktadır.

Zorunlu askerliğin olmadığı veya sonradan kaldırıldığı ülke sayısı oldukça fazla. 89 ülkenin 35'inde zorunlu askerlik veya kamu hizmeti varken, geri kalan 54 ülkede ise bu hizmet yoktur.

Zorunlu askerlik İngiltere'de 1960 yılında, Avustralya ve Yeni Zelanda'da ise 1972 yılında kaldırılmıştır. 1994 yılında Belçika ve Güney Afrika da bu kararı alırken, Hollanda'nın zorunlu askerliği kaldırması 1997 yılına tekbül etmektedir. Bu trendi takip eden diğer ülkelere İspanya 2001 yılında, Portekiz 2004 yılında, Çek Cumhuriyeti 2005 yılında, Lübnan ve Romanya 2007 yılında, Bulgaristan ve Hırvatistan 2008 yılında, Polonya 2009 yılında ve Arnavutluk 2010 yılında zorunlu askerliği kaldırmıştır. Bu listede dikkat çeken ülke ise Çin'dir. Çin Halk Kurtuluş Ordusu mevcudu bakımından en büyük ordulardan biri ancak ülkede zorunlu askerlik hizmeti yok, ordu gönüllülerden oluşmaktadır. Pratikte 18 yaşını geçmiş her birey orduya alınmıyor, önemli bir kısmı kamu hizmetine yönlendirilmektedir.

Dünyada özellikle son dönemlerde profesyonel ordulara geçiş söz konusudur. 27 AB üyesi ülkeden 21'inde zorunlu askerlik yoktur. 28 NATO ülkesinin ise 23'ünde profesyonel ordu mevcut. Özellikle 2000'lerin başından itibaren dünyada zorunlu askerliğin yerini giderek profesyonel ordulara bıraktıklarını söylemek yanlış olmaz.

Bu bağlamda zorunlu askerliğin kaldırılması, bu sisteme devam edilecekse de vicdani ret hakkının Türkiye'nin de tanınması gerekmektedir.

Vicdanî reddin geçmişi ilk devletlerin kuruluşuna kadar eskiye uzansa da, resmileşmesi göre yirminci yüzyılın başlarına denk gelmektedir. Örneğin, İngiltere 18. yüzyılda Quaker inancına sahip olanları zorunlu askere alınmadan muaf tutmuş ve 1916'da da vicdanî reddi anayasasına dâhil etmiştir. İngiltere'yi 1917'de Danimarka, 1920'de de İsveç izlemiştir. Ayrıca pek çok ülke 17 ve 18. yüzyıllardan itibaren askerliği zorunluluk değil, gönüllülük esasına dayalı uyguladığı için etkin olarak vicdani ret diye bir tanımlamaya gerek duymamıştır. Etkin olmasa da yasal olan bu durumun değişmesine I. Dünya Savaşı ile zorunlu askerlik uygulamasının yeniden getirilmeye çalışılması sebep olmuştur.

Vicdani ret düşüncesi geniş anlamda ilk olarak 19. yüzyılda ortaya atılmış, 20. yüzyılın başlarında I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı sırasında taraftar bulmuştur. Vicdani ret hakkı,

günümüzde BM İnsan Hakları Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu tarafından temel insani hak olarak kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, 1987 / 46 ilke kararında devletleri vicdani ret hakkını tanımaya davet etmiş ve devletlerin bu hakkı kullananları cezalandırmaktan kaçınmaları gerektiğini belirtmiştir. Bunu takip eden 1989 / 59 ilke kararında Komisyon bir adım daha atarak vicdani ret hakkının İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si m. 18'de ve Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (MSHİUS) m. 18'de tanınan inanç özgürlüğünün bir parçası olduğunu belirtmiştir; 1993 / 84, 1995 / 83 ve 1998 / 77 ilke kararlarında da önceki ilkeler tekrarlanmış ve genişletilmiştir. Bu ilke kararları doğrultusunda Komisyon, devletleri kanunlarını ve uygulamalarını gözden geçirmeye; vicdani retçiler için af ve hakların iadesi uygulamalarını yürürlüğe koymaya çağırmıştır.

1948 yılında "vicdan" meselesi Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 18. Maddesinde ele alınmıştır. Bu maddeye göre: "Düşünce, vicdan ve dini özgürlük herkesin hakkıdır; bu hak dini ve inançları değiştirme özgürlüğünü, ve tek başına ya da diğer insanlarla bir arada, halka açık ya da bireye özel olarak dini inançları açıkça uygulama ve aktarma haklarını kapsamaktadır. " Bu beyan 10 Aralık 1948'de Genel Kurul'da 48 kabul, 0 ret ve 8 çekimser oyla onaylanmıştır.

Şu an yürürlükte olan anayasaya göre de Vicdani ret bir insan hakkıdır. Anayasanın 90. maddesi uluslararası sözleşmeleri iç hukuktan daha üstün ve geçerli tutar. Türkiye'de vicdani ret yasasının olmayışı bu talebi bir hak olmaktan çıkarmaz. Türkiye'nin altında imzası olan iki büyük sözleşme vicdani ret talebine hukuku dayanak oluşturur. Birleşmiş Milletler medeni Haklar sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi, "Din ve vicdan özgürlüğü bağlamında vicdani reddi insan hakkı olarak tanımlar.

1974 yılında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri asistanı Sean MacBride, Nobel konuşmasında şöyle demiştir: İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde beyan edilen haklara bir tane daha eklenebilir. Bu da "Öldürmeyi Reddetme Hakkı"dır".

Zorunlu askerlik ve vicdani ret konuları ile ilgili olarak ordu içinde şüpheli asker ölümlerine değinmek gerekir.

İnsan Hakları Derneği ve Şüpheli Ölümle Mağduru Aileler Derneği verilerine göre Aralık 2015 yılı itibarıyla son 11 ayda askerde intihar eden ya da en azından intihar ettiği söylenen asker sayısı 29'dur. 1992 yılından bu yana ise sivil toplum kuruluşlarına göre askerde şüpheli şekilde hayatını kaybedenlerin sayısı yaklaşık 2 bin 220'dir. Mart ayında Türkiye Barolar Birliği ile Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği'nin düzenlediği sempozyumda ise 2012

yılından beri şüpheli ölümler ile ilgili rakamların açıklanmadığı ve sadece askerdeki intihar vakalarının sivillere göre 2,5 kat fazla olduğu belirtilmiştir. Gene aynı sempozyumda daha vahim bir sonuç da yer alıyor. Son 10 yılda 7 Haziran 2015 tarihine kadar geçen sürede çatışmalarda yaşamını yitiren asker sayısı 818 iken, sadece intihar eden asker sayısı 934'tür. Bu rakamların kamuoyundan gizli tutuluyor olması ise bir şeylerin ört bas edilmeye çalışıldığına dair izlenimlerin artmasına neden olmaktadır.

24. dönemde Meclis'teki muhalefet partilerinin şüpheli ölümlerin araştırılması için 15'ten fazla araştırma önergesi verilmiş ancak iktidar partisi AKP, nedense her şeyi olduğu gibi bu konunun da üzerine gidilmesini istememiş, maalesef verilen tüm araştırma önergelerinin tamamını sonuçsuz bırakılmıştır.

24. dönemde meclise kadar gelen 15 mağdur aile yaptıkları açıklamada kışlalarda 1.5 ayda ölen asker sayısının 166 olduğunu belirtmişlerdir. Bu vesileyle belirtmek isteriz ki şüpheli asker ölümleriyle ilgili bir komisyon kurulması gerektiği elzem hale gelmiştir.

Madde 9

Düzenlemeye göre bedelli askerlik kalıcı hale getirilmektedir. Yaş sınırının alt ve üst limiti kaldırılmaktadır. 240.000 ek gösterge üzerinden hesaplandığında AKP sözcüleri bedelli ücretinin 31.000 TL olacağını ifade etmişlerdir. Bu paranın 1 ay kışla eğitimiyle birlikte peşin alınacağı düzenlemesi söz konusudur.

Mevcut düzenleme Anayasa'nın Eşitlik ilkesine aykırıdır. Yurttaşların gelirlerinin farklılık gösterdiği gerçeği bilinmektedir. Bu bağlamda, Anayasa'daki eşitlik ilkesinin ihlal edilmemesi için *–en son öneri olarak–* herkesten hiç olmazsa geliri oranında askerlik bedeli almasının düzenlenmesi gerektiği düşünüyoruz. Bizim önerimiz en düşük gelir ücreti üzerinden bir düzenlemenin yapılması gerektiği yönündedir. Bu şekilde bedelli imkanı ülkedeki tüm yurttaşların faydalanabileceği bir yapıya dönüşmüş olacaktır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan katıldığı bir TV programında bedelli askerlik bedelinin 6 aylık maaş muadili olduğunu ifade etmiştir. Buna göre aylık maaş 5 bin TL olarak kabul edilmektedir. Cumhurbaşkanı'nın bu miktarı neye göre belirlediği meçhuldür. Asgari ücretin 2020 TL olduğu ülkemizde ortalama maaşın 5 bin TL olarak hesaplanması bakış açısının ne olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu şu anlama gelmektedir: Zenginse askere gitmeyebilir ama yoksulsa askerlik zorunlu olacaktır. Anayasa'nın eşitlik ilkesi burada net bir şekilde ihlal edilmektedir.

Bedelli askerlikte yaş sınırının kaldırılması ve uygulamanın kalıcı hale getirilmesinin ülkenin içinde düşürüldüğü ekonomik krizden kaynaklandığını düşünmekteyiz. AKP yurttaşı yine tabiri caizse para kaynağı olarak görmektedir. Bu yaklaşımı etik ve ahlaki bulmadığımızı söylemek isteriz. Tekrar ifade etmek isteriz ki zorunlu askerlik kaldırılmalıdır. Bu yoksa vicdani ret hakkı tanınmalıdır. Mücadelemiz bu yöndedir ve devam edecektir. Ancak bunları kabul etmeyen bir siyasi iktidar söz konusudur. O halde olması gereken herkesten geliri ölçüsünde bedelli ücretinin tahsil edilmesidir. Aksi durumun zenginlerin kayırıldığı bir durumu ortaya koymaktadır.

Aynı zamanda firari ve bakayalar için bedelli askerlik uygulamasının mümkün olması gerektiğini düşünüyoruz.

Madde 39

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının askerlik hizmetlerini döviz yoluyla yapabilmesini düzenlenmektedir. En az üç yıl süreyle yurtdışında olanlar dövizle askerlikten faydalanabilmesi öngörülmüştür. Öngörülen göstergenin döviz karşılığı kişiden tahsil edilmesi planlanmaktadır.

Dövizle askerlik yapmak isteyenler için yapılacak tahsilin daha düşük olması gerektiğini savunuyoruz. Aynı şekilde 3 yılın uzun bir süre olduğunu, alt limit için 1 yılın yeterli olacağını düşünüyoruz.

Madde 45

Bu maddenin ikinci fıkrası ile Cumhurbaşkanı'nın barışta, olağanüstü hal veya seferberlik hallerinde veya savaşta gerekli görülen sahalarda askerliğini henüz yapmayan ve özel görevlendirilen görevlileri askerlikten muaf tutabileceği belirtilmektedir. Bu maddenin belirli bir ihtiyaçtan değil keyfilikten kaynaklandığını düşünüyoruz. Hangi sahalar ve hangi görevlerin olduğu maddede açıkça belirtilmediği gibi görev sürelerine dair de herhangi bir atf yoktur. Barış zamanı neden böyle bir şeye ihtiyaç duyulmaktadır? Bu da akıllarda soru işaretleri doğurmakta, maddenin keyfiyet taşıdığına dair şüpheler uyandırmaktadır. Ucu açık ve keyfi amaçlara hizmet edebilecek bu maddenin kanun teklifinin bütünüyle de bir ilgisi olduğunu düşünmüyoruz.

Nimetullah Erdoğan
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

24 Mayıs 2019 Çarşamba günü Milli Savunma Komisyonu'nda görüşülen 2/1940 Esas sayılı "Askeralma Kanun Teklifi"ne ilişkin muhalefet şerhi düşme gereği duymaktayız.

Tümü Üzerine Değerlendirme

Anayasa'nın 72'nci maddesinde "Vatan Hizmeti" başlığı altında "Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir." hükmü yer almaktadır. Anayasaların milletin egemenlik haklarını devlete devrettiği toplum sözleşmesi olduğunu düşündüğümüzde, bu hükümle "Vatan Hizmetinin" her Türk Vatandaşının, Türk Milletine karşı borcu olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Türk Ordusu mecburiyet üzerine değil milli bilincin üzerine bina edilmiş şanlı bir tarih barındırmaktadır.

1040 yılında Dandanakan Meydan Muharebesi'nde Gaznelileri yenerek bağımsızlığımıza kavuşan, 26 Ağustos 1071 Malazgirt Meydan Muharebesi'nde ise Bizanslıları yenerek, Anadolu'yu yeni bir Türk yurdu yapan ordumuz, Mete Han ile M.Ö. 209 yılında tarih sahnesine çıkmıştır. Bu tarihten günümüze kadar uzanan yelpaze içerisinde hüküm süren ordumuz diğer Türk devletleri ile süregelmiş, özellikle Göktürkler, Uygurlar, Selçuklular, Osmanlılar ve Cumhuriyet döneminde Türk Ordusu dünyanın sayılı ordularından birisi olmuştur.

Bu şanlı tarihin gölgesinde iktidar partisi milletvekillerce Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 2/1940 Esas sayılı "Askeralma Kanun Teklifi sunulmuştur. Bu kanun teklifi ile 2000 yıldır vatani duygularla askerlik görevini ifa edecek olan askerlerimiz kampanya mantığıyla "Vatan Hizmeti"ne davet edilmekte, "Peygamber Ocağı" olarak anılan muzaffer Türk Ordusu yukarıda anlattığımız tarihi köklerinden aldığı ruhtan uzaklaştırılmaktadır. Disiplin ve eğitim yuvası olan ordumuz yeni kanun teklifiyle bu bağlamda deforme edilmektedir.

Şu bilinmelidir ki; 1111 sayılı Askerlik Kanunu, vatanın tümünü etkileyen ve neticesinde milli güvenliğimizi tesis eden yasa olmuştur. Ve 92 yıl sonra bu kadar önemli bir kanunun değişmesinde daha büyük mutabakat sağlanması gerekmektedir. Vatandaşlarımızın kaliteli bir devlet hizmeti alması, kaliteli bir yasama faaliyeti ile mümkün olabilir. Devletimizden isteklerde bulunan, daha iyi bir sosyal yaşam arzulayan ve bu doğrultuda şikayetlenen her bir vatandaşımızın sıkıntılarının çözümü kanun yapmak, yasama faaliyetlerini nitelikli hale getirmek ile kabildir. Toplumun tümünü etkileyen ve ilgilendiren kanun yapma sürecinin; verimli, etkili ve nitelikli bir yasama etkinliğine dönüşmesi istişare, diyalog kurma ve iş birliği ile mümkündür. Ancak iktidar partisi bu kanunda da olduğu gibi acele ve baskın bir şekilde kanun yapma hazırlığında bulunmuş ve amaçladığı değişiklikler ile kanun yapmanın felsefesini ve sistematliğini göz ardı etmiştir. Teklifin geneli üzerinde olumlu görüş iletmiş olsakta toplumumuzun tümünü ilgilendiren bir meselenin 12 saat içinde parlamento vekillerine paylaşılmasını, hazırlanılmadan komisyon görüşmelerine başlanılmasını, komisyondan kanunun alelacele çıkarılmasını uzlaşından uzak bir tavır olarak nitelendirmektedir. Gazi Meclisimizin daha verimli çalışmasını sağlamak için geniş bir uzlaşma tercih edilmeli, demokratik ve katılımcı bir usul ile kanun yapım süreci gelenekselleştirilmelidir.

Maddeler üzerine değerlendirme;

Madde 5: Fıkra (10) ile teklif edilen askerlik çağının Cumhurbaşkanınca 5 yıla kadar uzatılması ya da kısaltılmasının tercihe bırakılması keyfilik doğurabileceği gibi kanunilik ilkesine de aykırıdır. Askeralma Kanun Teklifinin 3'üncü maddesinde olan askerlik çağı 20 yaş ile 41 yaş arası olarak tanımlanmıştır. 1927 tarihli 1111 sayılı Askerlik Kanunun geldiği Türkiye şartları ile bugünkü Türkiye şartları doğru değerlendirilmelidir. 1927 Türkiye'sinin sosyal altyapısı ve koşulları ile bugünün Türkiye'si eşdeğer değildir. Bu sebeple 15 yaşında askerler var edilmesi gibi bir olasılığa ihtiyaç yoktur. Askerlik çağının Cumhurbaşkanı tarafından değiştirilecek olmasının gerekçesi açık ve net bir şekilde kanunda yer almamaktadır. Ayrıca hangi hallerde Cumhurbaşkanının bu yetkiyi kullanacağı da

belirtilmeyerek aslında denetimsiz bir hak tanımıştır. Maddenin keyfi bir hak tanınması olasılığı nedeniyle bu bendin madde metninden çıkarılmasının daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Madde 8: Öncelikle yedek astsubaylığın TSK'ya öngörülen katkısı sağlayamayacağı görüşündeyiz. Astsubay olma kriterleri ve astsubaylık nitelikleri göz önüne alındığında yedek astsubaylık nitelikli bir askerlik hizmeti var etmeyecektir. Nitekim yedek astsubaylık uygulamasının başkaca ordularda yeterli kadar örneği bulunmamaktadır. Ayrıca yedek subaylığı düzenleyen bir kanun olmasına rağmen yedek astsubaylığı düzenleyen bir kanun mevzuatta bulunmamaktadır. Bu açıklığın giderilmesi ve yedek astsubaylık şartlarının daha net bir şekilde kanunlarla hüküm altına alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Madde 9: Maddeye dair eleştiri getirmek gerekirse; bedelli askerlik ücreti yaklaşık 31 bin Türk Lirası olarak hesaplanmıştır. Yaklaşık 9 ay önce çıkan geçici bedelli askerlik kanununda belirlenen bedelli askerlik ücreti 15 bin Türk Lirasıdır. Bu fahiş artışın neye istinaden yapıldığı açıklanmamıştır. Ve ayrıca komisyonda açıklanan rakamlara göre 460 bin bakaya bulunmaktadır. Yoklama kaçağı ve bakaya sayısını azaltmak ve bunların askerlik görevlerini yapmalarını sağlamak kanunun amaçlarından biriyse, 31 bin Türk Lirası gibi yüksek bir ücret bu hedefi sağlamada gerçekçi olmayabilir. Bedelli askerlik ücreti yeniden düzenlenerek daha düşük rakamlara tekabül edecek bir nisaba oturtulmalıdır.

Madde 12: Maddenin üçüncü fıkrasında açıklanmakta olan hüküm tam anlaşılammakta olduğundan fıkranın başına 'Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında' ibaresinin getirilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

Madde 24: Madde ile yoklama kaçağı ve bakayalara verilecek cezaya dair hüküm açıklanmıştır. Yoklama kaçağı ve bakayalara kesilen idari para cezaları bedelli askerlik başvurusuyla ortadan kalkmayacak, devam edecektir. Yoklama kaçağı ve bakaya olması sebebiyle hakkında idari para cezasına hükmedilenler, bedelli askerlik ücretine ek olarak cezaları da ödemekle yükümlü tutulmaktadır. Kanun teklifi yoklama kaçağı ve bakayaların bir defaya mahsus olmak üzere bedelli askerlik başvurusunda bulunmasına müsaade etmiştir. Ya bu hakkın tanınmaması ya da yoklama kaçağı ve bakayaların bedelli askerlik müracaatlarında yüksek bir bedelli askerlik ücreti alınması gerekmektedir.

Madde 28: Maddenin ikinci fıkrası ve sekizinci fıkrasında inisiyatifte bağlı bir keyfiyet durumu ortaya çıkabilir. Fıkra ikide ilave izin verilmesine dair bir sınırlama açıkça belirtilmemiş, üstün başarı göstermenin şartları da açıklanmamıştır. Ve yine bu izinlerin kim tarafından verileceği belirsizdir. Bu iznin bir askerlik dönemi içerisinde kaç kere verilebileceğine dair bir sınırlama da bulunmamaktadır.

Sekizinci fıkra uyarınca ise; "Bu maddede yazılı izinlerin dışında izin vermeye, Cumhurbaşkanı yetkilidir. Verilecek bu izinlerin askerlik hizmetinden sayılıp sayılmayacağı Cumhurbaşkanı'nınca tespit edilir." Denmektedir. Bu yetkinin keyfi durumlar yaratabileceği şartlar ortaya çıkabilir. Bu yetki suiistimal edilmeye açıktır. Bu madde şahsa ya da kişilere özel bir işlem yapılması olasılığını akla getirmektedir ve kanunilik ilkesi ile de ters düşmektedir. Yetkiyi sınırsız ve keyfi bir biçimde kullanmayı önleyen mekanizma kanunlardır. Kanunlar keyfiyete ve tercihe bırakılmış bir işleme açık olmamalıdır. Kanunlar uzun vadeli planlarla yapılmalı ve kalıcı olmalıdır. Bu nedenlerle de yukarıda açıkladığımız hususlar göz önüne alınarak - bir keyfiyet halini doğurmaması için - belirsizliklerin giderilmesi gerekmektedir.

Madde 40: Madde ile 9 uncu madde kapsamında yerine getirenler hariç olmak üzere, muvazzaf askerlik hizmetini gerçekleştiren er ve erbaşlara sağlanan haklar belirlenmiştir. Bu kapsamda, muhtaç yükümlülerin ailelerine para yardımı yapılması, er ve erbaşların hizmette geçen süre içerisinde deniz ve karada belediyenin toplu taşıma hizmetinden ücretsiz yararlanması, askerlik hizmetinin sonunda hizmet sigorta borçlanması yapılması vb. haklar tanınmıştır.

Komasyon görüşmelerinde maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "asgari ücret tutarının yüzde ellisinden az olamaz" ifadesinin "asgari ücret tutarından az olamaz" olarak değiştirilmesi yönünde

bir önerge vermiştik, ancak önergemiz red edilmiştir. Ekonomik şartların zorluğundan hareketle geçim sıkıntılarının arttığı ve toplumsal refah seviyesinin giderek düştüğü koşullar göz önünde bulundurularak muhtaç ailelere yapılacak yardım miktarının asgari ücretten az olmaması daha uygun olacaktır.

Ve yine birinci fıkranın (c) bendinde erbaş ve er olarak askerlik hizmetine ilk 6 aydan sonra devam edenlere TOKİ'nin yaptığı konutların tahsisinde öncelik tanınmaktadır. Askerlik hizmetinin, vatan ve millet şuurundan hediyelerin, ödüllerin verileceği bir hale dönüştürülmesi gibi bir durum rahatsızlık uyandırmaktadır. Bu fıkra da sağlanan imkân ya tüm askeri personele verilmeli ya da teklif metninden çıkarılmalıdır.

Madde 41: Fıkra 2 ile yoklama kaçakları ve bakayalar kamu ve özel hizmete alınamamaktadırlar. Yani çalışma haklarının ellerinden alınması gibi bir sorunla karşı karşıya kalınmaktadır. Tarif edilen statüdeki hükümler için askerlik hizmetini yerine getirene kadar uygulanacak bu yaptırım kayıt dışı istihdama yönlendirici olacaktır. Ülkemizde bakaya ve yoklama kaçaklarının sayısının uzun yıllardır bir hayli yüksek olduğu düşünülürse, bu kadar çok vatandaşın kayıt dışına yönlendirilmesi ve çalışma haklarından mahrum bırakılması sosyal devlet anlayışı ile de örtüşmeyecektir. Ayrıca bu düzenleme anayasa ile güvence altına alınan çalışma hakkıyla çelişmektedir. Hal böyleyken bu durum suç unsuru haline getirilmiştir.

Madde 42: Teklif metninin ilgili bu maddesinde ki fıkralarda şu açıkça anlaşılmaktadır ki; askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, hakkında gaiplik kararı verilen, maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanlar ile terhis edildikten sonra askerlik hizmetinin sebep ve tesiri ile hayatını kaybettiği mahkeme kararı ile sabit olanların, yalnızca kardeşlerinden bir tanesi askerlik görevinden muafken çocuklarının tamamının bu muafiyet kapsamı dışında kalması önerilmişken; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybeden yükümlü, kamu personeli ve sivillerin çocuklarının tamamına ve kardeşlerinin tamamına askerlik görevinden muafiyet hakkı tanınmıştır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında kalan Askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, hakkında gaiplik kararı verilen, maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanlar ile terhis edildikten sonra askerlik hizmetinin sebep ve tesiriyle hayatını kaybettiği mahkeme kararıyla sabit olanlar, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybeden yükümlü, kamu personeli ve sivil yakınlarının yararlandığı muafiyet hakkından faydalanmalıdır.

Yani ikinci fıkra bentlerinde hükmedilen bütün muafiyet hakları, hakkında askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, hakkında gaiplik kararı verilen, maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanlar ile terhis edildikten sonra askerlik hizmetinin sebep ve tesiri ile hayatını kaybettiği mahkeme kararı ile sabit olan tüm askeri personel yakınları içinde tanınmalıdır.

Madde 43: Türk vatandaşlığına 22 yaşından sonra alınanların doğrudan askerlik hizmetinden muaf tutulacağı, 22 yaşından küçükken Türk vatandaşlığına alınan yükümlülerin ise Türkiye'de askerlik hizmeti yapmak mecburiyetinde olduğu ve yine 22 yaşından küçük olup geldiği ülkede askerlik hizmeti yapanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılacağı amaçlanmıştır. Ancak bu madde hükmü Türk vatandaşlığına geçiş talebinin fazla olduğu ülkemiz şartlarında sorunlu bir noktaya kapı aralayabilir. Bu hüküm Türkiye'de doğan ve vatandaşlık alan mültecilerin askere alınması durumunu doğurmaktadır. Bu durumunda milli güvenliğimiz için sıkıntılar doğuracağı öngörülmelidir. 1111 sayılı Askerlik Kanununda da aynı hüküm yer almaktadır ancak ülkemizin içinde bulunduğu konjonktür değişmiştir ve bugünkü koşullarda 4 milyona yakın mülteci bulunmaktadır. Bu mültecilerin vatandaşlık almaları halinde asker olmaları hem kısa hem de uzun vadede milli güvenlik zafiyetleri oluşturabilir. Hassasiyetle üzerine gidilmesi gereken hak, er ve erbaşların subay olmasının önünün açılmasıyla Milli Güvenlik açısından daha büyük sorunlar doğurabilir.

Madde 45: 1111 sayılı kanunda benzer madde mevcuttur ancak 2017 Anayasa değişikliği referandumunu ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmiş ve Cumhurbaşkanlığı makamının tarafsızlığının ortadan kalkmasıyla Cumhurbaşkanı Partili Cumhurbaşkanı sıfatı almıştır. 2017 yılında yapılan referandum ile değişen anayasaya uyum amacıyla 1111 sayılı Askerlik Kanunu'nun 10 uncu Maddesinin onbirinci bendi 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesiyle değişikliğe uğramıştı. Bu değişiklik ile bentte yer alan "Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunun" ibaresi "Cumhurbaşkanının" olarak değiştirilmiştir. Kurumların kendi uzmanlık alanları gereği sorumlulukları ve görevleri göz önünde bulundurulursa bu yetkinin yürütmesinin Cumhurbaşkanına bırakılması Türk Silahlı Kuvvetleri disiplinine aykırıdır. Bu teklifte 45 inci madde ikinci fıkrada yer alan yetkinin direkt olarak Cumhurbaşkanının tercihine bırakılmasının dayanağı keyfiyet yaratabilir olarak yorumlanabilir. 92 yıl önce bu kanun yürürlüğe girdiğinde denetime açık tarafsız bir cumhurbaşkanı mevcuttu. Süregelen yıllarda cumhurbaşkanlığı makamının tarafsızlığının bu bağlamda devam etmesinden ötürü aksi bir hal yaşanmamıştır. Ancak partili cumhurbaşkanlığı sisteminde bu yetkinin kullanımıyla siyasal çatışmaların orduya tesir edebilmesi geri dönülmez sonuçlar doğurabilir. Bu sebeplerle ikinci fıkra ile önerilen Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllüleri askerlik hizmetinden muaf tutma şartlarının cumhurbaşkanı tarafından yetki edinilecek olması, partili bir Cumhurbaşkanının şahıslar özelinde bir tasarruf uygulayabileceği sorununun ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca fıkra hükmünde önerilen "Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllülerin" ibaresi ile açıklanmakta olanın ne olduğu net değildir. Bu kısım ile açıklanmak istenen sahalarda ne demektedir? Özel olarak görevlendirme ne için, ne amaçla ve ne kapsamda yapılacaktır? Gönüllülük, gönüllü olma şartları neye göre, nasıl belirlenecektir? Ve yine ayrıca Cumhurbaşkanının böyle bir yetkiyi kullanıyor olması statüsü, hiyerarşisi belli olmayan paramiliter silahlı bir güç yaratılabilmesi gibi bir süreci akla getirmektedir. Sahalar, görev ve gönüllülük kelimeleri ile açıklanmak istenen koşullar ayrı bir paramiliter kuvvet amacı mı taşımaktadır sorgulamasını yaptırmaktadır. Böyle önemli bir fıkra hükmünün yorumuna açık olmaması ve muğlak olmaması kanun yapma etiği açısından önemlidir. Kanunlar kişilik-dışı nitelikte olmalıdır. Ancak bu yetkinin kullanımı anayasal devlet olma ilkemiz ve kanunlarla güvence altına alınan toplumumuz için kanuni bir işlem olarak görünmeyip idari bir işlem olarak nitelendirilebilir. Bu sebeple bu fıkra teklif metninden çıkarılmasının uygun olacağı kanaatindeyiz.

Sonuç: Askeralma Kanun Teklifi bu yukarıda belirtmekte olduğumuz hassasiyetler, temenniler ve eleştiriler doğrultusunda eksikler giderilmeli, teklif yeniden düzenlenerek son halini almalı ve kanun daha şeffaf, açık ve net bir konuma ulaştırılmalıdır.

Saygılarımızla arz ederiz.

Hüseyin Örs

Trabzon

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ŞİRİN ÜNAL VE ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ TOKAT MİLLETVEKİLİ ÖZLEM ZENGİN İLE 49 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

ASKERALMA KANUNU TEKLİFİ BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, yükümlülük esasına göre silahlı alınacakların yoklama, sınıflandırma, celp, sevk, erteleme, muafiyet, muvazafalık, cezalı yükümlülere yapılacak işlemler, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli statülerde görev yaparken ayrılan personel dâhil olmak üzere yedeklik dönemleri ile Türk Silahlı Kuvvetlerine çeşitli statülerde katılan personelin askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması ve bunlardan askerlik hizmetini tamamlamamış bulunanların işlemlerine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her erkek için uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Askerlik çağı: Nüfus kayıtlarına göre her erkeğin yirmi yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününden başlayan ve kırkbir yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününde biten süreyi,
- b) Askerlik hizmeti: Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 72 nci maddesine göre her Türkün hak ve ödevi olan vatan hizmetinin bu Kanun esaslarına göre yerine getirilmesini,
- c) Askerlik şubesi: Yükümlülerin nüfusuna kayıtlı buldukları yer askerlik şubesini,
- ç) Bakanlık: Millî Savunma Bakanlığını,
- d) Bakaya: Sevke tabi olduğu halde sevkini yaptırmayanlar ile sevk edildiği birliğe katılmayanları,
- e) Bedelli askerlik: Kanunda belirtilen yararlanma şartlarını taşımak kaydıyla bedelli askerliğe seçilenlerin belirlenen bedeli ödemesi ve temel askerlik eğitimi yapması şartı ile yerine getirilen askerlik hizmetini,
- f) Celp ve sevk: Yükümlülerin silahlı alınmak üzere çağırılması ve birliklerine gönderilmesini,
- g) Çok vatandaşlık: Türk vatandaşının aynı anda birden çok vatandaşlığa sahip olmasını,
- ğ) Dövizle askerlik: Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızdan bu Kanunda belirtilen usul ve esasları yerine getirenlerin askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmalarını,
- h) Er: İhtiyaçları Devlet tarafından üstlenilen rütbesiz asker kişileri,
- ı) Erbaş: İhtiyaçları Devlet tarafından üstlenilen onbaşı ve çavuş rütbelerini haiz asker kişileri,
- i) Ertelene: Bu Kanunda yazılı nedenlerle askerlik hizmetine alımın geçici süreyle geri bırakılması,
- j) Firar: Kıtasından veya görevi icabı bulunmak zorunda olduğu yerden izinsiz olarak altı günden fazla uzaklaşmayı,
- k) Geçici terhis: Kanuni bir mazerete dayalı olarak askerlik hizmet süresinin geçici olarak durdurulmasını,
- l) Geç iltihak bakayası: Sevkinin yaptırdığı halde kendisine tanınan yol süresi dışında birliğine katılanları,
- m) Hava değişimi/izin tecavüzü: Kıtasından veya görevini yapmakta olduğu yerden izin, istirahat veya hava değişimi alarak ayrılanlardan, dönmeye mecbur buldukları günden itibaren altı gün içerisinde özürsüz olarak gelmemeyi,
- n) Hizmet süresi: Bu Kanunda belirtilen muvazaf askerlik sürelerini,

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ASKERALMA KANUNU TEKLİFİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, yükümlülük esasına göre silahlaltına alınacakların yoklama, sınıflandırma, celp, sevk, erteleme, muafiyet, muvazzaflık işlemleri ile cezalı yükümlülere yapılacak işlemler, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli statülerde görev yaparken ayrılan personel dâhil olmak üzere yedeklik dönemleri ile Türk Silahlı Kuvvetlerine çeşitli statülerde katılan personelin askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması ve bunlardan askerlik hizmetini tamamlamamış bulunanların işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her erkek için uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Askerlik çağı: Nüfus kayıtlarına göre her erkeğin yirmi yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününden başlayan ve kırkbir yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününde biten süreyi,
- b) Askerlik hizmeti: Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 72 nci maddesine göre her Türkün hak ve ödevi olan vatan hizmetinin bu Kanun esaslarına göre yerine getirilmesini,
- c) Askerlik şubesi: Yükümlülerin nüfusuna kayıtlı buldukları yer askerlik şubesini,
- ç) Bakanlık: Milli Savunma Bakanlığını,
- d) Bakaya: Sevke tabi olduğu hâlde sevkini yaptırmayanlar ile sevk edildiği birliğe katılmayanları,
- e) Bedelli askerlik: Kanunda belirtilen yararlanma şartlarını taşımak kaydıyla bedelli askerliğe seçilenlerin belirlenen bedeli ödemesi ve temel askerlik eğitimi yapması şartı ile yerine getirilen askerlik hizmetini,
- f) Celp ve sevk: Yükümlülerin silahlaltına alınmak üzere çağrılması ve birliklerine gönderilmesini,
- g) Çok vatandaşlık: Türk vatandaşının aynı anda birden çok vatandaşlığa sahip olmasını,
- ğ) Dövizle askerlik: Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızdan bu Kanunda belirtilen usul ve esasları yerine getirenlerin askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmalarını,
- h) Er: İhtiyaçları Devlet tarafından üstlenilen rütbesiz asker kişileri,
- ı) Erbaş: İhtiyaçları Devlet tarafından üstlenilen onbaşı ve çavuş rütbelerini haiz asker kişileri,
- i) Erteleme: Bu Kanunda yazılı nedenlerle askerlik hizmetine alımın geçici süreyle geri bırakılması,
- j) Firar: Kıtasından veya görevi icabı bulunmak zorunda olduğu yerden izinsiz olarak altı günden fazla uzaklaşmayı,
- k) Geçici terhis: Kanuni bir mazerete dayalı olarak askerlik hizmet süresinin geçici olarak durdurulmasını,
- l) Geç iltihak bakayası: Sevkinin yaptırdığı hâlde kendisine tanınan yol süresi dışında birliğine katılanları,
- m) Hava değişimi/izin tecavüzü: Kıtasından veya görevini yapmakta olduğu yerden izin, istirahat veya hava değişimi alarak ayrılanlardan, dönmeye mecbur buldukları günden itibaren altı gün içerisinde özürsüz olarak gelmemeyi,
- n) Hizmet süresi: Bu Kanunda belirtilen muvazzaf askerlik sürelerini,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

- o) Muafiyet: Bu Kanunda yazılı nedenlerle askerlik hizmetinin yerine getirilmemesini,
- ö) Muvazzaf: Askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silahlaltına alınanları,
- p) Muvazzaflık dönemi: Yükümlünün sevk belgesinde yazılı sevk tarihi ile başlayıp, terhis tarihine kadar geçen süreyi,
- r) Noksan hizmetli: Tabi olduğu muvazzaflık süresinden eksik hizmet yaptığı tespit edilenleri,
- s) Sağlık kararı: Yükümlülerin askerliğe elverişli olup olmadıkları hakkında tek hekim veya sağlık kurullarınca verilen kararı,
- ş) Sağlık kurulu: Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşları bünyesinde oluşturulan heyeti,
- t) Saklı: Yirmi yaşına girmiş oldukları halde isimlerini nüfus kayıtlarına geçirmemiş bulunanları,
- u) Sefer görev emri: Sefer görevi verilen yedek personelin seferberlik ve savaş halinde nereye gideceğini, ne kadar zaman içinde birliğine katılacağını ve katılacağı birliğin seferberlik numarasını bildiren belgeyi,
- ü) Silahlaltı davetiyesi: Barışta manevra, tatbikat, atış ve konferanslar gibi öğretim ve eğitim amacıyla silahlaltına alınacak personelle araçların çağrılmasına ilişkin belgeyi,
- v) Sınıflandırma: Yükümlülerin; sağlık durumları, öğrenimleri, meslekleri, fiziki yetenekleri ve Bakanlıkça tespit edilecek diğer niteliklerinin bilgi sistemi ortamında değerlendirilmesini,
- y) Temel askerlik eğitimi: Silahlaltına alınan yükümlülere sınıf farkı gözetmeksizin beden ve ruhen askerlik hizmetine hazırlayıcı temel bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak amacıyla verilen ve süresi Bakanlıkça belirlenen eğitimi,
- z) Terhis: Muvazzaflık hizmet süresini tamamlayan veya tamamlamış kabul edilen yükümlülerin, yedeklik döneminde silahlaltına alınıp hizmetine ihtiyaç kalmayanlar ile özel kanunlarla Türk Silahlı Kuvvetlerine katılan ve resmi bir kıyafet taşıyan kişilerin çeşitli nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılmasını,
- aa) Yedek astsubay: Yedek astsubay adaylarından öğrenimini müteakip astsubay astçavuş nasbedilenleri,
- bb) Yedek astsubay aday: Yapılan seçim ve sınıflandırma sonucu yedek astsubay statüsüne ayrılanlardan, astsubay astçavuş nasbedilinceye kadar geçen dönemde bulunan yükümlüleri,
- cc) Yedek astsubay adayı: İki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ve bunların yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunları ile dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ve bunların yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından istekli olan yükümlüleri,
- çç) Yedek personel: Bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirenler ile yerine getirmiş sayılanları,
- dd) Yedek subay: Yedek subay adaylarından öğrenimini müteakip asteğmen nasbedilenleri,
- ee) Yedek subay aday: Yapılan seçim ve sınıflandırma sonucu yedek subay statüsüne ayrılanlardan, asteğmen nasbedilinceye kadar geçen dönemde bulunan yükümlüleri,
- ff) Yedek subay adayı: Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olan yükümlüleri,
- gg) Yedeklik dönemi: Muvazzaflık döneminin bitiminden askerlik çağının sonuna kadar olan süreyi,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

- o) Muafiyet: Bu Kanunda yazılı nedenlerle askerlik hizmetinin yerine getirilmemesini,
- ö) Muvazzaf: Askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silahaltına alınanları,
- p) Muvazzaflık dönemi: Yükümlünün sevk belgesinde yazılı sevk tarihi ile başlayıp, terhis tarihine kadar geçen süreyi,
- r) Noksan hizmetli: Tabi olduğu muvazzaflık süresinden eksik hizmet yaptığı tespit edilenleri,
- s) Sağlık kararı: Yükümlülerin askerliğe elverişli olup olmadıkları hakkında tek hekim veya sağlık kurullarınca verilen kararı,
- ş) Sağlık kurulu: Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşları bünyesinde oluşturulan heyeti,
- t) Saklı: Yirmi yaşına girmiş oldukları hâlde isimlerini nüfus kayıtlarına geçirmemiş bulunanları,
- u) Sefer görev emri: Sefer görevi verilen yedek personelin seferberlik ve savaş hâlinde nereye gideceğini, ne kadar zaman içinde birliğine katılacağını ve katılacağı birliğin seferberlik numarasını bildiren belgeyi,
- ü) Sınıflandırma: Yükümlülerin; sağlık durumları, öğrenimleri, meslekleri, fiziki yetenekleri ve Bakanlıkça tespit edilecek diğer niteliklerinin bilgi sistemi ortamında değerlendirilmesini,
- v) Silahaltı davetiyesi: Barışta manevra, tatbikat, atış ve konferanslar gibi öğretim ve eğitim amacıyla silahaltına alınacak personelle araçların çağrılmasına ilişkin belgeyi,
- y) Temel askerlik eğitimi: Silahaltına alınan yükümlülere sınıf farkı gözetmeksizin beden ve ruhen askerlik hizmetine hazırlayıcı temel bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak amacıyla verilen ve süresi Bakanlıkça belirlenen eğitimi,
- z) Terhis: Muvazzaflık hizmet süresini tamamlayan veya tamamlamış kabul edilen yükümlülerin, yedeklik döneminde silahaltına alınıp hizmetine ihtiyaç kalmayanlar ile özel kanunlarla Türk Silahlı Kuvvetlerine katılan ve resmî bir kıyafet taşıyan kişilerin çeşitli nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılmasını,
- aa) Yedek astsubay: Yedek astsubay adaylarından öğrenimini müteakip astsubay astçavuş nasbedilenleri,
- bb) Yedek astsubay aday: Yapılan seçim ve sınıflandırma sonucu yedek astsubay statüsüne ayrılanlardan, astsubay astçavuş nasbedilinceye kadar geçen dönemde bulunan yükümlülere,
- cc) Yedek astsubay adayı: İki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ve bunların yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunları ile dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ve bunların yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından istekli olan yükümlülere,
- çç) Yedek personel: Bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirenler ile yerine getirmiş sayılanları,
- dd) Yedek subay: Yedek subay adaylarından öğrenimini müteakip asteğmen nasbedilenleri,
- ee) Yedek subay aday: Yapılan seçim ve sınıflandırma sonucu yedek subay statüsüne ayrılanlardan, asteğmen nasbedilinceye kadar geçen dönemde bulunan yükümlülere,
- ff) Yedek subay adayı: Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olan yükümlülere,
- gg) Yedeklik dönemi: Muvazzaflık döneminin bitiminden askerlik çağının sonuna kadar olan süreyi,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

- ğğ) Yedeklik hizmeti: Yedek personelin, yedeklik dönemi içerisinde ihtiyaç duyulduğunda silahlı altına alınarak yerine getirdiği askerlik hizmetini,
- hh) Yoklama: Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin tespitini,
- ıı) Yoklama dönemi: Askerlik çağının başlangıcından muvazaflik hizmetinin başlangıç tarihine kadar geçen süreyi,
- ii) Yoklama çağı: Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanları,
- jj) Yükümlü: Askerlik hizmetini bu Kanun hükümleri gereğince yerine getirmek veya yerine getirmiş sayılmak zorunda olan erkek Türk vatandaşını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Askerlik yükümlülüğü

- MADDE 4-** (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her erkek askerlik hizmeti yapmaya mecburdur.
- (2) Askerlik hizmeti bu Kanun hükümlerine göre yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirilir.
- (3) Askeralma işlemleri Bakanlıkça yürütülür.
- (4) Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi hâlinde, bu Kanuna tâbi yükümlülerin askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silâh altına alınmalarının esasları Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

Askerlik çağı ve hizmet süresi

- MADDE 5-** (1) Askerlik çağı; yoklama, muvazaflik ve yedeklik olmak üzere üç döneme ayrılır.
- (2) Hizmet süresi; erbaş ve erler için altı ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için on iki aydır. Askerlik hizmet sürelerini, ihtiyaca göre bir katına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya Cumhurbaşkanlığına karar verilebilir.
- (3) Erbaş ve erlerden istekli olanlar, sıralı disiplin amirlerinin olumlu değerlendirmesi ile terhis hak kazandığı tarihten itibaren Bakanlıkça uygun görülecek sayıda ve altı ay süre ile sınırlı olmak üzere bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetlerine devam eder ve bu sürenin sonunda terhis edilir. Bu şekilde askerlik hizmetine devam edenlerin vazgeçme talepleri kabul edilmez. Bunlar hakkında muvazaflik dönemi için askerlik hizmetinden sayılmayan sürelerle ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu yükümlüler hakkında ilk altı aylık hizmet süresi için ayrı, diğer altı aylık hizmet süresi için ayrı terhis belgesi tanzim edilir.
- (4) Üçüncü fıkrada kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerin sayısı, istek, tercih durumları ve özlük hakları bu Kanun hükümlerine uygun olarak ilgili kuvvet komutanlıkları tarafından yürütülür.
- (5) Askerlik hizmetine devam etmek için müracaat edenlerde aşağıdaki nitelikler aranır:
- a) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.
- b) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi;
- 1) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama ile zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, suç uydurma, cinsel saldırı, cinsel taciz, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmak, fuhuş, gayri tabii mukarenet, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ile kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ğğ) Yedeklik hizmeti: Yedek personelin, yedeklik dönemi içerisinde ihtiyaç duyulduğunda silahaltına alınarak yerine getirdiği askerlik hizmetini,

hh) Yoklama: Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin tespitini,

ıı) Yoklama dönemi: Askerlik çağının başlangıcından muvazafılık hizmetinin başlangıç tarihine kadar geçen süreyi,

ii) Yoklama çağı: Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanları,

jj) Yükümlü: Askerlik hizmetini bu Kanun hükümleri gereğince yerine getirmek veya yerine getirmiş sayılmak zorunda olan erkek Türk vatandaşını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Askerlik yükümlülüğü

MADDE 4- (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her erkek, askerlik hizmeti yapmaya mecburdur.

(2) Askerlik hizmeti bu Kanun hükümlerine göre yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirilir.

(3) Askerlik işlemleri Bakanlıkça yürütülür.

(4) Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi hâlinde, bu Kanuna tabi yükümlülerin askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silahaltına alınmalarının esasları Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

Askerlik çağı ve hizmet süresi

MADDE 5- (1) Askerlik çağı; yoklama, muvazafılık ve yedeklik olmak üzere üç döneme ayrılır.

(2) Hizmet süresi; erbaş ve erler için altı ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için on iki aydır. Hizmet sürelerini, ihtiyaca göre bir katına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya Cumhurbaşkanlığına karar verilebilir.

(3) Erbaş ve erlerden istekli olanlar, sıralı disiplin amirlerinin olumlu değerlendirmesi ile terhis hak kazandığı tarihten itibaren Bakanlıkça uygun görülecek sayıda ve altı ay süre ile sınırlı olmak üzere bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetlerine devam eder ve bu sürenin sonunda terhis edilir. Bu şekilde askerlik hizmetine devam edenlerin vazgeçme talepleri kabul edilmez. Bunlar hakkında muvazafılık dönemi için askerlik hizmetinden sayılmayan sürelerle ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu yükümlüler hakkında ilk altı aylık hizmet süresi için ayrı, diğer altı aylık hizmet süresi için ayrı terhis belgesi tanzim edilir.

(4) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerin sayısı, istek, tercih durumları ve özlük hakları bu Kanun hükümlerine uygun olarak ilgili kuvvet komutanlıkları tarafından yürütülür.

(5) Askerlik hizmetine devam etmek için müracaat edenlerde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Kamusal hakları kullanmaktan yoksun bırakılmamış olmak.

b) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi;

1) Devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama ile zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, suç uydurma, cinsel saldırı, cinsel taciz, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmak, fuhuş, gayri tabii mukarenet, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ile kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

2) Firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat ve isyan suçlarından,

3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde belirtilen suçlardan,

birisinden mahkûm olmamak.

c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere bir suçtan bir ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak.

ç) Millî güvenlik kurulunca devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı bulunmamak.

d) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamış, bu örgütlere yardım etmemiş, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamış ya da kullandırmamış, bu örgütlerin propagandasını yapmamış olmak.

e) Arşiv araştırması olumlu sonuçlanmış olmak.

f) Birlik Komutanlığınca hakkında olumlu nitelik belgesi doldurulmuş olmak.

(6) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden;

a) Disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle sıralı disiplin amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesine göre askerlik hizmetine devam etmesi uygun görülmemişler,

b) Hizmetlerinde yetersiz ve başarısız oldukları sıralı disiplin amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılanlar,

c) Yetkili sağlık kurullarınca bu süre içerisinde hakkında “askerliğe elverişli değildir” kararlı sağlık raporu düzenlenmiş olanlar ile herhangi bir nedenle verilen istirahat veya hava değişimi süreleri toplamı yirmi günü geçenler,

ç) Yasa dışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilenler,

d) Herhangi bir suç sebebiyle on günden fazla tutuklu kalanlar,

e) Bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen suçlardan hakkında mahkumiyet kararı göreve başladıktan sonra kesinleşenler,

asgari tabur komutanı ve eşiti askeri kurum amirince (Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşiti) terhis edilir.

(7) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere bu görevlerinin devamı süresince, net asgari ücretten az olmamak üzere, 23/2/1961 sayılı ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu hükümlerine göre harçlık ödenir.

(8) Yedek subay ve yedek astsubay yetiştirme süreleri Bakanlıkça belirlenir.

(9) Askerlik hizmeti, askere ilk sevk sırasında verilen sevk belgesinde yazılı sevk tarihinde başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

(10) Askerlik çağı, Cumhurbaşkanınca beş yıla kadar uzatılabilir veya kısaltılabilir.

(11) Bu Kanunda tespit edilen esaslar dışında muvazzaflık hizmetini yapmadıkça veya yapmış sayılmadıkça hiçbir yükümlü askerlik çağı dışına çıkarılamaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

2) Firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat ve isyan suçlarından,

3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde belirtilen suçlardan,

birisinden mahkûm olmamak.

c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere bir suçtan bir ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak.

ç) Milli Güvenlik Kurulunca devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı bulunmamak.

d) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamış, bu örgütlere yardım etmemiş, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamış ya da kullandırmamış, bu örgütlerin propagandasını yapmamış olmak.

e) Arşiv araştırması olumlu sonuçlanmış olmak.

f) Birlik Komutanlığınca hakkında olumlu nitelik belgesi doldurulmuş olmak.

(6) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden;

a) Disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle sıralı disiplin amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesine göre askerlik hizmetine devam etmesi uygun görülmemişler,

b) Hizmetlerinde yetersiz ve başarısız oldukları sıralı disiplin amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılmalılar,

c) Yetkili sağlık kurullarınca bu süre içerisinde hakkında “askerliğe elverişli değildir” kararlı sağlık raporu düzenlenmiş olanlar ile herhangi bir nedenle verilen istirahat veya hava değişimi süreleri toplamı yirmi günü geçenler,

ç) Yasa dışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilenler,

d) Herhangi bir suç sebebiyle on günden fazla tutuklu kalanlar,

e) Beşinci fıkroda belirtilen suçlardan hakkında mahkûmiyet kararı göreve başladıktan sonra kesinleşenler,

asgari tabur komutanı ve eşiti askeri kurum amirince (Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşiti) terhis edilir.

(7) Üçüncü fıkra kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere bu görevlerinin devamı süresince, net asgari ücretten az olmamak üzere, 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu hükümlerine göre harçlık ödenir.

(8) Yedek subay ve yedek astsubay yetiştirme süreleri Bakanlıkça belirlenir.

(9) Askerlik hizmeti, askere ilk sevk sırasında verilen sevk belgesinde yazılı sevk tarihinde başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

(10) Askerlik çağı, Cumhurbaşkanınca beş yıla kadar uzatılabilir veya kısaltılabilir.

(11) Bu Kanunda tespit edilen esaslar dışında muvazzaflık hizmetini yapmadıkça veya yapmış sayılmadıkça hiçbir yükümlü askerlik çağı dışına çıkarılamaz.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

İhtiyacın tespiti ve tahsisi

MADDE 6- (1) Genelkurmay Başkanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarını ve tahsis oranını Bakanlığa bildirir. Bakanlıkça ihtiyaç miktarı ve oranlarına göre tahsis yapılır.

Yedek subay seçimi

MADDE 7- (1) Dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarı yedek subay adayı olarak ayrılır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla olan yükümlülerden; istekli olanlardan ihtiyaç miktarı kadarı askerlik hizmetini yedek astsubay, diğerleri erbaş ve er olarak yerine getirir.

(2) Yükümlülerin yedek subay adayı statüsüne ayrılmasında öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olmak üzere yükümlülerin istekleri de dikkate alınır.

Yedek astsubay seçimi

MADDE 8- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı kadar yedek astsubay adayları;

a) İki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlar,

b) Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından istekli olanlar, arasından seçilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek astsubay miktarından fazla olan yükümlüler askerlik hizmetini erbaş ve er olarak yerine getirir.

(2) Yükümlülerin yedek astsubay adayı statüsüne ayrılmasında öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olmak üzere yükümlülerin istekleri de dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bedelli Askerlik

Bedelli askerlik

MADDE 9- (1) İstekli olanlardan Bakanlıkça belirlenecek sayıda yükümlü 240.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel miktarını silahaltına alınmadan önce Bakanlıkça belirlenecek sürede peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

(2) İstekli miktarının, bedelli askerlikten yararlandırılacak miktardan fazla olması halinde, bedel ödemeye istekli olanlar kura ile seçilir. İstekli miktarının yararlandırılacak miktardan az olması durumunda kura çekimi yapılmadan tüm istekliler bedelli askerlik hizmeti için seçilir. Yararlanma şartlarını haiz olanlar yasal erteleme hakları devam ettiği sürece seçime tabi tutulur. Bedelli askerlikten yararlanma hakkı elde edip de vazgeçenlere yeni bir hak verilmez.

(3) Bu uygulama kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(4) Bedel ödenmesi ve uygulamaya ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Bu madde kapsamında sevke tabi olanlardan katılmayarak bakaya kalanlar ile aynı celpte sevke tabi tutulan emsallerinin terhise hak kazanacağı tarihe kadar katılmayanlar kapsam dışına çıkarılarak erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetleri tamamlatılır. Kapsam dışına çıkartılanlara talepleri halinde geri ödeme yapılır.

(6) Bedelli askerlik hizmetinden; fiili askerlik hizmetine başlayanlar, bakaya durumunda bulunanlar ve yoklamasının yapıldığı tarihte yoklama kaçağı veya saklı olanlar yararlanamazlar.

(7) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İhtiyaçın tespiti ve tahsisi

MADDE 6- (1) Genelkurmay Başkanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarını ve tahsis oranını Bakanlığa bildirir. Bakanlıkça ihtiyaç miktarı ve oranlarına göre tahsis yapılır.

Yedek subay seçimi

MADDE 7- (1) Dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarı yedek subay adayı olarak ayrılır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla olan yükümlülerden; istekli olanlardan ihtiyaç miktarı kadarı askerlik hizmetini yedek astsubay, diğerleri erbaş ve er olarak yerine getirir.

(2) Yükümlülerin yedek subay adayı statüsüne ayrılmasında öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olmak üzere yükümlülerin istekleri de dikkate alınır.

Yedek astsubay seçimi

MADDE 8- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı kadar yedek astsubay adayları;

a) İki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlar,

b) Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından istekli olanlar, arasından seçilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek astsubay miktarından fazla olan yükümlüler askerlik hizmetini erbaş ve er olarak yerine getirir.

(2) Yükümlülerin yedek astsubay adayı statüsüne ayrılmasında öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olmak üzere yükümlülerin istekleri de dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bedelli Askerlik

Bedelli askerlik

MADDE 9- (1) İstekli olanlardan Bakanlıkça belirlenecek sayıda yükümlü, 240.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel tutarını silahaltına alınmadan önce Bakanlıkça belirlenecek sürede peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları hâlinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

(2) İstekli sayısının bedelli askerlik için belirlenen sayıdan fazla olması hâlinde, bedelli askerlikten yararlanabilecek olanlar kura ile seçilir. İstekli sayısının yararlandırılacak sayısından az olması durumunda kura çekimi yapılmadan tüm istekliler bedelli askerlik hizmeti için seçilir. Yararlanma şartlarını haiz olanlar yasal erteleme hakları devam ettiği sürece seçime tabi tutulur. Bedelli askerlikten yararlanma hakkı elde edip de vazgeçenlere yeni bir hak verilmez.

(3) Bu uygulama kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(4) Bedel ödenmesi ve uygulamaya ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Bu madde kapsamında sevke tabi olanlardan katılmayarak bakaya kalanlar ile aynı celpte sevke tabi tutulan emsallerinin terhise hak kazanacağı tarihe kadar katılmayanlar kapsam dışına çıkarılarak bu kişilere erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetleri tamamlattırılır. Kapsam dışına çıkarılanlara talepleri hâlinde geri ödeme yapılır.

(6) Bedelli askerlik hizmetinden; fiili askerlik hizmetine başlayanlar, bakaya durumunda bulunanlar ve yoklamasının yapıldığı tarihte yoklama kaçağı veya saklı olanlar yararlanamazlar.

(7) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğretmenler, Emniyet Hizmetleri Sınıfı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensupları ile Tabiplerin Askerlik Hizmeti

Öğretmenlerin askerlik hizmeti

MADDE 10- (1) Milli Eğitim Bakanlığının ihtiyaç göstermesi ve Bakanlığın uygun görmesi üzerine, yedek subay adayı olarak silahaltına alınacaklardan, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen mesleğini fiilen icra edenler arasından bildirilenler, temel askerlik eğitimini takiben Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilirler.

(2) Birinci fıkra uyarınca öğretmen olarak ayrılan ve göreve başlayan yükümlülere, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda asteğmenler için tespit edilen aylık, ödenek, yardım ve tazminatlar Milli Eğitim Bakanlığınca ödenir.

(3) Bu yükümlüler; öğretmenlik görevleri sırasında resmi elbise giyemezler, emsali yedek subaylar kadar hizmet yaparlar, hizmetleri askerlik şubelerinden sevk tarihinde başlar, görev yerleri Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir, hizmetleri sonunda asteğmen olarak terhis edilirler, bu görevleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler ve Millî Eğitim Bakanlığı ile de ilişkileri kesilir.

(4) Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilenler hakkında firar, hava değişimi/izin tecavüzü, yoklama kaçağı, bakaya ve geç iltihak suretiyle bakaya kalmak suçlarına ilişkin 1632 sayılı Kanun ile kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerine ilişkin 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri uygulanır.

(5) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Emniyet Hizmetleri sınıfı mensuplarının askerlik hizmeti

MADDE 11- (1) Emniyet, Teşkilatı kadrolarında kadro ve/veya rütbeleri ile ilişkisi devam eden Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki kadrolardan, Emniyet Hizmetleri Sınıfında on yıllık hizmet süresini, kamu görevinden sayılmayacak haller hariç olmak üzere tamamlayanlar askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır. Geçici süreli görevlendirmeler, yurt dışı misyon koruma, yurt dışında eğitim ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler de on yıllık hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu yükümlüler ile ilgili bilgiler, İçişleri Bakanlığınca Bakanlığa bildirilir.

(3) On yıllık süre, birinci fıkra kapsamındaki eğitim ve öğretim kurumlarından mezun olarak fiilen göreve başlanılan tarihte başlar. On yıllık süreyi tamamlamadan herhangi bir nedenle Emniyet Hizmetleri Sınıfından ayrılan, başka kuruma nakledilen veya bu süre içinde meslekten ilişiyi kesilen personel, bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirir.

(4) Fiili askerlik hizmeti başladıktan sonra birinci fıkra kapsamındaki eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim hakkı elde edenler tabi oldukları askerlik hizmet süresini tamamlamak zorundadır.

(5) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğretmenler, Emniyet Hizmetleri Sınıfı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensupları ile Tabiilerin Askerlik Hizmeti

Öğretmenlerin askerlik hizmeti

MADDE 10- (1) Milli Eğitim Bakanlığının ihtiyaç göstermesi ve Bakanlığın uygun görmesi üzerine, yedek subay adayı olarak silahaltına alınacaklardan, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlik mesleğini fiilen icra edenler arasından bildirilenler, temel askerlik eğitimini takiben Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilirler.

(2) Birinci fıkra uyarınca öğretmen olarak ayrılan ve göreve başlayan yükümlülere, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhli Kuvvetleri Personel Kanununda asteğmenler için tespit edilen aylık, ödenek, yardım ve tazminatlar Milli Eğitim Bakanlığınca ödenir.

(3) Bu yükümlüler; öğretmenlik görevleri sırasında resmi elbise giyemezler, emsali yedek subaylar kadar hizmet yaparlar, hizmetleri askerlik şubelerinden sevk tarihinde başlar, görev yerleri Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir, hizmetleri sonunda asteğmen olarak terhis edilirler, bu görevleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler ve Milli Eğitim Bakanlığı ile de ilişkileri kesilir.

(4) Milli Eğitim Bakanlığı emrine verilenler hakkında firar, hava değişimi/izin tecavüzü, yoklama kaçağı, bakaya ve geç iltihak suretiyle bakaya kalmak suçlarına ilişkin 1632 sayılı Kanun ile kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerine ilişkin 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri uygulanır.

(5) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Emniyet Hizmetleri Sınıfı mensuplarının askerlik hizmeti

MADDE 11- (1) Emniyet Teşkilatı kadrolarında kadro ve/veya rütbeleri ile ilişkisi devam eden Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki kadrolardan, Emniyet Hizmetleri Sınıfında on yıllık hizmet süresini, kamu görevinden sayılmayacak haller hariç olmak üzere tamamlayanlar askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır. Geçici süreli görevlendirmeler, yurt dışı misyon koruma, yurt dışında eğitim ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler de on yıllık hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu yükümlüler ile ilgili bilgiler, İçişleri Bakanlığınca Bakanlığa bildirilir.

(3) On yıllık süre, birinci fıkra kapsamındaki eğitim ve öğretim kurumlarından mezun olarak fiilen göreve başlanılan tarihte başlar. On yıllık süreyi tamamlamadan herhangi bir nedenle Emniyet Hizmetleri Sınıfından ayrılan, başka kuruma nakledilen veya bu süre içinde meslekten ilişiyi kesilen personel, bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirir.

(4) Fiili askerlik hizmeti başladıktan sonra birinci fıkra kapsamındaki eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim hakkı elde edenler tabi oldukları askerlik hizmet süresini tamamlamak zorundadır.

(5) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının askerlik hizmeti

MADDE 12- (1) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görevli muvazzaf ve sözleşmeli subay veya astsubaylar ile uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerin hizmette geçirdikleri sürelerin görevlerinden ayrıldıktan ve ilişkileri kesildikten sonra askerlik yükümlülüğünden sayılmasına ilişkin 48 inci madde hükümleri uygulanır.

(3) Görevlerinden ayrılan veya ilişkileri kesilen uzman jandarmaların hizmette geçirdikleri sürelerin tamamı askerlik hizmetinden sayılır. Sayılan hizmet süresi erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılayanlar askerlik hizmetini yapmış sayılır. Hizmet süresini karşılamayanların eksik kalan süreleri, erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresi esas alınarak, bu Kanun hükümlerine göre erbaş ve er olarak tamamlatılır.

(4) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinden veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okudukları üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından ilişigi kesilenlerin bu okullarda okudukları sürelerin askerlik hizmetinden sayılmasına ilişkin sürelerinin hesabında 46 ncı madde hükümleri uygulanır.

Tabiplerin askerlik hizmeti

MADDE 13- (1) Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca her celp döneminde müştereken belirlenen yer ve miktarda yedek subay adayı olarak silahaltına alınacak tabipler temel askerlik eğitimini takiben Devlet hizmeti yükümlülüğünü yapmak üzere Sağlık Bakanlığı emrine verilir ve bu yükümlülüğü yerine getirinceye kadar geçici terhis edilir. Bunların her türlü özlük işleri Devlet hizmeti yükümlülüğünün devamı süresince Sağlık Bakanlığınca yürütülür. Bunlardan usulüne uygun olarak Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirdikleri Sağlık Bakanlığınca Bakanlığa bildirilenler askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır ve asteğmen olarak terhis edilir. Sağlık Bakanlığındaki bu görevleri sırasında usulüne göre tabiplik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere Sağlık Bakanlığı ile ilişkileri kesilerek Bakanlığa bildirilir. Devlet hizmeti yükümlülüğünü usulüne uygun olarak tamamlamayanlar hakkında 35 inci madde hükümleri uygulanır. Noksan hizmetin hesabında Devlet hizmeti yükümlülüğünde geçen süre dikkate alınmaz.

(2) Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca her celp döneminde müştereken belirlenen yer ve miktarda askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getiren tabipler Devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlamış sayılır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca müştereken belirlenir.

(4) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yoklama, Celp ve Sevk

Yoklamanın genel esasları

MADDE 14- (1) Askerlik çağına gireceklerin kimlik bilgileri elektronik ortamda İçişleri Bakanlığından alınır.

(2) Askerlik çağına girenler ile bunlarla işleme tabi daha yaşlı doğumluların yoklaması, her yıl 1 Ocak günü başlar ve o yılın 31 Aralık (dâhil) gününe kadar devam eder.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının askerlik hizmeti

MADDE 12- (1) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görevli muvazzaf ve sözleşmeli subay veya astsubaylar ile uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerin hizmette geçirdikleri sürelerin görevlerinden ayrıldıktan ve ilişkileri kesildikten sonra askerlik yükümlülüğünden sayılmasına ilişkin 48 inci madde hükümleri uygulanır.

(3) Görevlerinden ayrılan veya ilişkileri kesilen uzman jandarmaların hizmette geçirdikleri sürelerin tamamı askerlik hizmetinden sayılır. Sayılan hizmet süresi erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılayanlar askerlik hizmetini yapmış sayılır. Hizmet süresini karşılamayanların eksik kalan süreleri, erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresi esas alınarak, bu Kanun hükümlerine göre erbaş ve er olarak tamamlattırılır.

(4) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinden veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okudukları üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından ilişki kesilenlerin bu okullarda okudukları sürelerin askerlik hizmetinden sayılmasına ilişkin sürelerinin hesabında 46 ncı madde hükümleri uygulanır.

Tabiplerin askerlik hizmeti

MADDE 13- (1) Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca her celp ve/veya atama döneminde müştereken belirlenen yer ve miktarda yedek subay adayı olarak silahaltına alınacak tabipler temel askerlik eğitimi takiben Devlet hizmeti yükümlülüğünü yapmak üzere Sağlık Bakanlığı emrine verilir ve bu yükümlülüğü yerine getirinceye kadar geçici terhis edilir. Bunların her türlü özlük işleri Devlet hizmeti yükümlülüğünün devamı süresince Sağlık Bakanlığınca yürütülür. Bunlardan usulüne uygun olarak Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirdikleri Sağlık Bakanlığınca Bakanlığa bildirilenler askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır ve asteğmen olarak terhis edilir. Sağlık Bakanlığındaki bu görevleri sırasında usulüne göre tabiplik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere Sağlık Bakanlığı ile ilişkileri kesilerek Bakanlığa bildirilir. Devlet hizmeti yükümlülüğünü usulüne uygun olarak tamamlamayanlar hakkında 35 inci madde hükümleri uygulanır. Noksan hizmetin hesabında Devlet hizmeti yükümlülüğünde geçen süre dikkate alınmaz.

(2) Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca her celp ve/veya atama döneminde müştereken belirlenen yer ve miktarda askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getiren tabipler Devlet hizmeti yükümlülüğünü tamamlamış sayılır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca müştereken belirlenir.

(4) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yoklama, Celp ve Sevk

Yoklamanın genel esasları

MADDE 14- (1) Askerlik çağına gireceklerin kimlik bilgileri elektronik ortamda İçişleri Bakanlığından alınır.

(2) Askerlik çağına girenler ile bunlarla işleme tabi daha yaşlı doğumuların yoklaması, her yıl 1 Ocak günü başlar ve o yılın 31 Aralık (dâhil) gününe kadar devam eder.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

(3) Askerlik çağına girmeden önce yaşları değişenlerin yoklamaları, değişen yaşlarına göre yapılır.

(4) Askerlik çağına girdikten sonra yapılan yaş değişiklikleri, askerlik işlemlerinde dikkate alınmaz. Ancak kendi isteği dışındaki mahkeme kararına istinaden resen yapılan yaş değişiklikleri kabul edilir.

Sağlık muayene ve onay işlemleri

MADDE 15- (1) Yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

(2) Sağlık muayeneleri; öncelikle yükümlünün kayıtlı olduğu aile hekimi, yoksa müracaat ettiği askerlik şubesine en yakın resmi sağlık kuruluşundaki hekim tarafından yapılır. Aile hekimlerince veya resmi sağlık kuruluşunca hakkında karar verilmeyenler Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilir.

(3) Askerliğe elverişli olup olmadıklarının tespiti için memuriyet mahalli dışındaki Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına gönderilmelerinde zaruret görülenlerin harcırahı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenir.

(4) Yapılacak sağlık muayenelerinden herhangi bir ücret veya katkı payı alınmaz.

(5) Yükümlüler hakkında verilecek ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kuruluşunun sağlık kuruludur.

(6) Askerliğe elverişli değildir kararlı sağlık kurulu raporları, Bakanlığın onayını müteakip kesinleşir.

(7) Yurt dışında yaşayan yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen esaslara göre yapılır.

(8) Askerlik şubelerince engel durumunu bildirir geçerli sağlık raporu olanların raporları, askerliğe elverişli olup olmadıklarının tespiti için Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça bu raporlar Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen esaslara göre onaylanır.

Sağlık kararları

MADDE 16- (1) Yoklaması yapılanlar, askerliğe elverişli olanlar, geçici rahatsızlığı bulunanlar ve askerliğe elverişli olmayanlar olarak ayrılır. Askerliğe elverişli olmayanlar silahaltına alınmaz.

Sağlık kararına itiraz

MADDE 17- (1) Haklarında verilen sağlık kararına itiraz edenler yeniden muayeneye gönderilir.

Şikâyet ve ihbar edilenler ile idarece yeniden muayenesine lüzum görülenler

MADDE 18- (1) Muayeneleri sonucunda tanzim edilen askerlik yükümlülüğü ile ilgili sağlık raporları hakkında şikâyet veya ihbar edilen yükümlülerin sağlık durumları yurt içinde Sağlık Bakanlığı, yurt dışında Dışişleri Bakanlığı tarafından araştırılır. Araştırma sonucunda raporun gerçeği yansıtmadığına kanaat getirilenler, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Sağlık kurulları tarafından verilen raporlara göre kesin işlem yapılır.

(2) Muayeneleri sonucunda tanzim edilen raporlar hakkında idarece yeniden muayenesine lüzum görülenler, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Sağlık kurulları tarafından verilen raporlara göre kesin işlem yapılır.

(3) Bu madde kapsamında muayeneye sevk edilenlere, 15 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre harcırah, silahaltında ise yol ve iâşe bedeli ödenir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Askerlik çağına girmeden önce yaşları değişenlerin yoklamaları, değişen yaşlarına göre yapılır.

(4) Askerlik çağına girdikten sonra yapılan yaş değişiklikleri, askerlik işlemlerinde dikkate alınmaz.

Ancak kendi isteği dışındaki mahkeme kararına istinaden resen yapılan yaş değişiklikleri kabul edilir.

Sağlık muayene ve onay işlemleri

MADDE 15- (1) Yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

(2) Sağlık muayeneleri; öncelikle yükümlünün kayıtlı olduğu aile hekimi, yoksa müracaat ettiği askerlik şubesine en yakın resmî sağlık kuruluşundaki hekim tarafından yapılır. Aile hekimlerince veya resmî sağlık kuruluşunca hakkında karar verilmeyenler Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilir.

(3) Askerliğe elverişli olup olmadıklarının tespiti için memuriyet mahalli dışındaki Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına gönderilmelerinde zaruret görülenlerin harcırahı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenir.

(4) Yapılacak sağlık muayenelerinden herhangi bir ücret veya katkı payı alınmaz.

(5) Yükümlüler hakkında verilecek ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya “askerliğe elverişli değildir” kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kuruluşunun sağlık kuruludur.

(6) “Askerliğe elverişli değildir” kararlı sağlık kurulu raporları, Bakanlığın onayını müteakip kesinleşir.

(7) Yurt dışında yaşayan yükümlülerin sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen esaslara göre yapılır.

(8) Askerlik şubelerince engel durumunu bildirir geçerli sağlık raporu olanların raporları, askerliğe elverişli olup olmadıklarının tespiti için Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça bu raporlar Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen esaslara göre onaylanır.

Sağlık kararları

MADDE 16- (1) Yoklaması yapılanlar, askerliğe elverişli olanlar, geçici rahatsızlığı bulunanlar ve askerliğe elverişli olmayanlar olarak ayrılır. Askerliğe elverişli olmayanlar silahaltına alınmaz.

Sağlık kararına itiraz

MADDE 17- (1) Haklarında verilen sağlık kararına itiraz edenler yeniden muayeneye gönderilir.

Şikâyet ve ihbar edilenler ile idarece yeniden muayenesine lüzum görülenler

MADDE 18- (1) Muayeneleri sonucunda tanzim edilen askerlik yükümlülüğü ile ilgili sağlık raporları hakkında şikâyet veya ihbar edilen yükümlülerin sağlık durumları yurt içinde Sağlık Bakanlığı, yurt dışında Dışişleri Bakanlığı tarafından araştırılır. Araştırma sonucunda raporun gerçeği yansıtmadığına kanaat getirilenler, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Sağlık kurulları tarafından verilen raporlara göre kesin işlem yapılır.

(2) Muayeneleri sonucunda tanzim edilen raporlar hakkında idarece yeniden muayenesine lüzum görülenler, Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Sağlık kurulları tarafından verilen raporlara göre kesin işlem yapılır.

(3) Bu madde kapsamında muayeneye sevk edilenlere, 15 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre harcırah, silahaltında ise yol ve iâşe bedeli ödenir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Yükümlülerin sorumlulukları

MADDE 19- (1) Yoklamaya tabi yükümlüler, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunan kimliği, öğrenim durumlarını, varsa meslek ve niteliklerini gösterir belgeler ile birlikte yurt içinde askerlik şubelerinde, yurt dışında elçilik veya konsolosluklarda bizzat hazır bulunmaya veya e-Devlet üzerinden bu işlemleri tamamlamaya mecburdur.

(2) Yoklamaya tabi yükümlülerden yoklamada bulunamayacak derecede hastalığı bulunanlar ile tutuklu/hükümlü olanlar, usulüne uygun rapor göndermeye ve hükümlülük veya tutukluluklarını bildirmeye mecburdurlar.

(3) Sevke tabi tutulan yükümlüler bizzat askerlik şubesinden veya e-Devlet üzerinden sevk belgelerini almay ve kendilerine tebliğ edilen tarihte birliklerine katılmaya mecburdur.

Erteleme

MADDE 20- (1) Yoklamaları veya askere sevkleri sırasında geçici rahatsızlığı nedeniyle askerlik yapamayacakları anlaşılanlar ile tutuklu ve hükümlü olanların askerlik işlemleri ertelenir. Geçici rahatsızlığı nedeniyle erteleme kararı verilenler rapor bitiminde yeniden muayeneye tabi tutulurlar. Aynı rahatsızlık nedeniyle erteleme üç yıl süreyle devam edenler hakkında askerliğe elverişli olup olmadıkları kararı verilir.

(2) Yükümlülerin, lise veya dengi okullarda öğrenim görenler için 22 yaşını, fakülte ve yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler için 28 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçmemek kaydıyla, askerlikleri mezun oluncaya veya ilişkileri kesilinceye kadar ertelenir. Bu kapsamda;

a) Bitirdiği okulun dengi veya daha alt seviyedeki bir öğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri ertelenmez.

b) Çift anadal programına kayıtlı yükümlülerin bir programdan mezun olmaları halinde askerlik erteleme işlemleri diğer anadal programındaki öğrenciliğine göre yürütülür.

c) Yoklama kaçağı veya bakaya kaldıktan sonra ya da 21 inci maddenin birinci fıkrası gereğince yoklama kaçağı olarak muayenesi yapılarak sınıflandırma kaynağına alınacaklardan; sevke tabi tutulacağı celp tarihine kadar okula kayıt yaptıranların bu fıkra kapsamında askerlikleri ertelenmez.

ç) Yurt dışında yükseköğretim kurumlarında öğrenim görenlerin askerlikleri, öğrenciliklerinin yetkili Türk makamlarınca tanınmasını müteakip yukarıdaki esaslara göre ertelenir.

(3) Öğrenim kurumlarından terk, ilişkisi kesilen veya mezun olanlardan;

a) Lise veya dengi okuldan mezun olduğunu belgeleyenlerin askerlikleri istekleri halinde mezuniyet tarihinden itibaren üç yıl, mesleki ve teknik lise mezunları için ilave üç yıl, fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişkileri kesilenler ile yüksekokul ve meslek yüksekokulu mezunlarının askerlikleri ise mezuniyet ya da ilişik kesme tarihinden itibaren iki yıl süreyle ertelenir. Bu erteleme süreleri lise veya dengi okul mezunları için 22, mesleki ve teknik lise mezunları için 25, fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişkileri kesilenler ile yüksekokul ve meslek yüksekokulu mezunları için 28 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçemez.

b) Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olan yükümlülerin askerlikleri istekleri halinde iki yıla, yüksek lisans eğitimini tamamlayanların ise bir yıla kadar ertelenir. Yurt dışındaki öğrenim kurumlarından mezun olanlara, talepleri halinde, denklik işlemlerini tamamlayabilmeleri için ayrıca bir yılı geçmemek üzere erteleme hakkı tanınabilir. Bu bent gereğince yapılan erteleme süreleri 32 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçemez.

c) Erteleme süresi içerisinde yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri öğrencilik nedeniyle ertelenir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yükümlülerin sorumlulukları

MADDE 19- (1) Yoklamaya tabi yükümlüler, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunan kimliği, öğrenim durumlarını, varsa meslek ve niteliklerini gösterir belgeler ile birlikte yurt içinde askerlik şubelerinde, yurt dışında elçilik veya konsolosluklarda bizzat hazır bulunmaya veya e-Devlet üzerinden bu işlemleri tamamlamaya mecburdur.

(2) Yoklamaya tabi yükümlülerden yoklamada bulunamayacak derecede hastalığı bulunanlar ile tutuklu/hükümlü olanlar, usulüne uygun rapor göndermeye ve hükümlülük veya tutukluluklarını bildirmeye mecburdurlar.

(3) Sevke tabi tutulan yükümlüler bizzat askerlik şubesinden veya e-Devlet üzerinden sevk belgelerini almaya ve kendilerine tebliğ edilen tarihte birliklerine katılmaya mecburdur.

Erteleme

MADDE 20- (1) Yoklamaları veya askere sevkleri sırasında geçici rahatsızlığı nedeniyle askerlik yapamayacakları anlaşılanlar ile tutuklu ve hükümlü olanların askerlik işlemleri ertelenir. Geçici rahatsızlığı nedeniyle erteleme kararı verilenler rapor bitiminde yeniden muayeneye tabi tutulurlar. Aynı rahatsızlık nedeniyle erteleme üç yıl süreyle devam edenler hakkında askerliğe elverişli olup olmadıkları kararı verilir.

(2) Yükümlülerin askerlikleri, lise veya dengi okullarda öğrenim görenler için 22 yaşını, fakülte ve yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler için 28 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçmemek kaydıyla, mezun oluncaya veya ilişkileri kesilinceye kadar ertelenir. Bu kapsamda;

a) Bitirdiği okulun dengi veya daha alt seviyedeki bir öğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri ertelenmez.

b) Çift anadal programına kayıtlı yükümlülerin bir programdan mezun olmaları hâlinde askerlik erteleme işlemleri diğer anadal programındaki öğrenciliğine göre yürütülür.

c) Yoklama kaçağı veya bakaya kaldıktan sonra ya da 21 inci maddenin birinci fıkrası gereğince yoklama kaçağı olarak muayenesi yapılarak sınıflandırma kaynağına alınacaklardan; sevke tabi tutulacağı celp tarihine kadar okula kayıt yaptıranların bu fıkra kapsamında askerlikleri ertelenmez.

ç) Yurt dışında yükseköğretim kurumlarında öğrenim görenlerin askerlikleri, öğrenciliklerinin yetkili Türk makamlarınca tanınmasını müteakip yukarıdaki esaslara göre ertelenir.

(3) Öğrenim kurumlarından terk, ilişkisi kesilen veya mezun olanlardan;

a) Lise veya dengi okuldan mezun olduğunu belgeleyenlerin askerlikleri istekleri hâlinde mezuniyet tarihinden itibaren üç yıl, mesleki ve teknik lise mezunları için ilave üç yıl, fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişkileri kesilenler ile yüksekokul ve meslek yüksekokulu mezunlarının askerlikleri ise mezuniyet ya da ilişik kesme tarihinden itibaren iki yıl süreyle ertelenir. Bu erteleme süreleri lise veya dengi okul mezunları için 22, mesleki ve teknik lise mezunları için 25, fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişkileri kesilenler ile yüksekokul ve meslek yüksekokulu mezunları için 28 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçemez.

b) Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olan yükümlülerin askerlikleri istekleri hâlinde iki yıla, yüksek lisans eğitimini tamamlayanlara ise bir yıla kadar ertelenir. Yurt dışındaki öğrenim kurumlarından mezun olanlara, talepleri hâlinde, denklik işlemlerini tamamlayabilmeleri için ayrıca bir yılı geçmemek üzere erteleme hakkı tanınabilir. Bu bent gereğince yapılan erteleme süreleri 32 yaşını tamamladıkları yılın sonunu geçemez.

c) Erteleme süresi içerisinde yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranların askerlikleri öğrencilik nedeniyle ertelenir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ç) Askerlik çağına girmeden önce lise veya dengi okullar yahut yüksekokullar veya meslek yüksekokullarından mezun olanlar ile fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişdiği kesilenlerin ertelemeleri, askerlik çağına girdikleri yıldan itibaren başlar.

(4) Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde;

a) Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup hizmetinin özelliği sebebiyle ertelenmesine ihtiyaç duyulan kamu personelinin,

b) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında staj ve yüksek lisans yapanların, bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile staj ve yüksek lisans yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 32 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

c) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında sanatta yeterlik, doktora veya ihtisas yapanların,

ç) Yükseköğrenim mezunlarından mesleklerine ait staj ve ihtisaslarını ikmal ettikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında, çalıştıkları bilim dallarına dünya ölçüsünde bir yenilik veya ilerleme getiren orijinal araştırmalarda buldukları, çalıştıkları ilim müesseselerince belgelenen ve talep edilenlerin,

d) Aktif spor hayatının Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte belirtilen şartlarda devam ettiğinin belgelendirilmesi ve müteakip erteleme için Bakanlıkça belirlenecek oran kadar kadroya girmek kaydıyla Gençlik ve Spor Bakanlığınca bildirilenlerin,

bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile ihtisas ve doktora yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

e) Yoklama kaçağı veya bakayalar ile 21 inci maddenin birinci fıkrası gereğince yoklama kaçağı olarak muayenesi yapılarak sınıflandırma kaynağına alınacakların, sevke tabi tutulacağı celp tarihine kadar geçen süre içinde bu fıkra kapsamında askerlikleri ertelenmez. Ancak, ertelemelerine neden olan görev, staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora öğrenimi başlangıç tarihleri ile sporcuların erteleme kapsamındaki kulüpleri ile yaptıkları sözleşme başlangıç tarihleri, yoklama kaçağı veya bakaya kaldıkları tarihten önce olanların ertelemeleri yapılabilir.

(5) Erteleme şartlarını taşımadığı, bilgi veya belgeleri gerçeği yansıtmadığı halde askerliği ertelendiği tespit edilenlerin askerlik işlemleri, erteleme işlemi yapılmadan önceki durumları, erteleme şartlarını kaybettiği tespit edilenlerin ise, erteleme şartlarını kaybettikleri tarihteki durumları dikkate alınarak yürütülür. Askerlik işlemlerinin yürütülmesine ilişkin görevlerini veya sorumluluklarını zamanında yerine getirmedeği tespit edilenler hakkında Cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

(6) Savaş zamanı hariç olmak üzere, bir baba veya ananın iki oğlundan biri askerdeyken diğer oğlu, ikiden fazla oğlu olanlardan ikisi askerde iken diğerleri, baba veya ananın talebi üzerine oğullarından biri muvazzaf askerlik hizmetini bitirinceye kadar ertelenir. Bu fıkranın uygulanmasında 20 yaşından küçük olanlar ile geçime yardım edemeyecek derecedeki maluller hesaba katılmaz. Bu işlemler celp ve sevk zamanında, birlikte askere alınacaklar için ise baba veya ana hangisinin bırakılmasını isterse, onun bırakılması suretiyle yapılır.

(7) Bu madde kapsamında askerlikleri ertelenenler, seferberlik ve savaş halinde lüzum ve ihtiyaca göre askere sevk edilir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ç) Askerlik çağına girmeden önce lise veya dengi okullar yahut yüksekokullar veya meslek yüksekokullarından mezun olanlar ile fakülte veya yüksekokul ile meslek yüksekokulundan ilişigi kesilenlerin ertelemeleri, askerlik çağına girdikleri yıldan itibaren başlar.

(4) Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde;

a) Dört yıl ve daha uzun süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup hizmetinin özelliği sebebiyle ertelenmesine ihtiyaç duyulan kamu personelinin,

b) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında staj ve yüksek lisans yapanların,

bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile staj ve yüksek lisans yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 32 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

c) Devlet veya kendi hesaplarına yurt içinde veya yurt dışında sanatta yeterlik, doktora veya ihtisas yapanların,

ç) Yükseköğrenim mezunlarından mesleklerine ait staj ve ihtisaslarını ikmal ettikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında, çalıştıkları bilim dallarına dünya ölçüsünde bir yenilik veya ilerleme getiren orijinal araştırmalarda buldukları, çalıştıkları ilim müesseselerince belgelenen ve talep edilenlerin,

d) Aktif spor hayatının Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte belirtilen şartlarda devam ettiğinin belgelendirilmesi ve müteakip erteleme için Bakanlıkça belirlenecek oran kadar kadroya girmek kaydıyla Gençlik ve Spor Bakanlığınca bildirilenlerin,

bağlı oldukları bakanlığın, Cumhurbaşkanlığı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi herhangi bir bakanlığa bağlı veya ilgili bakanlığı bulunmayan kurum personeli ile ihtisas ve doktora yapanların ilgili kurum amirinin teklifi üzerine, 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar askerlikleri ertelenebilir.

e) Yoklama kaçağı veya bakayalar ile 21 inci maddenin birinci fıkrası gereğince yoklama kaçağı olarak muayenesi yapılarak sınıflandırma kaynağına alınacakların, sevke tabi tutulacağı celp tarihine kadar geçen süre içinde bu fıkra kapsamında askerlikleri ertelenmez. Ancak, ertelemelerine neden olan görev, staj, yüksek lisans, ihtisas veya doktora öğrenimi başlangıç tarihleri ile sporcuların erteleme kapsamındaki kulüpleri ile yaptıkları sözleşme başlangıç tarihleri, yoklama kaçağı veya bakaya kaldıkları tarihten önce olanların ertelemeleri yapılabilir.

(5) Erteleme şartlarını taşımadığı, bilgi veya belgeleri gerçeği yansıtmadığı hâlde askerliği ertelendiği tespit edilenlerin askerlik işlemleri, erteleme işlemi yapılmadan önceki durumları, erteleme şartlarını kaybettiği tespit edilenlerin ise, erteleme şartlarını kaybettikleri tarihteki durumları dikkate alınarak yürütülür. Askerlik işlemlerinin yürütülmesine ilişkin görevlerini veya sorumluluklarını zamanında yerine getirmedeği tespit edilenler hakkında Cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

(6) Savaş zamanı hariç olmak üzere, bir baba veya ananın iki oğlundan biri askerdeyken diğer oğlunun, ikiden fazla oğlu olanlardan ikisi askerde iken diğerlerinin askerlik işlemleri, baba veya ananın talebi üzerine oğullarından biri muvazzaf askerlik hizmetini bitirinceye kadar ertelenir. Bu fıkranın uygulanmasında 20 yaşından küçük olanlar ile geçime yardım edemeyecek derecedeki maluller hesaba katılmaz. Bu işlemler celp ve sevk zamanında, birlikte askere alınacaklar için ise baba veya ana hangisinin bırakılmasını isterse, onun bırakılması suretiyle yapılır.

(7) Bu madde kapsamında askerlikleri ertelenenler, seferberlik ve savaş hâlinde lüzum ve ihtiyaca göre askere sevk edilir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Yoklama kaçağı, saklı, bakaya ve geç iltihak bakayaları

MADDE 21- (1) Bu Kanunda yazılı mazereti bulunduğuna dair belge ibraz etmeyenlerden;

- Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanlar yoklama kaçağı,
- Yirmi yaşına girmiş oldukları halde isimlerini nüfus kayıtlarına geçirmemiş bulunanlar saklı,
- Sevke tabi olduğu halde sevke katılmayanlar ile sevk edildiği birliğine katılmayanlar bakaya,
- Sevkini yaptırdığı halde kendisine tanınan yol süresi dışında birliğine katılanlar geç iltihak

bakayası,

olarak kabul edilir. Bu durumda bulunan yükümlüler hakkında 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

(2) Yoklama kaçağı ve saklılardan; erteleme hakkı bulunanların talepleri halinde yoklamaları yapılmadan ertelenir, erteleme hakkı bulunmayanlardan, muayeneleri neticesinde askerliğe elverişli olduğu anlaşılanlar ilk sınıflandırma kaynağına alınır.

(3) Yoklama kaçağı ve saklılardan sınıflandırıldıktan sonra bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar, ertelemelerinin bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir.

(4) Er statüsündeki bakayalar cezaevinden tahliye olanlar hariç ele geçirilmesini müteakip derhal sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk mesai gününde sevk edilir.

(5) Yedek subay ve yedek astsubay adayı statüsündeki bakayalar ise ele geçirildikten sonraki ilk celp döneminde sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir.

Celp ve sevk esasları

MADDE 22- (1) Yoklamaları neticesinde askerliğe elverişli oldukları tespit edilenler Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre askere sevk edilir.

(2) Barışta ve seferde silahlı altına alınan yükümlülere yol ve iaaş bedeli ödenir.

Sevke ilişkin mazeret halleri

MADDE 23- (1) Askere sevk için çağrıldıkları halde;

- Kendisinin tutukluluğu veya hükümlülüğü,
- Kendisinin herhangi bir sağlık kurumu raporuyla belgelendirilmiş istirahat gerektiren hastalığı,
- Eşi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin sağlık kurumu heyet raporuyla belgelendirilmiş hayati tehlike içinde olduklarını gösteren hastalığı,

ç) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde eşinin, ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin ölümü,

d) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde kendisi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin evlenmesi,

e) Sevkten önceki veya sonraki iki ay içinde çocuğunun doğması,

nedeniyle sevkini yaptırmayanlar, bu mazeretlerini kanıtlayan belgeleri askerlik şubesine teslim ederler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yükümlülerden bakaya olanlara bu süreleri için 24 üncü maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamındakiler istirahati bitiminde derhal sevk edilir. Diğerleri ise müteakip celbe bırakılır.

(4) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yoklama kaçağı, saklı, bakaya ve geç iltihak bakayaları

MADDE 21- (1) Bu Kanunda yazılı mazereti bulunduğu dair belge ibraz etmeyenlerden;

- a) Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanlar yoklama kaçağı,
- b) Yirmi yaşına girmiş oldukları hâlde isimlerini nüfus kayıtlarına geçirmemiş bulunanlar saklı,
- c) Sevke tabi olduğu hâlde sevkini yaptırmayanlar ile sevk edildiği birliğe katılmayanlar bakaya,
- ç) Sevkinin yaptırdığı hâlde kendisine tanınan yol süresi dışında birliğine katılanlar geç iltihak bakayasına,

olarak kabul edilir. Bu durumda bulunan yükümlüler hakkında 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

(2) Yoklama kaçağı ve saklılardan; erteleme hakkı bulunanların talepleri hâlinde yoklamaları yapılmadan ertelenir, erteleme hakkı bulunmayanlardan, muayeneleri neticesinde askerliğe elverişli olduğu anlaşılanlar ilk sınıflandırma kaynağına alınır.

(3) Yoklama kaçağı ve saklılardan sınıflandırıldıktan sonra bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar, ertelemelerinin bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir.

(4) Cezaevinden tahliye olanlar hariç er statüsündeki bakayalar ele geçirilmesini müteakip derhâl sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk mesai gününde sevk edilir.

(5) Yedek subay ve yedek astsubay adayı statüsündeki bakayalar ise ele geçirildikten sonraki ilk celp döneminde sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir.

Celp ve sevk esasları

MADDE 22- (1) Yoklamaları neticesinde askerliğe elverişli oldukları tespit edilenler Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre askere sevk edilir.

(2) Barışta ve seferde silahlı altına alınan yükümlülere yol ve iaaş bedeli ödenir.

Sevke ilişkin mazeret halleri

MADDE 23- (1) Askere sevk için çağrıldıkları hâlde;

- a) Kendisinin tutukluluğu veya hükümlülüğü,
 - b) Kendisinin herhangi bir sağlık kurumu raporuyla belgelendirilmiş istirahat gerektiren hastalığı,
 - c) Eşi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin sağlık kurumu heyet raporuyla belgelendirilmiş hayati tehlike içinde olduklarını gösteren hastalığı,
 - ç) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde eşinin, ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin ölümü,
 - d) Sevkten önceki veya sonraki onbeş gün içinde kendisi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından birinin evlenmesi,
 - e) Sevkten önceki veya sonraki iki ay içinde çocuğunun doğması,
- nedeniyle sevkini yaptırmayanlar, bu mazeretlerini kanıtlayan belgeleri askerlik şubesine teslim ederler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yükümlülerden bakaya olanlara bu süreleri için 24 üncü maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamındakiler istirahati bitiminde derhâl sevk edilir. Diğerleri ise müteakip celbe bırakılır.

(4) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Yoklama kaçağı, saklı ve bakayalara verilecek cezalar

MADDE 24- (1) Barışta, kabul edilebilir bir özrü olmaksızın;

a) Yoklama kaçakları ve saklılar için, yoklama kaçağı kaldıkları tarihten,

b) Bakayalar için, bakaya kaldıkları tarihten,

c) Geç iltihak bakayaları için kendilerine tanınan yol süresinin bitiminden,

ç) Yedeklerden çağrılanlar için, birlikte işleme tabi olanların en son gönderilme tarihinden,

itibaren kaçak kaldıkları gün süresi kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bunlardan kendiliğinden gelenler her gün karşılığı 5 Türk lirası, yakalananlar ise her gün karşılığı 10 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fıkra kapsamında belirlenen idari para cezalarının yeniden değerlendirmesinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrası, bir Türk lirasının küsuru dikkate alınarak uygulanır. İdari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(2) Yapılan muayenelerinde askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılanlar, askerlikten muafiyet hakkı olanlar ile bu Kanunda belirtilen nedenlerle erteleme hakkı olduğu halde süresi içerisinde işlem yaptırmayanlara erteleme sürelerine denk gelen günler için idari para cezası uygulanmaz.

(3) İdari para cezası vermeye yetkili makam; askerlik şubesine bizzat müracaat eden yükümlüler için müracaat ettiği, kolluk kuvvetleri tarafından getirilen yükümlüler için ise getirildiği askerlik şubesi başkanı; bunun dışındaki durumlar için ise nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanıdır. Yükümlünün bizzat müracaat ettiği veya getirildiği askerlik şubesi başkanınca uygulanan idari para cezası derhal yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanlığına bildirilir.

(4) Barışta, birinci fıkra uyarınca verilen idari para cezası kesinleştikten sonra birinci fıkrada sayılan eylemlerden herhangi birini işleyenler ile bu eylemleri seferberlik ve savaş halinde işleyenler hakkında askerlik şubelerince suç dosyaları hazırlanarak yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Terör örgütleri ile Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunanların silahaltına alınmaları

MADDE 25- (1) Terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakayalar dâhil bu Kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar, Bakanlıkça belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silahaltına alınırlar.

Yoklama kaçağı ve bakayaların takipleri

MADDE 26- (1) Yoklama kaçakları ve bakayalar; askerlik ödevlerini yerine getirmek maksadıyla yakalanmaları için Bakanlıkça İçişleri Bakanlığına bildirilirler. Yakalanarak muhafaza altına alınanlar, mesai saatleri içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Mesai saatleri dışında veya askerlik şubesinin bulunmadığı yerlerde ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhal serbest bırakılırlar.

Yoklama, celp ve sevk duyuruları

MADDE 27- (1) Yoklama, celp ve sevk ile ilgili hususlar, Bakanlık tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ve diğer ulusal yayın yapan televizyon ve radyo kanalları aracılığıyla zorunlu yayın kapsamında duyurulur. Ayrıca Bakanlığın resmi internet sitesinde ve e-Devlet sisteminde ilan edilir. Bu duyuru ve ilan yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

(2) Duyurular ulusal yayın yapan televizyon ve radyo kanalları tarafından Bakanlıkça talep edilen tarihlerde ve 19:00-23:00 saatleri arasında en az bir kez yayınlanır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, duyuruların yayımlandığı kanalları, tarih ve saati Bakanlığa bildirir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yoklama kaçağı, saklı ve bakayalara verilecek cezalar

MADDE 24- (1) Barışta, kabul edilebilir bir özrü olmaksızın;

a) Yoklama kaçakları ve saklılar için, yoklama kaçağı kaldıkları tarihten,

b) Bakayalar için, bakaya kaldıkları tarihten,

c) Geç iltihak bakayaları için kendilerine tanınan yol süresinin bitiminden,

ç) Yedeklerden çağrılanlar için, birlikte işleme tabi olanların en son gönderilme tarihinden,

itibaren kaçak kaldıkları gün süresi kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bunlardan kendiliğinden gelenler her gün karşılığı 5 Türk lirası, yakalananlar ise her gün karşılığı 10 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fıkra kapsamında belirlenen idari para cezalarının yeniden değerlendirmesinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrası, bir Türk lirasının küsuru dikkate alınarak uygulanır. İdari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(2) Yapılan muayenelerinde askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılanlar, askerlikten muafiyet hakkı olanlar ile bu Kanunda belirtilen nedenlerle erteleme hakkı olduğu hâlde süresi içerisinde işlem yaptırmayanlara erteleme sürelerine denk gelen günler için idari para cezası uygulanmaz.

(3) İdari para cezası vermeye yetkili makam; askerlik şubesine bizzat müracaat eden yükümlüler için müracaat ettiği, kolluk kuvvetleri tarafından getirilen yükümlüler için ise getirildiği askerlik şubesi başkanı; bunun dışındaki durumlar için ise nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanıdır. Yükümlünün bizzat müracaat ettiği veya getirildiği askerlik şubesi başkanınca uygulanan idari para cezası derhâl yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanlığına bildirilir.

(4) Barışta, birinci fıkra uyarınca verilen idari para cezası kesinleştikten sonra birinci fıkrada sayılan eylemlerden herhangi birini işleyenler ile bu eylemleri seferberlik ve savaş hâlinde işleyenler hakkında askerlik şubelerince suç dosyaları hazırlanarak yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Terör örgütü üyeleri ile Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunanların silahaltına alınmaları

MADDE 25- (1) Terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakayalar dâhil bu Kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar, Bakanlıkça belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silahaltına alınırlar.

Yoklama kaçaklarının ve bakayaların takibi

MADDE 26- (1) Yoklama kaçakları ve bakayalar; askerlik ödevlerini yerine getirmek maksadıyla yakalanmaları için Bakanlıkça İçişleri Bakanlığına bildirilirler. Yakalanarak muhafaza altına alınanlar, mesai saatleri içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Mesai saatleri dışında veya askerlik şubesinin bulunmadığı yerlerde ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhâl serbest bırakılırlar.

Yoklama, celp ve sevk duyuruları

MADDE 27- (1) Yoklama, celp ve sevk ile ilgili hususlar, Bakanlık tarafından Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ve diğer ulusal yayın yapan televizyon ve radyo kanalları aracılığıyla zorunlu yayın kapsamında duyurulur. Ayrıca Bakanlığın resmî internet sitesinde ve e-Devlet sisteminde ilan edilir. Bu duyuru ve ilan yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

(2) Duyurular ulusal yayın yapan televizyon ve radyo kanalları tarafından Bakanlıkça talep edilen tarihlerde ve 19.00-23.00 saatleri arasında en az bir kez yayımlanır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, duyuruların yayımlandığı kanalları, tarih ve saati Bakanlığa bildirir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ALTINCI BÖLÜM

Muvazzaflık

İzin süreleri

MADDE 28- (1) Erbaş ve erlere muvazzaflık hizmetinin her ayı için bir gün izin verilir.

(2) Askerlik hizmetinin gerektirdiği görev ve yükümlülükleri yerine getirme konusunda gayret ve çalışmaları sonucu emsalleri arasında üstün başarı gösteren erbaş ve erlerden, muvazzaf askerlik hizmetleri boyunca, disiplin amiri, disiplin kurulu veya mahkemelerden herhangi bir ceza almamış olanlara, azami üç güne kadar ilave izin verilebilir.

(3) Radyoaktif ışınla çalışan erbaş ve erlere, her ay için iki gün ilave izin verilir.

(4) Muvazzaflık hizmeti esnasında eşi doğum yapan ya da eşi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından biri vefat eden, erbaş ve erlere, talepleri üzerine ilave on gün izin verilir.

(5) Askerlik hizmetini yedek subay ve yedek astsubay olarak yerine getirecek yükümlülerin izinleri 926 sayılı Kanunda belirtilen sürelerle göre oranlanarak verilir.

(6) Bu madde kapsamında verilen izinler askerlik hizmet süresinden sayılır.

(7) Birinci fıkra kapsamındaki izinler için bir defa, dördüncü fıkra kapsamındaki izinlerde ise her defasında gidiş ve dönüş yol ve iâşe bedelleri birlik komutanlıklarınca ödenir. Birinci fıkra kapsamındaki izinlerde bir defa gidiş ve dönüş yol süresi verilir.

(8) Bu maddede yazılı izinlerin dışında izin vermeye, Cumhurbaşkanı yetkilidir. Verilecek bu izinlerin askerlik hizmetinden sayılıp sayılmayacağı Cumhurbaşkanıca tespit edilir.

Sağlık izin süreleri

MADDE 29- (1) Erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahatte geçen sürelerinin, tabi olduğu hizmet süresinin her ayı için bir günlük kısmı askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Yedek subay ve yedek astsubaylardan hastalananlar, muvazzaf subay/astsubay emsalleri gibi sıhhi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi izin süresince, özlük hakları saklı kalmak kaydıyla, yedek subay veya yedek astsubaylıkta alınan sıhhi izin sürelerinin tabi olduğu hizmet süresinin her ayı için bir günlük kısmı askerlik hizmetinden sayılır. Bu sürenin hesabında yedek subay veya yedek astsubay adaylığında alınan istirahat veya hava değişimi süreleri de dâhil edilir.

(3) Yedek subay adayları veya yedek astsubay adaylarının kanuni mazeretlerine dayalı olarak sınıf okulundan ayrı geçirilen sürenin, sınıf okulu toplam süresinin üçte birinden fazla olması halinde veya sınıfı görevi yapamaz raporu alanlar hakkında geçici terhis işlemi yapılır. Bir sonraki dönemde hastalıklarının devam etmediği sağlık raporu ile saptananlar ve yeniden sınıflandırılanlar yeni dönemin tamamına katılırlar.

Firar ve izin veya hava değişimi tecavüzü

MADDE 30- (1) Firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlüler hakkında tanzim edilen suç dosyası, suçun oluşması için öngörülen sürelerin geçmesini müteakip, soruşturma izni vermeye yetkili komutan veya askeri kurum amiri tarafından ilgili Kanun hükümleri uyarınca soruşturma izni verilmesi halinde, yetkili Cumhuriyet savcılıklarına gönderilir. Yapılan bu işlemler ayrıca kayıtlı oldukları askerlik şubelerine bildirilir.

(2) Haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararı olan firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlüler ele geçirilinceye kadar kolluk kuvvetlerince aranır. Kolluk kuvvetlerince yakalananlar en yakın adli makama teslim edilir ve adli makamın talimatı doğrultusunda işlem yapılır.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI BÖLÜM

Muvazzaflık

İzin süreleri

MADDE 28- (1) Erbaş ve erlere muvazzaflık hizmetinin her ayı için bir gün izin verilir.

(2) Askerlik hizmetinin gerektirdiği görev ve yükümlülükleri yerine getirme konusunda gayret ve çalışmaları sonucu emsalleri arasında üstün başarı gösteren erbaş ve erlerden, muvazzaf askerlik hizmetleri boyunca, disiplin amiri, disiplin kurulu veya mahkemelerden herhangi bir ceza almamış olanlara, azami üç güne kadar ilave izin verilebilir.

(3) Radyoaktif ışınla çalışan erbaş ve erlere, her ay için iki gün ilave izin verilir.

(4) Muvazzaflık hizmeti esnasında eşi doğum yapan ya da eşi veya ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımlarından biri vefat eden erbaş ve erlere, talepleri üzerine ilave on gün izin verilir.

(5) Askerlik hizmetini yedek subay ve yedek astsubay olarak yerine getirecek yükümlülerin izinleri 926 sayılı Kanunda belirtilen sürelerle göre oranlanarak verilir.

(6) Bu madde kapsamında verilen izinler askerlik hizmet süresinden sayılır.

(7) Birinci fıkra kapsamındaki izinler için bir defa, dördüncü fıkra kapsamındaki izinlerde ise her defasında gidiş ve dönüş yol ve iâşe bedelleri birlik komutanlıklarınca ödenir. Birinci fıkra kapsamındaki izinlerde bir defa gidiş ve dönüş yol süresi verilir.

(8) Bu maddede yazılı izinlerin dışında izin vermeye, Cumhurbaşkanı yetkilidir. Verilecek bu izinlerin askerlik hizmetinden sayılıp sayılmayacağı Cumhurbaşkanınca tespit edilir.

Sağlık izin süreleri

MADDE 29- (1) Erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahatte geçen sürelerinin, tabi olduğu hizmet süresinin her ayı için bir günlük kısmı askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Yedek subay ve yedek astsubaylardan hastalananlar, muvazzaf subay/astsubay emsalleri gibi sıhhi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi izin süresince, özlük hakları saklı kalmak kaydıyla, yedek subay veya yedek astsubaylıkta alınan sıhhi izin sürelerinin tabi olduğu hizmet süresinin her ayı için bir günlük kısmı askerlik hizmetinden sayılır. Bu süreye yedek subay veya yedek astsubay adaylığında alınan istirahat veya hava değişimi süreleri de dâhil edilir.

(3) Yedek subay adayları veya yedek astsubay adaylarının kanuni mazeretlerine dayalı olarak sınıf okulundan ayrı geçirilen sürenin, sınıf okulu toplam süresinin üçte birinden fazla olması hâlinde veya sınıfı görevini yapamaz raporu alanlar hakkında geçici terhis işlemi yapılır. Bir sonraki dönemde hastalıklarının devam etmediği sağlık raporu ile saptananlar ve yeniden sınıflandırılanlar yeni dönemin tamamına katılırlar.

Firar ve izin veya hava değişimi tecavüzü

MADDE 30- (1) Firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlüler hakkında tanzim edilen suç dosyası, suçun oluşması için öngörülen sürelerin geçmesini müteakip, soruşturma izni vermeye yetkili komutan veya askeri kurum amiri tarafından ilgili kanun hükümleri uyarınca soruşturma izni verilmesi hâlinde, yetkili Cumhuriyet savcılıklarına gönderilir. Yapılan bu işlemler ayrıca kayıtlı oldukları askerlik şubelerine bildirilir.

(2) Haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararı olan firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlüler ele geçirilinceye kadar kolluk kuvvetlerince aranır. Kolluk kuvvetlerince yakalananlar en yakın adli makama teslim edilir ve adli makamın talimatı doğrultusunda işlem yapılır.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

(3) Haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararı olmayan firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlülerden, kendiliğinden gelen ya da kolluk kuvvetleri tarafından askerlik şubelerine teslim edilenler serbest olarak birlik ve kurumlarına sevk edilir, bunlara yol ve iâşe bedeli ödenmez.

(4) Kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerini işleyen yükümlülerden kendiliğinden askerlik şubelerine gelenler serbest olarak birlik ve kurumlarına sevk edilir, bunlara yol ve iâşe bedeli ödenmez.

Askerlik hizmetinden sayılan diğer süreler

MADDE 31- (1) Muvazafalık hizmeti esnasında sağlık kuruluşlarında tanı ve tedavide geçen süreler askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Yargılama sonucu beraat edenlerin gözaltı ve tutukluluk süreleri askerlik hizmetinden sayılır.

(3) Terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevinden dolayı alıkonulan veya kaybolanların yeniden birliklerine dönmeleri hâlinde durumları, mensup oldukları kuvvet komutanlıklarınca teşkil edilecek kurul tarafından incelenir. Kaçırılma veya kaybolma ile ilgili olarak kusurlu görülenler hakkında soruşturma dosyası tanzim edilerek yetkili adli makamlara intikal ettirilir. Kurul tarafından kusursuz görülenler ile haklarında kovuşturmayaya yer olmadığı veya beraat kararı verilenlerin birliklerinden ayrı geçirdiği süreler hizmetten sayılır ve ödenmemiş özlük hakları ödenir. Yedek subay ve yedek astsubaylar hakkında 926 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesi hükümleri saklıdır.

Askerlik hizmetinden sayılmayan diğer süreler

MADDE 32- (1) Aşağıdaki süreler muvazafalık ve yedeklik hizmeti sürelerinden sayılmaz:

a) Firar, hava değişimi/izin tecavüzü suçları ile kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerinde geçen süreler.

b) Mahkemelerin hükmettiği hapis cezalarının infazda geçen süreleri.

c) 6413 sayılı Kanunda hizmetten sayılmayacağı açık olarak belirtilmiş disiplin cezaları.

ç) Kendilerini askerliğe elverişsiz hale getirmeye veya getirtmeye teşebbüs ettikleri mahkeme kararı ile sabit olanların yargılanmalarına esas eylemleri dolayısıyla ortaya çıkan rahatsızlıklar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması nedeniyle mahkeme tarafından haklarında tedaviye karar verilenlerin bu karar nedeniyle yatarak gördüğü tedaviler veya istirahatte ya da hava değişiminde geçirdikleri süreler.

Yedek subay veya yedek astsubay olmaya engel haller

MADDE 33- (1) Yedek subay veya yedek astsubay, yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı, yedek subay aday adayı veya yedek astsubay aday adayı iken;

a) 1632 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 926 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen suçlardan mahkum olanlar,

b) Süresine bakılmaksızın kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar ile idari karar sonucu olarak kamu hizmetlerinden çıkarılanlar,

c) Yedek subay veya yedek astsubaylardan askerlik hizmet süresini tamamlamadan çeşitli nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanlar,

ç) Yedek subay adayı veya yedek astsubay adaylarından Bakanlıkça bu konuda çıkarılan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde;

1) Disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle yedek subay veya yedek astsubay olması uygun görülmeyenler,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Haklarında adli makamlarca çıkarılmış yakalama kararı olmayan firar ve hava değişimi/izin tecavüzü durumundaki yükümlülerden, kendiliğinden gelen ya da kolluk kuvvetleri tarafından askerlik şubelerine teslim edilenler serbest olarak birlik ve kurumlarına sevk edilir, bunlara yol ve iâşe bedeli ödenmez.

(4) Kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerini işleyen yükümlülerden kendiliğinden askerlik şubelerine gelenler serbest olarak birlik ve kurumlarına sevk edilir, bunlara yol ve iâşe bedeli ödenmez.

Askerlik hizmetinden sayılan diğer süreler

MADDE 31- (1) Muvazzaflık hizmeti esnasında sağlık kuruluşlarında tanı ve tedavide geçen süreler askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Yargılama sonucu beraat edenlerin gözaltı ve tutukluluk süreleri askerlik hizmetinden sayılır.

(3) Terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevinden dolayı alıkonulan veya kaybolanların yeniden birliklerine dönmeleri hâlinde durumları, mensup oldukları kuvvet komutanlıklarınca teşkil edilecek kurul tarafından incelenir. Kaçırılma veya kaybolma ile ilgili olarak kusurlu görülenler hakkında soruşturma dosyası tanzim edilerek yetkili adli makamlara intikal ettirilir. Kurul tarafından kusursuz görülenler ile haklarında kovuşturmaya yer olmadığı veya beraat kararı verilenlerin birliklerinden aynı geçirdiği süreler hizmetten sayılır ve ödenmemiş özlük hakları ödenir. Yedek subay ve yedek astsubaylar hakkında 926 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesi hükümleri saklıdır.

Askerlik hizmetinden sayılmayan diğer süreler

MADDE 32- (1) Aşağıdaki süreler muvazzaflık ve yedeklik hizmeti sürelerinden sayılmaz:

a) Firar, hava değişimi/izin tecavüzü suçları ile kısa süreli kaçma ve izin süresini geçirme disiplinsizliklerinde geçen süreler.

b) Mahkemelerin hükmettiği hapis cezalarının infazında geçen süreler.

c) 6413 sayılı Kanunda hizmetten sayılmayacağı açık olarak belirtilmiş disiplin cezaları.

ç) Kendilerini askerliğe elverişsiz hale getirmeye veya getirtmeye teşebbüs ettikleri mahkeme kararı ile sabit olanların yargılanmalarına esas eylemleri dolayısıyla ortaya çıkan rahatsızlıklar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması nedeniyle mahkeme tarafından haklarında tedaviye karar verilenlerin bu karar nedeniyle yatarak gördüğü tedaviler veya istirahatte ya da hava değişiminde geçirdikleri süreler.

Yedek subay veya yedek astsubay olmaya engel haller

MADDE 33- (1) Yedek subay veya yedek astsubay, yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı, yedek subay aday adayı veya yedek astsubay aday adayı iken;

a) 1632 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 926 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen suçlardan mahkûm olanlar,

b) Süresine bakılmaksızın kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar ile idari karar sonucu kamu hizmetlerinden çıkarılanlar,

c) Yedek subay veya yedek astsubaylardan askerlik hizmet süresini tamamlamadan çeşitli nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanlar,

ç) Yedek subay adayı veya yedek astsubay adaylarından Bakanlıkça bu konuda çıkarılan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde;

1) Disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle yedek subay veya yedek astsubay olması uygun görülmeyenler,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

2) Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevi şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar,

3) Yedek subay veya yedek astsubay eğitim ve öğretiminde başarı gösteremeyenler,

d) Subay, astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş veya er olarak görev yaparken askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlaki nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanlar,

askerlik hizmetini er statüsünde tamamlar. Bunların askerlik hizmeti erbaş ve erlerin hizmet süresi kadardır.

Katılış, statü değişikliği ve terhis

MADDE 34- (1) Sevk edilen yükümlülerin katılışları, birlik veya kurumlarınca Bakanlığa bildirilir.

(2) Terhis edilen yükümlüler için birlik komutanlığı veya kurum amirliğince terhis belgesi tanzim edilerek yükümlüye verilir ve kıta şahsi dosyası ile birlikte kayıtlı olduğu askerlik şubesine gönderilir.

(3) Askerlik hizmetini yapmakta iken yedek subay veya yedek astsubay olma hakkını veren öğrenim kurumlarından mezun olanların yedek subay veya yedek astsubay olarak statü değişikliği talepleri dikkate alınmaz.

Noksan hizmetlere ilişkin işlemler

MADDE 35- (1) Noksan hizmetli yükümlülere öncelikle 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmet süresinin tamamlanması maksadıyla askerlik şubesince tebligat yapılır. Tebligat tarihinden itibaren noksan hizmetini tamamlamak üzere iki aylık süre içerisinde askerlik şubesine müracaat etmeyenler hakkında 24 üncü maddede belirtilen bakayalara ilişkin hükümler uygulanır. Noksan hizmetin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Birinci fıkra kapsamında tebligat yapılmış olmasına rağmen iki aylık süre içerisinde askerlik şubesine müracaat etmeyenler, yakalanmaları için Bakanlıkça İçişleri Bakanlığına bildirilirler. Yakalananlar mesai saatleri içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Mesai saatleri dışında veya askerlik şubesinin bulunmadığı yerlerde yakalananlar ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhal serbest bırakılırlar.

Tutuklu ve hükümlü işlemleri

MADDE 36- (1) Askerlik hizmetine başlamadan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı, bir yıl ve daha az süreli hapis cezasına hükmedilenler ile 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentlerinde yazılı tedbirler veya adli para cezasına mahkûm edilen yükümlüler hakkında verilen ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır. Bu durumdakiler terhis edildikleri zaman serbest bırakılmayıp cezalarının çektirilmesi için kıta ve kurumlarınca buldukları yer Cumhuriyet savcılıklarına teslim edilirler.

(2) Bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilenler kıta ve kurumlarınca buldukları yer Cumhuriyet savcılıklarına teslim edilirler. Bunlardan askerlikle ilişkisi olanlara tahliyelerinde cezaevi idarelerince onbeş günlük süre içerisinde askerlik şubesine müracaat edecekleri tebliğ edilir ve buna ilişkin belge askerlik şubesine gönderilir. Askerlik şubelerine kendilerine tanınan süre içerisinde gelmeyenler hakkında bakaya hükümleri uygulanır.

(3) İnfazları geri bırakılan mahkûmiyetler için zamanaşımı işlemez.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

2) Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevi şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar,

3) Yedek subay veya yedek astsubay eğitim ve öğretiminde başarı gösteremeyenler,

d) Subay, astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş veya er olarak görev yaparken askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlaki nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanlar,

askerlik hizmetini er statüsünde tamamlar. Bunların askerlik hizmeti erbaş ve erlerin hizmet süresi kadardır.

Katılış, statü değişikliği ve terhis

MADDE 34- (1) Sevk edilen yükümlülerin katılışları, birlik veya kurumlarınca Bakanlığa bildirilir.

(2) Terhis edilen yükümlüler için birlik komutanlığı veya kurum amirliğince terhis belgesi tanzim edilerek yükümlüye verilir ve kıta şahsi dosyası ile birlikte kayıtlı olduğu askerlik şubesine gönderilir.

(3) Askerlik hizmetini yapmakta iken yedek subay veya yedek astsubay olma hakkını veren öğrenim kurumlarından mezun olanların yedek subay veya yedek astsubay olarak statü değişikliği talepleri dikkate alınmaz.

Noksan hizmetlere ilişkin işlemler

MADDE 35- (1) Noksan hizmetli yükümlülere öncelikle 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmet süresinin tamamlanması maksadıyla askerlik şubesince tebligat yapılır. Tebligat tarihinden itibaren noksan hizmetini tamamlamak üzere iki aylık süre içerisinde askerlik şubesine müracaat etmeyenler hakkında 24 üncü maddede belirtilen bakayalara ilişkin hükümler uygulanır. Noksan hizmetin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Birinci fıkra kapsamında tebligat yapılmış olmasına rağmen iki aylık süre içerisinde askerlik şubesine müracaat etmeyenler, yakalanmaları için Bakanlıkça İçişleri Bakanlığına bildirilirler. Yakalananlar mesai saatleri içerisinde en yakın askerlik şubesine getirilirler. Mesai saatleri dışında veya askerlik şubesinin bulunmadığı yerlerde yakalananlar ilgili kolluk kuvveti tarafından hazırlanan tutanağa istinaden derhâl serbest bırakılırlar.

Tutuklu ve hükümlü işlemleri

MADDE 36- (1) Askerlik hizmetine başlamadan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı, bir yıl ve daha az süreli hapis cezasına hükmedilenler ile 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentlerinde yazılı tedbirler veya adli para cezasına mahkûm edilen yükümlüler hakkında verilen ceza ve tedbirlerin yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır. Bu durumdakiler terhis edildikleri zaman serbest bırakılmayıp cezalarının çektirilmesi için kıta ve kurumlarınca buldukları yer Cumhuriyet savcılıklarına teslim edilirler.

(2) Bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedilenler kıta ve kurumlarınca buldukları yer Cumhuriyet savcılıklarına teslim edilirler. Bunlardan askerlikle ilişkisi olanlara tahliyelerinde cezaevi idarelerince onbeş günlük süre içerisinde askerlik şubesine müracaat edecekleri tebliğ edilir ve buna ilişkin belge askerlik şubesine gönderilir. Askerlik şubelerine kendilerine tanınan süre içerisinde gelmeyenler hakkında bakaya hükümleri uygulanır.

(3) İnfazları geri bırakılan mahkûmiyetler için zamanaşımı işlemez.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Diploma, sertifika ve ehliyet gibi belgeler

MADDE 37- (1) İlgili mevzuat hükümlerine uygun olarak alınmış bir diploma, sertifika veya ehliyet gibi belgelere sahip olan, bu Kanun hükümlerine göre silahlı altına alınan ve askerlik yükümlülüğünü yerine getirmekte olan erbaş ve erler, özel kanunlarda belirtilen koşullara uyulması şartıyla, yetkili komutanlık/amirliklerin onayı ile bu belgelerin kendilerine verdiği yetki kapsamındaki görevlerde çalıştırılabilir, mesleki hizmetlerin yürütülmesinde görevlendirilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yurt Dışı Erteleme ve Dövizle Askerlik

Yurt Dışı Erteleme

MADDE 38- (1) Yabancı ülkelerde;

a) Çalışma iznini de ihtiva eden oturma izni veya doğrudan çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatı ile bulunanlar,
b) Yabancı bandıralı gemilerde gemi adamı statüsünde bulunanlar,
c) İkamet eden çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar,
durumlarını ispata yarayan belgeler ile bağlı oldukları Türk konsolosluklarına başvurmaları halinde, bunların her türlü askerlik işlemleri, Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar ertelenebilir.

(2) Erteleme şartlarını haiz olmadıkları anlaşılanlar, erteleme süresi içinde herhangi bir takvim yılının yarısından fazlasını yurt içinde geçirenler, erteleme nedeni ortadan kalkanlar ile kendi istekleriyle erteleme hakkından vazgeçenlerin ertelemeleri iptal edilir.

Dövizle askerlik

MADDE 39- (1) Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınmış yabancı ülkelerde; iltica başvurusu dışında elde ettikleri çalışma iznini de ihtiva eden oturma izni veya doğrudan çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatını haiz olanlar ile bir iş sözleşmesine bağlı olarak, yabancı bandıralı gemilerde gemi adamı sertifikasında yazılı mesleğini icra edenlerden;

a) Yurt içinde geçirilen süreler hariç olmak üzere, en az üç yıl süre ile fiilen çalışsanlar,
b) Bakanlıkça verilecek uzaktan eğitimi alanlar,

durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı oldukları Türk konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları, 9 uncu maddedeki gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının her yılın ilk mesai günü tespit edilen döviz alış kuruna göre Avro veya karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını başvuru tarihinde peşin ödemeleri halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Uzaktan eğitime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Yurt dışında ikamet eden ve çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunmaları halinde çalışma şartı aranmadan birinci fıkrada belirtilen esaslara göre bu madde hükümlerinden yararlandırılır.

(3) Dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere yaptıkları başvuruları kabul edilenlerden;

a) Ödemeleri gereken yabancı ülke parasını ödemeyenler,
b) Ücret veya maaşları yurt içinden transfer edilenler,
c) Yabancı ülkelerde resmi görevle bulunanlar,
ç) Dövizle askerlik hizmeti dışında diğer statülerde fiili askerlik hizmetine başlamış olanlar,
d) Oturma veya çalışma iznini iltica nedeniyle aldığı anlaşılanlar,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Diploma, sertifika ve ehliyet gibi belgeler

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerine göre silahaltına alınan ve askerlik yükümlülüğünü yerine getirmekte olan erbaş ve erlerden ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak alınmış bir diploma, sertifika veya ehliyet gibi belgelere sahip olanlar özel kanunlarda belirtilen koşullara uyulması şartıyla, yetkili komutanlık/amirliklerin onayı ile bu belgelerin kendilerine verdiği yetki kapsamındaki görevlerde çalıştırılabilir, mesleki hizmetlerin yürütülmesinde görevlendirilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yurt Dışı Erteleme ve Dövizle Askerlik

Yurt dışı erteleme

MADDE 38- (1) Yabancı ülkelerde;

a) Çalışma iznini de ihtiva eden oturma izni veya doğrudan çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatı ile bulunurlar,
b) Yabancı bandıralı gemilerde gemi adamı statüsünde bulunurlar,
c) İkamet eden çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar, durumlarını ispata yarayan belgeler ile bağlı oldukları Türk konsolosluklarına başvurmaları hâlinde, bunların her türlü askerlik işlemleri, Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak 35 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar ertelenebilir.

(2) Erteleme şartlarını haiz olmadıkları anlaşılınlar, erteleme süresi içinde herhangi bir takvim yılının yansından fazlasını yurt içinde geçirenler, erteleme nedeni ortadan kalkanlar ile kendi istekleriyle erteleme hakkından vazgeçenlerin ertelemeleri iptal edilir.

Dövizle askerlik

MADDE 39- (1) Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınmış yabancı ülkelerde; iltica başvurusu dışında elde ettikleri çalışma iznini de ihtiva eden oturma izni veya doğrudan çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatını haiz olanlar ile bir iş sözleşmesine bağlı olarak yabancı bandıralı gemilerde gemi adamı sertifikasında yazılı mesleğini icra edenlerden;

a) Yurt içinde geçirilen süreler hariç olmak üzere, en az üç yıl süre ile fiilen çalışınlar,
b) Bakanlıkça verilecek uzaktan eğitimi alanlar,

durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı oldukları Türk konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları, 9 uncu maddedeki gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca her yılın ilk mesai günü tespit edilen döviz alış kuruna göre Avro veya karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını başvuru tarihinde peşin ödemeleri hâlinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Uzaktan eğitime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Yurt dışın ikamet eden ve çok vatandaşlık hakkına sahip olanlar en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunmaları hâlinde çalışma şartı aranmadan birinci fıkrada belirtilen esaslara göre bu madde hükümlerinden yararlandırılır.

(3) Dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere yaptıkları başvuruları kabul edilenlerden;

a) Ödemeleri gereken yabancı ülke parasını ödemeyenler,
b) Ücret veya maaşları yurt içinden transfer edilenler,
c) Yabancı ülkelerde resmî görevle bulunurlar,
ç) Dövizle askerlik hizmeti dışında diğere statülerde fiili askerlik hizmetine başlamış olanlar,
d) Oturma veya çalışma iznini iltica nedeniyle aldığı anlaşılınlar,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

e) Müracaatına ait belgelerde sahtecilik veya resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunarak idareyi yanıltmak suretiyle dövizle askerlik başvurusunda bulunduğu anlaşılınlar,

f) Yararlanma şartlarından herhangi birini taşımadıkları sonradan tespit edilenler, dövizle askerlik hizmetinden faydalanamazlar. Bu durumda bulunan yükümlülerin müracaatları Bakanlık tarafından iptal edilir.

(4) Başvuruları iptal edilenlerin, ödemede bulunmalarına rağmen başvuru işlemleri tamamlanmamış olanların, fazla ödemede bulunduğu anlaşılınların ödemiş olduğu tutarlar talepleri halinde kendilerine, vekillerine veya mirasçılarına iade tarihindeki kura göre Türk lirası olarak yurt içinde gösterecekleri banka hesabına iade edilir. Ödeme ve başvuru işlemlerini tamamladıktan sonra dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılmalarını talep edenlere, askerliğe elverişsiz hale gelenlere, vefat edenlere, Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilenler ile Türk vatandaşlığını kaybedenlere geri ödeme yapılmaz.

(5) Ödeme ve başvuru işlemlerini tamamladıktan sonra dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılmalarını talep edenlerin istekleri kabul edilmez.

(6) Üçüncü fıkranın (e) bendi kapsamında başvuruları Bakanlık tarafından iptal edilenler yeniden dövizle askerlik hizmetinden faydalanma şartlarını taşıyalar dahi bu madde kapsamından faydalanamazlar.

(7) Yapılan ödemeler, Dışişleri Bakanlığınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Hazine adına açılacak özel döviz hesabına Avro olarak kaydedilir. Bu tutarlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca transfer tarihindeki döviz alış kuru üzerinden Türk lirasına çevrilerek Hazine ve Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(8) Döviz tahsilatı ve özel döviz hesabına aktarılması ile ilgili oluşacak transfer ücreti ve diğer masraflar yurt dışı temsilcilikler tarafından yükümlülerden tahsil edilir. Transfer ücreti ve diğer masraflar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Dışişleri Bakanlığınca belirlenir.

(9) Mülga 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun uygulamaları gereğince dövizle askerlik kapsamından çıkarılanlar, bu Kanun kapsamında yeniden dövizle askerlik hizmetinden yararlanamazlar. Kapsamdan çıkarılanlar ile aynı Kanuna göre işlem görmüş olanların ödemiş oldukları dövizlerin geri ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(10) Bu madde kapsamında dövizle askerlik hizmetinden faydalanmak isteyenlerin işlemlerinin yapılmasında yetki ve sorumluluk Dışişleri Bakanlığındadır.

(11) Seferberlik ve savaş halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sağlanan Haklar ve Yaptırımlar

Sağlanan haklar

MADDE 40- (1) Muvazaflık hizmetini, 9 uncu madde kapsamında yerine getirenler hariç olmak üzere, erbaş ve er olarak yapanlara aşağıda belirtilen haklar sağlanır.

a) Muhtaç asker ailelerine yapılan yardım miktarı aylık net asgari ücret tutarının yüzde ellisinden az olamaz.

b) Hizmetini tamamlayanlara; askeri öğrenci, dış kaynaktan muvazaf subay/astsubay, sözleşmeli subay/astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş/er temininde, sınav tam notunun yüzde yirmisine kadar ilave puan verilebilir. Bunlardan meslek yüksekokulu veya meslek lisesi mezunu olanlara sınav tam notunun yüzde yirmi beşine kadar ilave puan verilebilir.

c) Toplu Konut İdaresinin yaptığı konutların tahsisinde, kendi üzerine kayıtlı konutu olmayanlar, öncelikli istifade ettirilebilir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Müracaatına ait belgelerde sahtecilik yapmak veya resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunarak idareyi yanıltmak suretiyle dövizle askerlik başvurusunda bulunduğu anlaşılanlar,

f) Yararlanma şartlarından herhangi birini taşımadıkları sonradan tespit edilenler,

dövizle askerlik hizmetinden faydalanamazlar. Bu durumda bulunan yükümlülerin müracaatları Bakanlık tarafından iptal edilir.

(4) Başvuruları iptal edilenlerin, ödemede bulunmalarına rağmen başvuru işlemleri tamamlanmamış olanların, fazla ödemede bulunduğu anlaşılanların ödemiş olduğu tutarlar talepleri hâlinde kendilerine, vekillerine veya mirasçılarına iade tarihindeki kura göre Türk lirası olarak yurt içinde gösterecekleri banka hesabına iade edilir. Ödeme ve başvuru işlemlerini tamamladıktan sonra dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılmalarını talep edenlere, askerliğe elverişsiz hale gelenlere, vefat edenlere, Türk vatandaşlığından çıkmalarına izin verilenler ile Türk vatandaşlığını kaybedenlere geri ödeme yapılmaz.

(5) Ödeme ve başvuru işlemlerini tamamladıktan sonra dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılmalarını talep edenlerin istekleri kabul edilmez.

(6) Üçüncü fıkranın (e) bendi kapsamında başvuruları Bakanlık tarafından iptal edilenler yeniden dövizle askerlik hizmetinden faydalanma şartlarını taşısalar dahi bu madde hükümlerinden faydalanamazlar.

(7) Yapılan ödemeler, Dışişleri Bakanlığınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Hazine adına açılacak özel döviz hesabına Avro olarak kaydedilir. Bu tutarlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca transfer tarihindeki döviz alış kuru üzerinden Türk lirasına çevrilerek Hazine ve Maliye Bakanlığınca Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(8) Döviz tahsilatı ve özel döviz hesabına aktarılması ile ilgili oluşacak transfer ücreti ve diğer masraflar yurt dışı temsilcilikler tarafından yükümlülerden tahsil edilir. Transfer ücreti ve diğer masraflar, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Dışişleri Bakanlığınca belirlenir.

(9) Mülga 21/6/1927 tarihi ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa göre dövizle askerlik kapsamından çıkarılanlar, bu Kanun kapsamında yeniden dövizle askerlik hizmetinden yararlanamazlar. Kapsamdan çıkarılanlar ile aynı Kanuna göre işlem görmüş olanların ödemiş oldukları dövizlerin geri ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(10) Bu madde kapsamında dövizle askerlik hizmetinden faydalanmak isteyenlerin işlemlerinin yapılmasında yetki ve sorumluluk Dışişleri Bakanlığındadır.

(11) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sağlanan Haklar ve Yaptırımlar

Sağlanan haklar

MADDE 40- (1) Muvazzaflık hizmetini, 9 uncu madde kapsamında yerine getirenler hariç olmak üzere, erbaş ve er olarak yapanlara aşağıda belirtilen haklar sağlanır:

a) Muhtaç asker ailelerine yapılan yardım miktarı aylık net asgari ücret tutarının yüzde ellisine kadar artırılabilir.

b) Hizmetini tamamlayanlara; askeri öğrenci, dış kaynaktan muvazzaf subay/astsubay, sözleşmeli subay/astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş/er temininde, sınav tam notunun yüzde yirmisine kadar ilave puan verilebilir. Bunlardan meslek yüksekokulu veya meslek lisesi mezunu olanlara sınav tam notunun yüzde yirmi beşine kadar ilave puan verilebilir.

c) Toplu Konut İdaresinin yaptığı konutların tahsisinde, kendi üzerine kayıtlı konutu olmayanlar, öncelikli istifade ettirilebilir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ç) Hizmette geçen süre içinde kamunun ve belediyelerin işlettiği deniz ve şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanır.

d) Hizmette geçen süre içinde müze ve ören yeri gibi yerlerden ücretsiz yararlanır.

(2) 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler hakkında birinci fıkranın (a) bendi uygulanmaz.

(3) 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edip bu sürenin sonunda terhis olanlardan, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında hizmet borçlanması talebinde bulunanların; 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında geçmiş olan sürelerin taleplerinde 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre prime esas günlük kazanç alt sınırının % 32'si ile çarpımı neticesinde hesaplanacak kısmı, borcun Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca Bakanlığa tebliğ edildiği tarihi takip eden üç ay içinde ilgili Bakanlıkça ödenir.

(4) Teknik bilimler meslek yüksekokulu ve meslek lisesi mezunları ile tarım, turizm ve mevsimlere bağlı sektörlerde faaliyet gösteren yükümlülerin askere sevki Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç ve önceliklerine göre mesleklerine uygun sınıflandırma ve istedikleri celp döneminde silahaltına alınma taleplerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Yaptırımlar

MADDE 41- (1) Bu Kanun kapsamında kendilerine tanınan erteleme süreleri dikkate alınmak şartıyla askerlik yükümlülüğünü yerine getirmeyen öğrencilerin kayıtları askerlik hizmetini yerine getirene kadar Bakanlığın talebi üzerine ilgili orta ve yükseköğretim kurumlarında geçici olarak dondurulur. Bu şekilde kayıtları dondurulanlardan herhangi bir harç veya öğrenim katkı payı alınmaz.

(2) Yoklama kaçakları ve bakayalar ile barışta tatbikat ve ferdi seferberlik eğitimi bakayaları kamu veya özel hizmete alınamazlar. Bunları kamu veya özel hizmete alanlar hakkında askerlik şubelerince mahallin Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(3) Yoklama çaçağı, saklı ve bakayalar ile barışta tatbikat ve ferdi seferberlik eğitimi bakayalarına 24 üncü maddede hükmedilen yaptırımlar uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Askerlik Muafiyeti

Yükümlüler, kamu görevlileri ve sivillerden hayatını kaybedenlerin yakınlarının muafiyet hakları

MADDE 42- (1) Askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, hakkında gaiplik kararı verilen, maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanlar ile terhis edildikten sonra askerlik hizmetinin sebep ve tesiri ile hayatını kaybettiği mahkeme kararı ile sabit olanların;

a) Baba ve annesinin müşterek olarak talep ettiği veya baba ya da annesinden biri ölmüş ise sağ olanın talep ettiği kardeşlerinden biri, istekli olmadıkça silahaltına alınmaz veya silahaltında ise terhis edilir,

b) Baba ve annenin müştereken anlaşamadıkları veya her ikisinin de ölmüş olması durumunda; öncelikle silahaltında olan kardeşi var ise istekli olması halinde terhis edilir, silahaltında kardeşi yok ise veya silahaltındaki kardeşi terhis olmak istemez ise askerlik hizmet sırası gelen ilk kardeş istekli olmadıkça silahaltına alınmaz.

(2) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybedenlerden;

a) Askerlik hizmetini yerine getirmekte olan yükümlüler ile 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamına giren sivillerin kendilerinden olma çocukları ile aynı anne ve babadan olma kardeşlerinin tamamı,

b) 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemlere, görevi olmadığı halde mukavemet ederken şehit olanların kendinden olma erkek çocukları ile aynı anne ve babadan kardeşlerinin tamamı,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ç) Hizmette geçen süre içinde kamunun ve belediyelerin işlettiği deniz ve şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanır.

d) Hizmette geçen süre içinde müze ve ören yeri gibi yerlerden ücretsiz yararlanır.

(2) 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler hakkında birinci fıkranın (a) bendi uygulanmaz.

(3) 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edip bu sürenin sonunda terhis olanlardan, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında hizmet borçlanması talebinde bulunanların; 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında geçmiş olan sürelerin taleplerinde 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre prime esas günlük kazanç alt sınırının % 32'si ile çarpımı neticesinde hesaplanacak kısmı, borcun Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca Bakanlığa tebliğ edildiği tarihi takip eden üç ay içinde ilgili Bakanlıkça ödenir.

(4) Teknik bilimler meslek yüksekokulu ve meslek lisesi mezunları ile tarım, turizm ve mevsimlere bağlı sektörlerde faaliyet gösteren yükümlülerin askere sevkli Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç ve önceliklerine göre mesleklerine uygun sınıflandırma ve istedikleri celp döneminde silahaltına alınma taleplerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Yaptırımlar

MADDE 41- (1) Bu Kanun kapsamında kendilerine tanınan erteleme süreleri dikkate alınmak şartıyla askerlik yükümlülüğünü yerine getirmeyen öğrencilerin kayıtları askerlik hizmetini yerine getirene kadar Bakanlığın talebi üzerine ilgili orta ve yükseköğretim kurumlarınca geçici olarak dondurulur. Bu şekilde kayıtları dondurulanlardan herhangi bir harç veya öğrenim katkı payı alınmaz.

(2) Yoklama kaçakları ve bakayalar ile barışta tatbikat ve ferdi seferberlik eğitimi bakayaları kamu hizmetine veya özel hizmete alınmazlar. Bunları kamu hizmetine veya özel hizmete alanlar hakkında askerlik şubelerince mahallin Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(3) Yoklama kaçağı, saklı ve bakayalar ile barışta tatbikat ve ferdi seferberlik eğitimi bakayalarına 24 üncü maddede yer alan yaptırımlar uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Askerlik Muafiyeti

Yükümlüler, kamu görevlileri ve sivillerden hayatını kaybedenlerin yakınlarının muafiyet hakları

MADDE 42- (1) Askerlik hizmetini yerine getirmekte iken ölen, hakkında gaiplik kararı verilen, maluliyet aylığı bağlanmasını gerektirecek biçimde malul olanlar ile terhis edildikten sonra askerlik hizmetinin sebep ve tesiri ile hayatını kaybettiği mahkeme kararı ile sabit olanların;

a) Baba ve annesinin müşterek olarak talep ettiği veya baba ya da annesinden biri ölmüş ise sağ olanın talep ettiği kardeşlerinden biri, istekli olmadıkça silahaltına alınmaz veya silahaltında ise terhis edilir,

b) Baba ve annenin müştereken anlaşımadıkları veya her ikisinin de ölmüş olması durumunda; öncelikle silahaltında olan kardeşi var ise istekli olması hâlinde terhis edilir, silahaltında kardeşi yok ise veya silahaltındaki kardeşi terhis olmak istemez ise askerlik hizmet sırası gelen ilk kardeş istekli olmadıkça silahaltına alınmaz.

(2) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybedenlerden;

a) Askerlik hizmetini yerine getirmekte olan yükümlüler ile 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamına giren sivillerin kendilerinden olma çocukları ile aynı anne ve babadan olma kardeşlerinin tamamı,

b) 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemlere, görevi olmadığı hâlde mukavemet ederken şehit olanların kendinden olma erkek çocukları ile aynı anne ve babadan kardeşlerinin tamamı,

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

c) Güvenlik korucuları dahil kamu görevlilerinin kendilerinden olma çocuklarının tamamı ile aynı anne ve babadan olma kardeşlerinden biri,

istekli olmadıkça silahaltına alınmaz ve silahaltındakiler istekleri halinde terhis edilir. Kardeşlerden hangisinin askerlik hizmetinden muaf tutulacağı birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen usule göre belirlenir. Kardeşlerden muafiyet kapsamına girmeyenler ile muafiyet kapsamına girmekle birlikte bu muafiyetten yararlanmak istemeyenlerin askerlik hizmetini yerine getireceği yerler Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bu madde hükümleri seferberlik ve savaş halinde uygulanmaz.

Vatandaşlığa sonradan alınanlara uygulanacak erteleme ve muafiyet

MADDE 43- (1) Türk vatandaşlığını sonradan kazananlar askerliklerini, vatandaşlığı kazandığı tarihteki yaş ve öğrenim durumlarına göre o yıl askerlik çağına giren yükümlüler gibi yaparlar. Bunlardan Türk vatandaşlığına alınmadan önce gelmiş oldukları ülkelerde askerlik yaptıklarını veya askerlik hizmetini yerine getirmiş sayıldıklarını belgeleyenler ile vatandaşlığa alındıkları yıl yirmiiki ve daha büyük yaşta olanlar askerlik yapmış sayılırlar. Bunların askerlikleri, istekleri halinde vatandaşlığa alındıkları tarihten itibaren iki yıl süreyle ertelenir. Ertelemelerinin sona ereceği yıl yoklamaları yapılarak o yıl askerlik çağına giren doğumlarla işlem görürler. Bunlar, seferberlik halinde ihtiyaca göre askere sevk edilebilirler.

(2) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybettikten sonra yeniden Türk vatandaşlığını kazananların askerlik işlemleri, önceki askerlik safahatları dikkate alınarak bu Kanunun durumlarına uyan hükümlerine göre yürütülür.

(3) Bu madde hükümlerinden soybağına bağlı olarak Türk vatandaşlığına sonradan alınanlar yararlanamaz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde askerlik yapanlar

MADDE 44- (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kanunlarına göre zorunlu askerlik hizmetini yerine getirdiklerini belgelendiren Türk vatandaşları bu Kanun hükümlerine göre askerlik yapmış sayılırlar.

Özel durumlarda muafiyet ve erteleme

MADDE 45- (1) İki ülkeden birinde yapılan askerlik hizmetinin sayılmasına dair ikili anlaşmalar kapsamında askerlik hizmetinden muaf tutulacak ya da ertelenecek yükümlülerin işlemleri anlaşma hükümlerine göre yürütülür. Yapılan anlaşmalar kapsamında uygulanacak muafiyet ve ertelemeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Barışta, olağanüstü hal veya seferberlik hallerinde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllüler, Cumhurbaşkanınca belirlenen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulur.

Askeri okullardan ayrılanlar

MADDE 46- (1) Askeri öğrenci olarak okudukları Milli Savunma Üniversitesi ve diğer üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından ilişkisi kesilenlerin, bu okullarda ay olarak okudukları sürenin üçte biri muvazaflık hizmetinden sayılır. Askerlik hizmetinden sayılan sürenin erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılaması halinde bunlar askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır.

(2) Birinci fıkra kapsamındakilerden yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı olma hakkı bulunanlar, istekli olmaları ve aday seçilmeleri halinde daha önceki hizmet süreleri dikkate alınmaksızın yedek subay veya yedek astsubayların hizmet süresine tabi tutulur.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Güvenlik korucuları dâhil kamu görevlilerinin kendilerinden olma çocuklarının tamamı ile aynı anne ve babadan olma kardeşlerinden biri,

istekli olmadıkça silahlı hizmete alınmaz ve silahlı hizmetteki istekleri hâlinde terhis edilir. Kardeşlerden hangisinin askerlik hizmetinden muaf tutulacağı birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen usule göre belirlenir. Kardeşlerden muafiyet kapsamına girmeyenler ile muafiyet kapsamına girmekle birlikte bu muafiyetten yararlanmak istemeyenlerin askerlik hizmetini yerine getireceği yerler Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bu madde hükümleri seferberlik ve savaş hâlinde uygulanmaz.

Vatandaşlığa sonradan alınanlara uygulanacak erteleme ve muafiyet

MADDE 43- (1) Türk vatandaşlığını sonradan kazananlar askerliklerini, vatandaşlığı kazandığı tarihteki yaş ve öğrenim durumlarına göre o yıl askerlik çağına giren yükümlüler gibi yaparlar. Bunlardan Türk vatandaşlığına alınmadan önce gelmiş oldukları ülkelerde askerlik yaptıklarını veya askerlik hizmetini yerine getirmiş sayıldıklarını belgeleyenler ile vatandaşlığa alındıkları yıl yirmiiki ve daha büyük yaşta olanlar askerlik yapmış sayılırlar. Bunların askerlikleri, istekleri hâlinde vatandaşlığa alındıkları tarihten itibaren iki yıl süreyle ertelenir. Ertelemelerinin sona ereceği yıl yoklamaları yapılarak o yıl askerlik çağına giren doğumlarla işlem görürler. Bunlar, seferberlik hâlinde ihtiyaca göre askere sevk edilebilirler.

(2) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybettikten sonra yeniden Türk vatandaşlığını kazananların askerlik işlemleri, önceki askerlik safahatları dikkate alınarak bu Kanunun durumlarına uyan hükümlerine göre yürütülür.

(3) Bu madde hükümlerinden soybağına bağlı olarak Türk vatandaşlığına sonradan alınanlar yararlanamaz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde askerlik yapanlar

MADDE 44- (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kanunlarına göre zorunlu askerlik hizmetini yerine getirdiklerini belgelendiren Türk vatandaşları bu Kanun hükümlerine göre askerlik yapmış sayılırlar.

Özel durumlarda muafiyet ve erteleme

MADDE 45- (1) İki ülkeden birinde yapılan askerlik hizmetinin sayılmasına dair ikili anlaşmalar kapsamında askerlik hizmetinden muaf tutulacak ya da ertelenecek yükümlülerin işlemleri anlaşma hükümlerine göre yürütülür. Yapılan anlaşmalar kapsamında uygulanacak muafiyet ve ertelemeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Barışta, olağanüstü hal veya seferberlik hallerinde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan, Cumhurbaşkanınca gerekli görülen sahalarda özel olarak görevlendirilen gönüllüler, Cumhurbaşkanınca belirlenen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulur.

Askeri okullardan ayrılanlar

MADDE 46- (1) Askeri öğrenci olarak okudukları Milli Savunma Üniversitesi ve diğer üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarından ilişkisi kesilenlerin, bu okullarda ay olarak okudukları sürenin üçte biri muvazaflık hizmetinden sayılır. Askerlik hizmetinden sayılan sürenin erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılaması hâlinde bunlar askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır.

(2) Birinci fıkra kapsamındakilerden yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı olma hakkı bulunanlar, istekli olmaları ve aday seçilmeleri hâlinde daha önceki hizmet süreleri dikkate alınmaksızın yedek subay veya yedek astsubayların hizmet süresine tabi tutulur.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ONUNCU BÖLÜM

Tazminat ve Tedaviye İlişkin Hükümler

Tazminat

MADDE 47- (1) Bu Kanun kapsamında askerlik yükümlülüğünü yerine getirenlere; askere sevk edildiği tarihten geçerli olmak üzere; erbaş ve erler için askerlik hizmet süresinin bitiş tarihine, yedek subay veya yedek astsubaylar için sınıf okulunda geçen sürenin bitiş tarihine kadar ölenler ile sakatlanma sebebiyle süresinden önce terhis edilenlerden veya süresinde terhis edilmiş olsa bile yapılan tedaviye rağmen askerliğe elverişsiz hale gelecek şekilde sakatlanmış olanlardan, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 5510 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmaması veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla; ölenlerin dul ve yetimlerine 400.000 gösterge rakamının, sakatlananlara ise Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre tespit edilecek sakatlık derecelerine göre aşağıda belirlenen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar kadar, bir defaya mahsus olmak üzere tazminat ödenir. Ancak, tazminata konu durumun gerçekleştiği tarihte bakaya, firar, hava değişimi/izin tecavüzünde bulunanlar ile kendini askerliğe yaramayacak hale getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile yapmak suçundan hüküm giyenlerin, suça konu eylemleri sonucu ölüm ve sakatlanma nedeniyle ve intihar sonucu meydana gelen ölüm ve sakatlanma olaylarında bu ödeme yapılmaz. Bu tazminattan damga vergisi dışında herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz ve bu tazminat haczedilemez. Tazminatın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Sakatlık Derecesi

Ödenecek Tazminat

Göstergesi

1	400.000
2	360.000
3	330.000
4	300.000
5	270.000
6	240.000

(2) Vatani görevini yapmakta iken barışta ve savaşta, yurt içinde ve yurt dışında, görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı, bir saldırıya veya kazaya uğrayanlardan sağlık kurumlarında tedavisi devam edenlere, olay/kaza tarihinden itibaren 36 ayı geçmemek üzere, terhislerini takip eden aybaşından itibaren ve tedavi gördüğü sağlık kurumunca düzenlenen “tedavisinin devam ettiğini belirtir” sağlık kurul raporuna istinaden;

a) Erbaş ve erlere, görevdeki uzman çavuşun (1 yıllık, karargâhta görevli, bekar) aldığı net maaşın üçte ikisi (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç),

b) Yedek subaylara, görevdeki emsali yedek subayın (karargâhta görevli, bekar) net maaşının üçte ikisi (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç),

c) Yedek astsubaylara, görevdeki emsali yedek astsubayın (karargâhta görevli, bekar) net maaşının üçte ikisi (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç),

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ONUNCU BÖLÜM Tazminat ve Tedaviye İlişkin Hükümler

Tazminat

MADDE 47- (1) Bu Kanun kapsamında askerlik yükümlülüğünü yerine getirenlere; askere sevk edildiği tarihten geçerli olmak üzere; erbaş ve erler için askerlik hizmet süresinin bitiş tarihine, yedek subay veya yedek astsubaylar için sınıf okulunda geçen sürenin bitiş tarihine kadar ölenler ile sakatlanma sebebiyle süresinden önce terhis edilenlerden veya süresinde terhis edilmiş olsa bile yapılan tedaviye rağmen askerliğe elverişsiz hale gelecek şekilde sakatlanmış olanlardan, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 5510 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmaması veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla; ölenlerin dul ve yetimlerine 400.000 gösterge rakamının, sakatlananlara ise Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre tespit edilecek sakatlık derecelerine göre aşağıda belirlenen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar kadar, bir defaya mahsus olmak üzere tazminat ödenir. Ancak, tazminata konu durumun gerçekleştiği tarihte bakaya, firar, hava değişimi/izin tecavüzünde bulunanlar ile kendini askerliğe yaramayacak hale getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile yapmak suçundan hüküm giyenlerin, suça konu eylemleri sonucu ölüm ve sakatlanma nedeniyle ve intihar sonucu meydana gelen ölüm ve sakatlanma olaylarında bu ödeme yapılmaz. Bu tazminattan damga vergisi dışında herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz ve bu tazminat haczedilemez. Tazminatın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Sakatlık Derecesi

Ödenecek Tazminat

Göstergesi

1	400.000
2	360.000
3	330.000
4	300.000
5	270.000
6	240.000

(2) Vatani görevini yapmakta iken barışta ve savaşta, yurt içinde ve yurt dışında, görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı, bir saldırıya veya kazaya uğrayanlardan sağlık kurumlarında tedavisi devam edenlere, olay/kaza tarihinden itibaren 36 ayı geçmemek üzere, terhislerini takip eden ay başından itibaren ve tedavi gördüğü sağlık kurumunca düzenlenen “tedavisinin devam ettiğini belirtir” sağlık kurul raporuna istinaden;

a) Erbaş ve erlere, görevdeki uzman çavuşun (1 yıllık, karargâhta görevli, bekâr) aldığı net maaşın üçte ikisi (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs’a Gönderilecek Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç).

b) Yedek subaylara, görevdeki emsali yedek subayın (karargâhta görevli, bekâr) net maaşının üçte ikisi (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç),

c) Yedek astsubaylara, görevdeki emsali yedek astsubayın (karargâhta görevli, bekâr) net maaşının üçte ikisi (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç),

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

her ay sağlık yardımı olarak, bağlı olduğu Bakanlık ve İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili bütçe tertibinden ödenir. Bu ödemedeki sigorta primi dahil hiçbir kesinti yapılmaz ve tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez. Olay/kaza durumu, keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanılmaktan, her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek maksadından doğmuş olursa sağlık yardımı ödenmez.

(3) Tedavisi devam edenlerden;

a) 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi kapsamında vazife malülü ya da mülga 64 üncü maddesi kapsamında harp malülü aylığı bağlananlar ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesi kapsamında vazife/harp malülü aylığı bağlanana aylık bağlanma tarihini takip eden aybaşından itibaren,

b) Malüllük durumu oluşmaksızın tedavisi kesin işlemlerle sağlık kurulu raporu ile sonlandırılanlara, raporunu takip eden aybaşından itibaren,

sağlık yardımı ödemesi sonlandırılır. Tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Türk Silahlı Kuvvetlerinden Ayrılan Çeşitli Statüdeki Personel İşlemleri

Muvazzaf ve sözleşmeli subay veya astsubaylar ile uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve eriken ayrılanlar

MADDE 48- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan veya ilişkisi kesilenlerin hizmette geçen sürelerinin askerlik hizmetinden sayılmasına ilişkin esaslar şunlardır:

a) Türk Silahlı Kuvvetleri adına okudukları Milli Savunma Üniversitesi ve diğer üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullardan mezun olmayı müteakip muvazzaf subay ve astsubay nasedilenlerin, bu okullarda ay olarak geçen sürelerinin üçte biri ile muvazzaf subay ve astsubaylıkta geçen sürelerinin tamamı,

b) Dış kaynaktan temin edilen muvazzaf subay ve astsubaylar ile bunların adaylarından deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların temel eğitimde ve muvazzaf subay ve astsubaylıkta ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri, deneme süresi sonrasında geçen sürelerinin tamamı,

c) Sözleşmeli subay veya sözleşmeli astsubayların ve bunların adaylarının ön sözleşme ve sözleşme sürelerinin toplamının üçte biri,

ç) Uzman erbaşların sözleşme döneminde ay olarak geçen sürelerinin üçte biri,

d) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adaylarından, ön sözleşme ve sözleşme döneminde ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri,

e) Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan statülerde istihdam edilmek üzere temini silahaltında iken gerçekleştirilen yükümlülerin silahaltında geçirilen sürelerin tamamı, askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Sayılan hizmet süresi erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılayanlar askerlik hizmetini yapmış sayılır. Hizmet süresini karşılamayanların eksik kalan süreleri, erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresi esas alınarak, bu Kanun hükümlerine göre erbaş ve er olarak tamamlattılır.

(3) Yedek subay veya yedek astsubay adayı olma hakkı bulunanlar, yedek subay veya yedek astsubay olmaya istekli olmaları ve yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı seçilmeleri halinde daha önceki hizmet süreleri dikkate alınmaksızın yedek subay veya yedek astsubayların hizmet süresine tabi tutulur.

(4) Sözleşmesi feshedilen uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin varsa kalan askerlik hizmeti, ilgilinin ilişkisi kesilmeden, Bakanlıkça belirlenecek birliklerde erbaş ve er olarak tamamlattırılır.

(5) Özel kanunlarda yer alan askerlik yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerden bu Kanuna aykırı olanlar uygulanmaz.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

her ay sağlık yardımı olarak, bağlı olduğu Bakanlık ve İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili bütçe tertibinden ödenir. Bu ödemedeki sigorta primi dâhil hiçbir kesinti yapılmaz ve tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez. Olay/kaza durumu, keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanılmaktan, her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek maksadından doğmuş olursa sağlık yardımı ödenmez.

(3) Tedavisi devam edenlerden;

a) 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi kapsamında vazife malulü ya da mülga 64 üncü maddesi kapsamında harp malulü aylığı bağlananlar ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesi kapsamında vazife/harp malulü aylığı bağlanana aylık bağlanma tarihini takip eden ay başından itibaren,

b) Malullük durumu oluşmaksızın tedavisi kesin işlemlerle sağlık kurulu raporu ile sonlandırılanlara, raporunu takip eden ay başından itibaren,

sağlık yardımı ödemesi sonlandırılır. Tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Türk Silahlı Kuvvetlerinden Ayrılan Çeşitli Statüdeki Personel İşlemleri

Muvazzaf ve sözleşmeli subay veya astsubaylar ile uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve eriken ayrılanlar

MADDE 48- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan veya ilişkisi kesilenlerin hizmette geçen sürelerinin askerlik hizmetinden sayılmasına ilişkin esaslar şunlardır:

a) Türk Silahlı Kuvvetleri adına okudukları Milli Savunma Üniversitesi ve diğer üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullardan mezun olmayı müteakip muvazzaf subay ve astsubay nasbedilenlerin, bu okullarda ay olarak geçen sürelerinin üçte biri ile muvazzaf subay ve astsubaylıkta geçen sürelerinin tamamı,

b) Dış kaynaktan temin edilen muvazzaf subay ve astsubaylar ile bunların adaylarından deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların temel eğitimde ve muvazzaf subay ve astsubaylıkta ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri, deneme süresi sonrasında geçen sürelerinin tamamı,

c) Sözleşmeli subay veya sözleşmeli astsubayların ve bunların adaylarının ön sözleşme ve sözleşme sürelerinin toplamının üçte biri,

ç) Uzman erbaşların sözleşme döneminde ay olarak geçen sürelerinin üçte biri,

d) Sözleşmeli erbaş ve erler ile sözleşmeli er adaylarından, ön sözleşme ve sözleşme döneminde ay olarak hizmette geçen sürelerinin üçte biri,

e) Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan statülerde istihdam edilmek üzere temini silahaltında iken gerçekleştirilen yükümlülerin silahaltında geçirilen sürelerin tamamı, askerlik hizmetinden sayılır.

(2) Sayılan hizmet süresi erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresini karşılayanlar askerlik hizmetini yapmış sayılır. Hizmet süresini karşılamayanların eksik kalan süreleri, erbaş ve erlerin tabi olduğu hizmet süresi esas alınarak, bu Kanun hükümlerine göre erbaş ve er olarak tamamlattırılır.

(3) Yedek subay veya yedek astsubay adayı olma hakkı bulunanlar, yedek subay veya yedek astsubay olmaya istekli olmaları ve yedek subay adayı veya yedek astsubay adayı seçilmeleri hâlinde daha önceki hizmet süreleri dikkate alınmaksızın yedek subay veya yedek astsubayların hizmet süresine tabi tutulur.

(4) Sözleşmesi feshedilen uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin varsa kalan askerlik hizmeti, ilgilinin ilişkisi kesilmeden, Bakanlıkça belirlenecek birliklerde erbaş ve er olarak tamamlattırılır.

(5) Özel kanunlarda yer alan askerlik yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerden bu Kanuna aykırı olanlar uygulanmaz.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ONİKİNCİ BÖLÜM

Yedeklik Dönemi

Seferberlik kaynağı

MADDE 49- (1) Askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenlerle ayrılan personel seferberlik kaynağına alınır.

(2) Yedek personel seferberlik ve savaş halinde ihtiyaca göre askere sevk edilirler.

Yaş sınırı

MADDE 50- (1) Yedek personelden; yedek subay ve yedek astsubaylara 5434 sayılı Kanun, uzman erbaşlara 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu hükümleriyle belirlenen yaş sınırları esaslarına göre, erbaş ve erlere ise askerlik çağının sonuna kadar yükümlülük verilebilir.

Silahaltına çağırılma

MADDE 51- (1) Yedek personel seferberlik ve savaş hali, olağanüstü haller ile barış şartlarında tatbikat ve eğitim için kısmen veya tamamen çağrılabilirler.

(2) Ancak tatbikat veya eğitim için çağırılmış olanların tatbikat veya eğitim süresi kırkbeş günü geçemez. Seferberlik ve savaş hali durumu ile olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanınca lüzumu kadar uzatılabilir.

Sefer görev emri ve tebliği

MADDE 52- (1) Seferde görev alacak yedek personele bu görevlerinin barışta en son görev yaptığı birlik ve kurumlarca tebliği esastır. Birlik ve kurumlarca tebliğ edilemeyenler ile sonradan sefer görev emri verilenlerin tebliğ işlemleri askerlik şubelerince yapılır.

(2) Barışta tatbikat veya eğitim için askerlik şubesine çağrılan yedek personel askerlik şubesine gelerek silahaltı davetiyesini almak zorundadır.

Silahaltına alınan devlet memurları ve işçiler

MADDE 53- (1) Devlet memuru olan yedek personel silahaltına alındıklarında silahaltında buldukları sürece 657 sayılı Kanun gereğince izinli sayılır. Seferberlik ve savaş hali sona erdiğinde, bu personel barış zamanında görev yaptığı memuriyetin eşiti olan memuriyete geri döner. Barış zamanında seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerine katılıp terhis edilen devlet memurları atanmış olduğu memuriyete geri döner.

(2) İşçi olan yedek personelden silahaltına alınanlar için ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Silahaltına alınanların terfi ve kıyafetleri

MADDE 54- (1) Yedek subay ve yedek astsubayların terfilerine ilişkin usul ve esaslar hakkında, 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Yedek personel silahaltına alındıklarında askeri üniforma giymeye mecburdur.

Silahaltına alınan yükümlülerin devam eden ve biten adli kovuşturmaları

MADDE 55- (1) Seferberlik ve savaş halinde; silahaltına alınacak yedek personel ile muvazzaf olarak askerlik hizmetini yerine getiren yükümlülerden alt sınırı beş yıl hapis ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar hariç olmak üzere diğer bir suç ile sanık olanların yargılamaları veya mahkûm oldukları cezanın infazı terhis sonrasında bırakılır.

(2) Terhis sonrasında bırakılan bu süreler için dava ve ceza zamanaşımı süresi işlemez.

Celp, sevk, katılış ve bakayalar

MADDE 56- (1) Seferberlik ilan edildikten sonra birliğine askerlik şubesi vasıtasıyla gitmek isteyen yedek personelin sevk, askerlik şubesi başkanlıklarının sırasıyla mahalli ve merkezi planlama kapsamında icra edeceği faaliyetler ile sağlanır.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ONİKİNCİ BÖLÜM Yedeklik Dönemi

Seferberlik kaynağı

MADDE 49- (1) Askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli nedenlerle ayrılan personel seferberlik kaynağına alınır.

(2) Yedek personel seferberlik ve savaş hâlinde ihtiyaca göre askere sevk edilirler.

Yaş sınırı

MADDE 50- (1) Yedek personelden; yedek subay ve yedek astsubaylara 5434 sayılı Kanun, uzman erbaşlara 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu hükümleriyle belirlenen yaş sınırları esaslarına göre, erbaş ve erlere ise askerlik çağının sonuna kadar yükümlülük verilebilir.

Silahaltına çağırılma

MADDE 51- (1) Yedek personel seferberlik ve savaş hali, olağanüstü haller ile barış şartlarında tatbikat ve eğitim için kısmen veya tamamen çağrılabilirler.

(2) Ancak tatbikat veya eğitim için çağırılmış olanların tatbikat veya eğitim süresi kırkbeş günü geçemez. Seferberlik ve savaş hali durumu ile olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanınca lüzumu kadar uzatılabilir.

Sefer görev emri ve tebliği

MADDE 52- (1) Seferde görev alacak yedek personele bu görevlerinin barışta en son görev yaptığı birlik ve kurumlarca tebliği esastır. Birlik ve kurumlarca tebliğ edilemeyenler ile sonradan sefer görev emri verilenlerin tebliğ işlemleri askerlik şubelerince yapılır.

(2) Barışta tatbikat veya eğitim için askerlik şubesine çağrılan yedek personel askerlik şubesine gelerek silahaltı davetiyesini almak zorundadır.

Silahaltına alınan devlet memurları ve işçiler

MADDE 53- (1) Devlet memuru olan yedek personel silahaltına alındıklarında silahaltında buldukları sürece 657 sayılı Kanun gereğince izinli sayılır. Seferberlik ve savaş hali sona erdiğinde, bu personel barış zamanında görev yaptığı memuriyetin eşiti olan memuriyete geri döner. Barış zamanında seferberlik tatbikatları ve ferdi seferberlik eğitimlerine katılıp terhis edilen devlet memurları atanmış olduğu memuriyete geri döner.

(2) İşçi olan yedek personelden silahaltına alınanlar için ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Silahaltına alınanların terfi ve kıyafetleri

MADDE 54- (1) Yedek subay ve yedek astsubayların terfilerine ilişkin usul ve esaslar hakkında, 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Yedek personel silahaltına alındıklarında askeri üniforma giymeye mecburdur.

Silahaltına alınan yükümlülerin devam eden ve biten adli kovuşturmaları

MADDE 55- (1) Seferberlik ve savaş hâlinde; silahaltına alınacak yedek personel ile muvazzaf olarak askerlik hizmetini yerine getiren yükümlülerden alt sınırı beş yıl hapis ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar hariç olmak üzere diğer bir suç ile sanık olanların yargılamaları veya mahkûm oldukları cezanın infazı terhis sonrasında bırakılır.

(2) Terhis sonrasında bırakılan bu süreler için dava ve ceza zamanaşımı süresi işlemez.

Celp, sevk, katılış ve bakayalar

MADDE 56- (1) Seferberlik ilan edildikten sonra birliğine askerlik şubesi vasıtasıyla gitmek isteyen yedek personelin sevk, askerlik şubesi başkanlıklarının sırasıyla mahalli ve merkezi planlama kapsamında icra edeceği faaliyetler ile sağlanır.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

(2) Sefer görevi alan yedek personel; seferberlik ilanında, askerlik şubeleri aracılığıyla sevk edilmek isteyenler ilan saatinden başlayarak altı saat içinde en yakın askerlik şubesine başvurmaya, kendiliğinden birliğe katılmak isteyenler ise ilan saatinden başlayarak kırksekiz saat içinde birliğe katılmaya mecburdur. Yurt dışında bulunanlar en geç altı saat içinde konsolosluk veya elçiliklere başvurmak ve kırksekiz saat içinde birliğine katılmak zorundadır.

(3) Yabancı memleketlerde bulunanlar buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarınca çağrılırlar.

(4) Seferberlik ve savaş hallerinde birliğe katılışlarda gecikme olması halinde yükümlüler mazeretlerini belgelemek zorundadır. Yurt içinden ve yurt dışından Kanunda belirtilen süreden sonra yapılan katılışlarda mazeretlerini belgelemeyenler hakkında 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

(5) Seferberlik tatbikatlarına ve ferdi seferberlik eğitimlerine sevk için çağrıldıkları halde 23 üncü maddedeki mazeretlere sahip olan yedek personel, bu mazeretlerini kanıtlayan belgeleri askerlik şubesine teslim etmek zorundadır. Bunlar hakkında bakaya işlemi yapılmaz. Mazeret bitimini müteakip yedek personel birliklerine sevk edilir. Bu mazeretler dışındaki nedenlerle silahaltına çağrılıp birlikte işleme tabi olduğu kişilerin en son gönderilme tarihine kadar askerlik şubesine gelmeyenler ile askerlik şubesine gelip sevk evrakını alanlardan, kendilerine verilen yol süresi sonunda birlikte işleme tabi olduğu kişilerin en son gönderilme tarihine kadar birliğine katılmayanlar bakaya olarak kabul edilirler ve haklarında 24 üncü ve 26 ncı madde hükümleri uygulanır ve eksik hizmetleri tamamlatılır.

Yedek personelin ertelenmesi

MADDE 57- (1) Yedek personelin erteleme usul ve esasları Cumhurbaşkanlığınca çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

Sağlık sorunu bulunanlar

MADDE 58- (1) Barış zamanı ile seferberlik ve savaş halinde sağlık durumunda değişiklik olduğunu beyan eden sefer görev emri almış yedek personel sağlık durumlarının tespiti için askerlik şubesi başkanlıklarınca Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Alacakları sağlık kurulu raporuna göre işlem yapılır. Sevk belgesini aldıktan sonra istirahat raporu alanların istirahatleri sonunda kalan hizmetleri tamamlatılır.

Terhis

MADDE 59- (1) Seferberlik ve savaş halinde terhis tarihi Cumhurbaşkanınca belirlenir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Askerlik şubeleri

MADDE 60- (1) Askerlik şubeleri, kendi şubelerine kayıtlı yükümlüler hakkında yaptıkları işlemleri, diğer askerlik şubelerine kayıtlı yükümlüler hakkında da yapar ve neticesini ilgili askerlik şubesine bildirir.

Yönetmelik

MADDE 61- (1) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasların belirlenmesine ilişkin yönetmelik, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlıkça hazırlanır.

(2) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Sefer görevi alan yedek personel; seferberlik ilanında, askerlik şubeleri aracılığıyla sevk edilmek isteyenler ilan saatinden başlayarak altı saat içinde en yakın askerlik şubesine başvurmaya, kendiliğinden birliğe katılmak isteyenler ise ilan saatinden başlayarak kırksekiz saat içinde birliğe katılmaya mecburdur. Yurt dışında bulunanlar en geç altı saat içinde konsolosluk veya elçiliklere başvurmak ve kırksekiz saat içinde birliğine katılmak zorundadır.

(3) Yabancı memleketlerde bulunanlar buldukları yerin elçilik veya konsolosluklarınca çağırılırlar.

(4) Seferberlik ve savaş hallerinde birliğe katılışlarda gecikme olması hâlinde yükümlüler mazeretlerini belgelemek zorundadır. Yurt içinden ve yurt dışından Kanunda belirtilen süreden sonra yapılan katılışlarda mazeretlerini belgelemeyenler hakkında 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

(5) Seferberlik tatbikatlarına ve ferdî seferberlik eğitimlerine sevk için çağrıldıkları hâlde 23 üncü maddedeki mazeretlere sahip olan yedek personel, bu mazeretlerini kanıtlayan belgeleri askerlik şubesine teslim etmek zorundadır. Bunlar hakkında bakaya işlemi yapılmaz. Mazeret bitimini müteakip yedek personel birliklerine sevk edilir. Bu mazeretler dışındaki nedenlerle silahaltına çağrılıp birlikte işleme tabi olduğu kişilerin en son gönderilme tarihine kadar askerlik şubesine gelmeyenler ile askerlik şubesine gelip sevk evrakını alanlardan, kendilerine verilen yol süresi sonunda birlikte işleme tabi olduğu kişilerin en son gönderilme tarihine kadar birliğine katılmayanlar bakaya olarak kabul edilirler ve haklarında 24 üncü ve 26 ncı madde hükümleri uygulanır ve eksik hizmetleri tamamlattırılır.

Yedek personelin ertelenmesi

MADDE 57- (1) Yedek personelin erteleme usul ve esasları Cumhurbaşkanlığınca çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

Sağlık sorunu bulunanlar

MADDE 58- (1) Barış zamanı ile seferberlik ve savaş hâlinde sağlık durumunda değişiklik olduğunu beyan eden sefer görev emri almış yedek personel sağlık durumlarının tespiti için askerlik şubesi başkanlıklarınca Sağlık Bakanlığınca belirlenen en yakın yetkili sağlık kurullarına sevk edilir. Alacakları sağlık kurulu raporuna göre işlem yapılır. Sevk belgesini aldıktan sonra istirahat raporu alanların istirahatleri sonunda kalan hizmetleri tamamlattırılır.

Terhis

MADDE 59- (1) Seferberlik ve savaş hâlinde terhis tarihi Cumhurbaşkanınca belirlenir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Askerlik şubeleri

MADDE 60- (1) Askerlik şubeleri, kendi şubelerine kayıtlı yükümlüler hakkında yaptıkları işlemleri, diğer askerlik şubelerine kayıtlı yükümlüler hakkında da yapar ve neticesini ilgili askerlik şubesine bildirir.

Yönetmelik

MADDE 61- (1) Bu Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasların belirlenmesine ilişkin yönetmelik, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlıkça hazırlanır.

(2) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

Değiştirilen hükümler

MADDE 62- (1) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun;

a) 64 üncü maddesinin başlığında ve ikinci fıkrasında yer alan “yedek subaylarla” ibareleri “yedek subaylar, yedek astsubaylar ve” şeklinde değiştirilmiş, birinci ve üçüncü fıkralarına “yedek subay” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

b) 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yedek subaylarla” ibaresi “yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun;

a) 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin (I) numaralı alt bendinin 12 nci satırında yer alan “(Astsubay çavuşlar)” ibaresi “(Astsubay astçavuşlar ve astsubay çavuşlar)” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 56 ncı maddesinin birinci fıkrasına “Yedek Subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi, dördüncü fıkrasına “yedek subaylık” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylık” ibaresi eklenmiştir.

c) 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci ve dördüncü cümlelerine “yedek subay” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

(3) 3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun;

a) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

b) 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(4) 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “çavuştan” ibaresi “astçavuştan” şeklinde değiştirilmiş, (b) bendinin (2) numaralı alt bendinin (a) satırından önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiş ve diğer satırlar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“a) Astsubay astçavuş”

b) 43 üncü maddesinin son fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(5) 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkra da yer alan gösterge tablosu aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “Birinci ve ikinci” ibaresi “Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler hariç, birinci ve ikinci” şeklinde değiştirilmiştir.

“Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler için belirlenen harçlık miktarının net asgari ücretin altında olması halinde ödenecek harçlık tutarı net asgari ücret tutarına tamamlanır.”

“

Erbaş ve Erler	Gösterge	Askeralma Kanununun 5 inci Maddesinin Üçüncü Fıkrası Kapsamında Askerlik Hizmetine Devam Edenlere İlişkin Gösterge
Çavuş	1.172	17.500
Onbaşı	1.040	16.500
Er	910	15.500

”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Değiştirilen hükümler

MADDE 62- (1) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun;

a) 64 üncü maddesinin başlığında ve ikinci fıkrasında yer alan “yedek subaylarla” ibareleri “yedek subaylar, yedek astsubaylar ve” şeklinde değiştirilmiş, birinci ve üçüncü fıkralarına “yedek subay” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

b) 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yedek subaylarla” ibaresi “yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun;

a) 40 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin (I) numaralı alt bendinin 12 nci satırında yer alan “(Astsubay çavuşlar)” ibaresi “(Astsubay astçavuşlar ve astsubay çavuşlar)” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yedek Subay” ibaresi “yedek subay ve yedek astsubay” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına “yedek subaylık” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylık” ibaresi eklenmiştir.

c) 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci ve dördüncü cümlelerine “yedek subay” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

(3) 3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun;

a) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

b) 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(4) 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “çavuştan” ibaresi “astçavuştan” şeklinde değiştirilmiş, (b) bendinin (2) numaralı alt bendinin (a) satırından önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiş ve diğer satırlar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“a) Astsubay astçavuş”

b) 43 üncü maddesinin son fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(5) 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkra da yer alan gösterge tablosu aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “Birinci ve ikinci” ibaresi “Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler hariç, birinci ve ikinci” şeklinde değiştirilmiştir.

“Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenler için belirlenen harçlık miktarının net asgari ücretin altında olması hâlinde ödenecek harçlık tutarı net asgari ücret tutarına tamamlanır.”

“

Erbaş ve Erler	Gösterge	Askeralma Kanununun 5 inci Maddesinin Üçüncü Fıkrası Kapsamında Askerlik Hizmetine Devam Edenlere İlişkin Gösterge
Çavuş	1.172	17.500
Onbaşı	1.040	16.500
Er	910	15.500

”

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “fıilen görülmediği zamanlar için” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere” ibaresi eklenmiştir.

(6) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına “yedek subayların” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubayların” ibaresi ve ikinci fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(7) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasına “Yedek subay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay,” ibaresi eklenmiştir.

(8) 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs’a Gönderilecek Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere ise bu görevleri süresince 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2 nci maddesi kapsamında harçlık ödenir.”

(9) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) fıkrasının ikinci paragrafında yer alan “okul devresi dâhil yedek subaylıkta” ibaresi “okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve yedek subaylıkta” şeklinde değiştirilmiştir.

(10) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun;

a) 77 nci maddesinde yer alan “Astsubay çavuş” ibaresinden önce gelmek üzere “Astsubay astçavuş” ibaresi eklenmiştir.

b) 78 inci maddesinde yer alan çizelgenin birinci satırından önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiştir.

“Astsubay Astçavuş 8 ay”

c) 82 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yedek astsubay okullarını bitirenler, bitirdikleri tarihten geçerli olmak üzere astsubay astçavuş naspedilirler.”

ç) 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“8. Yedek astsubaylar.”

d) 107 nci maddesinin birinci fıkrasına “sivil yoluyla çıkarılanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, kamu görevinden çıkarılanlar veya Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilenler” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “Silahlı Kuvvetlerden” ibaresinden önce gelmek üzere “Askerlik hizmetini yedek astsubay olarak yapanlar hariç olmak üzere,” ibaresi eklenmiştir.

e) 126 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “Yedek subaylara” ibaresi “Yedek subaylar ve yedek astsubaylara” şeklinde değiştirilmiştir.

f) 143 üncü maddesinin birinci fıkrasına “tutarın %50’si” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubay okulu öğrencilerine ise 2.680 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın %80’i” ibaresi eklenmiştir.

g) Ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasında yer alan tablonun “Astsubaylar: (Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta altışar yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)” başlığına aşağıdaki satır eklenmiştir.

“Açvş. 80”

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “fiilen görülmediği zamanlar için” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere” ibaresi eklenmiştir.

(6) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına “yedek subayların” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubayların” ibaresi ve ikinci fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

(7) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasına “Yedek subay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay,” ibaresi eklenmiştir.

(8) 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs’a Gönderilecek Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Askeralma Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlere ise bu görevleri süresince 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2 nci maddesi kapsamında harçlık ödenir.”

(9) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) fıkrasının ikinci paragrafında yer alan “okul devresi dâhil yedek subaylıkta” ibaresi “okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve yedek subaylıkta” şeklinde değiştirilmiştir.

(10) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun;

a) 77 nci maddesinde yer alan “Astsubay çavuş” satırından önce gelmek üzere “Astsubay astçavuş” satırı eklenmiştir.

b) 78 inci maddesinde yer alan çizelgenin birinci satırından önce gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiştir.

“Astsubay Astçavuş 8 ay”

c) 82 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yedek astsubay okullarını bitirenler, bitirdikleri tarihten geçerli olmak üzere astsubay astçavuş nasbedilirler.”

ç) 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“8. Yedek astsubaylar.”

d) 107 nci maddesinin birinci fıkrasına “sivil yoluyla çıkarılanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, kamu görevinden çıkarılanlar veya Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilenler” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “Silahlı Kuvvetlerden” ibaresinden önce gelmek üzere “Askerlik hizmetini yedek astsubay olarak yapanlar hariç olmak üzere,” ibaresi eklenmiştir.

e) 126 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “Yedek subaylara” ibaresi “Yedek subaylar ve yedek astsubaylara” şeklinde değiştirilmiştir.

f) 143 üncü maddesinin birinci fıkrasına “tutarın %50’si” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubay okulu öğrencilerine ise 2.680 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın %80’i” ibaresi eklenmiştir.

g) Ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasında yer alan tablonun “Astsubaylar: (Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta altışar yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)” başlığı altındaki çizelgenin sonuna aşağıdaki satır eklenmiştir.

“Açvş. 80”

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

ğ) Eklî EK-VIII/C sayılı Cetvelin başlığına "ASTSUBAYLAR" ibaresinden sonra gelmek üzere "İLE YEDEK ASTSUBAYLAR" ibaresi ve cetvele aşağıdaki satır eklenmiştir.

"10. Açvş. 590 600 610 620 630 645 660 675 690"

(11) 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesine "yedek subay," ibaresinden sonra gelmek üzere "yedek astsubay," ibaresi eklenmiştir.

(12) 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununun 7 nci maddesinin (b) fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan "çavuş" ibaresi "astçavuş" şeklinde değiştirilmiştir.

(13) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine "Yedek subay" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir.

(14) 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına "yedek subay" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir.

b) 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasına "istihdam edilenler ile" ibaresinden sonra gelmek üzere "yedek astsubay ve" ibaresi eklenmiştir.

(15) 21/4/2004 tarihli ve 5143 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanunun 2 nci maddesine "astsubay" ibaresinden sonra gelmek üzere "(yedek astsubay hariç)" ibaresi eklenmiştir.

(16) 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 118 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "er ve erbaşlar ile yedek subaylar" ibaresi "er ve erbaşlar, yedek astsubay ve yedek subaylar" şeklinde değiştirilmiştir.

(17) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

a) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine "yedek subay" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir.

b) 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Yedek subay veya er" ibaresi "Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 40 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 13 üncü satırındaki "astsubay," ibaresinden sonra gelmek üzere "yedek astsubay," ibaresi eklenmiştir.

ç) 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine "yedek subay" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir.

d) 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına "subaylığa geçirilenler" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yedek astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler" ibaresi eklenmiştir.

e) 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine "astsubay" ibaresinden sonra gelmek üzere "(yedek astsubay dahil)" ibaresi eklenmiştir.

f) 60 ncı maddesinin onikinci fıkrasının birinci cümlesine "yedek subay nasıp tarihi arasında," ibaresinden sonra gelmek üzere "yedek astsubay öğrencileri ve adayları askere sevk tarihi ile yedek astsubay nasıp tarihi arasında, genel sağlık sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silahlı altına alınanlar tatbikat ve eğitim sevk tarihi ile terhis tarihi arasında," ibaresi eklenmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ğ) Ekinde yer alan EK-VIII/C sayılı Cetvelin başlığına “ASTSUBAYLAR” ibaresinden sonra gelmek üzere “İLE YEDEK ASTSUBAYLAR” ibaresi ve cetvele aşağıdaki satır eklenmiştir.

“10 Açvş. 590 600 610 620 630 645 660 675 690”

(11) 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 7 nci maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesine “yedek subay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay,” ibaresi eklenmiştir.

(12) 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “çavuş” ibaresi “astçavuş” şeklinde değiştirilmiştir.

(13) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine “Yedek subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

(14) 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına “yedek subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

b) 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasına “istihdam edilenler ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay ve” ibaresi eklenmiştir.

(15) 21/4/2004 tarihli ve 5143 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanunun 2 nci maddesine “astsubay” ibaresinden sonra gelmek üzere “(yedek astsubay hariç)” ibaresi eklenmiştir.

(16) 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 118 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “er ve erbaşlar ile yedek subaylar” ibaresi “er ve erbaşlar ile yedek astsubay ve yedek subaylar” şeklinde değiştirilmiştir.

(17) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

a) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “yedek subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

b) 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yedek subay veya er” ibaresi “Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 40 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 13 üncü satırına “astsubay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay,” ibaresi eklenmiştir.

ç) 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “yedek subay” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir.

d) 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasına “subaylığa geçirilenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yedek astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler” ibaresi eklenmiştir.

e) 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “astsubay” ibaresinden sonra gelmek üzere “(yedek astsubay dâhil)” ibaresi eklenmiştir.

f) 60 ncı maddesinin onikinci fıkrasının birinci cümlesine “yedek subay nasıp tarihi arasında,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay öğrencileri ve adayları askere sevk tarihi ile yedek astsubay nasıp tarihi arasında, genel sağlık sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silahlı alınlar tatbikat ve eğitim sevk tarihi ile terhis tarihi arasında,” ibaresi eklenmiştir.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

g) 61 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “er ve erbaşlar ile yedek subay öğrencileri” ibaresi “er ve erbaşlar, yedek subay ve yedek astsubay öğrencileri” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya “sevki tarihi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “genel sağlık sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silahaltına alınanların tatbikat ve eğitim sevk tarihi,” ibaresi eklenmiştir.

(18) 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun;

a) 13 üncü maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “yedek subaylar,” ibaresi “yedek subaylar ve yedek astsubaylar,” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 31 inci maddesinin birinci fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubaylar” ibaresi ve (1) sayılı Disiplin Amirlerinin Ceza Yetkilerini Gösteren Çizelgesinin 3 ve 4 üncü satırlarının birinci sütununda yer alan “Astsb.Çvş.” ibarelerinden önce gelmek üzere “Astsb.Açvş.,” ibareleri eklenmiştir.

(19) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan “yedek subaylara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubaylara” ibaresi eklenmiştir.

b) Eklî (I) sayılı Cetvelinin “B- Aylıklarını 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa Göre Alanlar” kısmının “2- Astsubaylardan” grubuna aşağıdaki sıra eklenmiştir.

“j) Açvş. 68”

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 63- (1) 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 1111 sayılı Kanun ile 1076 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, mülga 1111 sayılı Kanun kapsamında erteli durumda bulunanlar için, erteleme şartlarını kaybetmedikleri sürece mülga 1111 sayılı Kanundaki yaş süreleri geçerlidir.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının erbaş ve er ile askerlik yükümlüsü ihtiyacı bu Kanun hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek süre ile karşılanır. Bu suretle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine yükümlülük esasları ile verilen personel hakkında diğer yükümlülerin tabi olduğu hükümler uygulanır. 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilenlerin sayısı, istek, tercih durumları ve özlük hakları bu Kanun hükümlerine uygun olarak ilgisine göre Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülür.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yoklama kaçağı, bakaya veya saklı olanlardan, istekli olanlar bir defaya mahsus olmak üzere Bakanlıkça belirlenecek ilk bedelli askerlik kurasına girmek üzere bedelli askerlik müracaatında bulunabilirler. Bunlardan kurada bedelli askerlik hizmetine tabi tutulacaklar arasında seçilemeyenler yeniden bedelli askerlik müracaatında bulunamazlar ve müracaat öncesi durumlarına göre silahaltına alınırlar.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

g) 61 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “er ve erbaşlar ile yedek subay öğrencileri” ibaresi “er ve erbaşlar ile yedek subay ve yedek astsubay öğrencileri” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya “sevki tarihi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “genel sağlık sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silahaltına alınanların tatbikat ve eğitim sevk tarihi,” ibaresi eklenmiştir.

(18) 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun;

a) 13 üncü maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “yedek subaylar,” ibaresi “yedek subaylar ve yedek astsubaylar,” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 31 inci maddesinin birinci fıkrasına “yedek subaylar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubaylar” ibaresi eklenmiştir.

c) Ekli (1) sayılı Disiplin Amirlerinin Ceza Yetkilerini Gösteren Çizelgesinin 3 ve 4 üncü satırlarının birinci sütununa “Astsb. Çvş.” ibarelerinden önce gelmek üzere “Astsb. AÇvş.,” ibareleri eklenmiştir.

(19) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan “yedek subaylara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, yedek astsubaylara” ibaresi eklenmiştir.

b) Ekli (I) sayılı Cetvelinin “B- Aylıklarını 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa Göre Alanlar” kısmının “2- Astsubaylardan” grubuna aşağıdaki sıra eklenmiştir.

“j) AÇvş. 68”

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 63- (1) 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 1111 sayılı Kanun ile 1076 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, mülga 1111 sayılı Kanun kapsamında erteli durumda bulunanlar için, erteleme şartlarını kaybetmedikleri sürece mülga 1111 sayılı Kanundaki yaş süreleri geçerlidir.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının erbaş ve er ile askerlik yükümlüsü ihtiyacı bu Kanun hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek süre ile karşılanır. Bu suretle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine yükümlülük esasları ile verilen personel hakkında diğer yükümlülerin tabi olduğu hükümler uygulanır. 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam edenlerden Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilenlerin sayısı, istek, tercih durumları ve özlük hakları bu Kanun hükümlerine uygun olarak ilgisine göre Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülür.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yoklama kaçağı, bakaya veya saklı olanlardan, istekli olanlar bir defaya mahsus olmak ve Bakanlıkça belirlenecek ilk bedelli askerlik kurasına girmek üzere bedelli askerlik müracaatında bulunabilirler. Bunlardan kurada bedelli askerlik hizmetine tabi tutulacaklar arasında seçilemeyenler yeniden bedelli askerlik müracaatında bulunamazlar ve müracaat öncesi durumlarına göre silahaltına alınırlar.

(İstanbul Milletvekili Şirin Ünal ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik hizmetine erbaş ve er olarak devam edenlerden altı aylık hizmet süresini tamamlayan ve 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam etmek için istekli olanlar hakkında 5 inci maddede belirtilen esaslar uygulanır. Bunlardan talepleri kabul edilenler altı ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetine devam ederler.

Yürürlük

MADDE 64- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 65- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik hizmetine erbaş ve er olarak devam edenlerden altı aylık hizmet süresini tamamlayan ve 5 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında askerlik hizmetine devam etmek için istekli olanlar hakkında 5 inci maddede belirtilen esaslar uygulanır. Bunlardan talepleri kabul edilenler altı ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetine devam ederler.

Yürürlük

MADDE 64- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 65- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

